

ELŐFIZETÉS

HELYEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyilatkozat betű sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, november 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Megszavazták a polgári perrendtartást.
- Bonyodalmak az aradi vértanúk ásatása körül.
- A politikai tüzhelyről.
- Ha a tanítók politizálnak.
- A győztesek.
- Dívat és kozmetika.
- Opera bemutató Aradon.
- Goromba deputáció.
- Ételunt zenetanár.
- Vasárnapi strófák.
- Itt a szezon...
- Hatósági orvos nem lehet munkásbiztosító pénztár orvosa.
- Az ambuláns milliomosai.

A kupében.

Lócsa Rezső, a város gazdasági tanácsosa ma Budapestre utazott.

— Tanácsos ur szintén Budapestre megy?

— Igen, a városok ankétéjére, a melyet a huszdrágaság ügyében tartanak.

— Tudom, hogy könnyű mosolyogni az ankétek fölött. De hát elvégre, minden közös akció megbeszélésének ez a módja. S mért lenne kizárva, hogy a tanácskozáson, a melyen a főváros szakemberei, a vidéki városok főhivatalnokai adják össze legjobb tudásukat, esztendősi tapasztalataikat, valami okos idea merüljön föl.

— Az ideákkal, tanácsos ur, nem lehet se levest főzni, se pedig az apertani valóhoz tejet adni.

— Hja kérem, csodákra mi se vagyunk képesek. A legjobb városi tanács se tud olcsó kenyeret adni, ha a liszt drága, s nem tud tiz krajcáros tejet mérni, ha a marhák között száj- és körömfájás van.

— Ó, jól tudom, hogy a városházán a csodák reszortja a főszámvévő kezében van. Ő csinálja ugyanis azokat a csodákat, hogy a zárószámadáshoz, ha kell, fölösleget csinál, ha kell, deficitet; őtalál fedezetet a fedezetlen kiadásokra és alapot az alap nélküli szükségletekre.

— Tehát: az ön véleménye szerint, nem kellene semmit se csinálni. Ha drágaság van, úgy se segítünk rajta az ankéttel, ha meg nincs drágaság, akkor fölösleges az ankét.

— Dehogyan. A baj csak az, hogy a városok vezetői csak azt ismerik el bölcsnek, ami az ankéteken hangzik el. Az igaz, hogy ezzel se történik egyéb, minthogy meghaligatják és kinyomatják, a levéltarak legsötétebb feneké számára. Amit a közönség mond, ami laikusok szájából hangzik el, azt észre se veszik.

— Például?
— Amikor a Tejesarnok a város éllemezési fejedelme lett s amikor husz-huszonnégy krajcárért is csak kiválasztott embereknek adott tejet s azoknak is csak úgy, ha rezerválist adnak arról, hogy minden időben nála veszik a tejet, — akkor az újságban fő merült egy szerény, de be-

csületes tanács. Hogy a városnak magának kellene kezébe venni a tejközetítést és a monopólium korlátlan hatalma ellen a publikumnak egy kis védelmet adni. Láttam, amikor a tekintetes Hatóság egyik tagja az újság tanácsát olvasta. Mosolygott rajta, a naivitásukat kifizető, lenéző, lesújtó nevetéssel. Hogy a publikum, az újság akar ilyes dolgokban okosabb lenni, mint a város intézői, akik hivatásuknál fogva termelik a polgártmentő ötleteket. A mosolyon túl a javaslat nem is jutott. Olvasom, hogy Temesvárott megcsinálják a városi tejesarnokot. Ott valószínűleg nem érte ezt az ötletet az a balsors, hogy a közönségben szülessen és hogy az újság tartsa keresztvizre. Vagy lehet egy második eset: a polgármestert, a tanácsot nem feszélyezte az, hogy az ötlet nem a városházán és nem ankéten termett, hanem azt gondolta, hogy a mi jó, azt minden körülmények között meg kell csinálni.

— Be kell látnia, uram, hogy a városi tisztviselők mai helyzete mellett, a mikor az időnk felét az aláírások és a bizottsági ülések foglalják el, nem jut arra időnk, hogy a közönség körében az ötletek után hallgatózzunk s hogy minden tervet, a melyet a sajtó proponál, megvalósítsunk.

— Talán azt mondhatnám: nem kellene ehhez több idő, mint a megnyit az urak az ankéteken töltenek

Ökölcsepás.

Irta: Holló Márton.

Kevés olyan ház volt már a város középső részeiben. Utótt-kopott, ronda épület, tulajdonképpen csak félig lakóház, félig meggyár. Kívül még tisztességre pingálva, de belül csupa mocsok; ódon, hiányos falak, repedezett ablakfák, kitaposott gödrös folyosók. A homályos kapualj előtt a legtöbbször nagy társzekerék, amelyek körül birkötényes emberek hatalmas terhekkel birkóztak. A ház belső életét a járókelő elől elzárta a második kapu, amelybe rendszer használatra kis ajtót vágáltak. Tul azon nem is akadt valami díszes látvány. A keskeny udvaron zománcos szinü, piszkos lé folydogált, a kőfal mentén nagy össze-visszaságban ócska holmik, ládák és hordók, a háromemeletes lakott háztömeg is csupa enyészet. Az egyetlen enyhületes folt a csekélyke folyondár-növényzet, de az is csak úgy lógott le a belső kapura, mintha öreg koldus törődött testére bárszorongyokat vetett volna valami könnyű-ruhetes lélek.

Délben, ha megcsendült hátul a gyári hangocská, akkor a hiányos kerítés mögül előszállingózott egy csomó leány; kisebbek, nagyobbak, ki szegényes kartonruhában fejendővel, ki meg cifrább gunyában. Kisasszonyosan bodrozott hajzattal. Sebtyben kávéztak porcellán bögréből, felfalozták a sovány elemőzsiát, aztán hancurozva sütkéreztek a napon; a bátrabbja kacagva veszekedett egy-egy ko-

csissal, aki közéjük jött tréfálkozni, udvarolni. Nem zavarta a multságukat, hogy odafönn nézik őket, de ha a főnök néharapján ilyenkor az udvarra vetődött, akkor egyszerre elhalt a vidám élet zaja. Akkor, mint a csinyen kapott gyerek, meghunyászkodva, ártatlan képpel sompolyogtak el a lányok a csomagoló műhely irányában.

A főnök, bár alig volt szava hozzájuk, mindig megdobbantotta szívüket a megjelenésével, s a komptoarista, onnan a kapu alatt nyíló irodából, szintén nem tartotta a legkellemesebbnek azokat a pillanatok, amikor irásokkal és plajbászszal a kezében örökké szigorú gazdája, mellette kullogott. Ez a nemes férfi az ő hatáskörében mindenütt rémülettel vegyes tiszteletet tudott kelteni, s még a házbérbet adó lakók is, mint felsőbb lényre, szent borzalommal néztek rá. Ha megpillantották az udvaron, eszeveszetten tömtek be maszatos gyermekeiknek a száját és hevesen tuszkolták be az ajtón az ártatlan angyalkákat.

— A háziur! — remegett végig az épületen.

— Csitt!... Csönd legyen!... Egy szót se!... Takarodjatok be rögtön! — hangzottak mindenfelé az elfojtott kiáltások.

— Egyszer egy másfél esztendősi emberke ledobott a magasból egy főzőkanalat, amely surrolta odalenn a háziur kalapját. A büös gyermek családja bezárkózott a lakásába és várta a véget. A házbér az utolsó negyedre nem volt kifizetve. Mint a sárkány tört fel a kövér ház-

mesterné, aki a házmesteri hatalmat, amelyet egészen magához ragadott urától, az esztergályostól, a lakók iránt érzett őszinte megvetéssel kezelte. A feurforgó sajnálatos esetében sem adott hangjának suttygó szinezetet. A hajlékból, ahová dühös csatakiáltással berontott, sok percen át jelentékeny zenebona hangjai szűrődtek ki.

Csudálatos, hogy sem a háziur rideg szigorúsága, sem az esztergályos-híves furiaszerü kiörései nem riasztották el a ház lakóit a patkányoknak való ősrégi fészekből. Nyilvánvaló volt, hogy erre a házra a gazdája már egyetlen garast sem szánt, s csak még jól megakarja fejni az utolsó cseppig a kiszolgált roskadt tehenet, mielőtt még a csákány kikezdené. És mégsem kerestek maguknak szebb tanyát, mégis csökönyösen ragaszkodtak a füstös, ékteles barlanghoz a lakók. Ugy maguk közt dultak-fultak:

— Mennyi pénzt adunk ezekért a penész lyukakért, annyiért már az újmódi házakban is kapnánk szállást.

— Az ám, még hozzá vízvezetékekkel!

— Meg akár fürdőszobával is!

De azért, ha jött a fertály, kiizzadták az árendát és nem mozdultak. Életemük volt nekik az efiája ház, úgy fészkeltek benne, mint ahogy némely növény csak a szennyben tenyészhetik. S még ők vigyáztak, hogy a basáskodó esztergályosnéval valahogy össze ne kerüljenek, bujtak előle ha csörögt-pörögt, mint a fergeleg elől.

el. De nem is erről van szó. Egy kissé több szeretet kellene minden iránt, a mi nem a városházán születik. A multkor valaki hozzám jött egy roppant méltányos, új, praktikus gondolattal. „Meg kellene pendíteni ezt az eszmét a lapokban”, — tette hozzá — „vagy pedig össze kellene hívni a polgárság egy részét ennek érdekében.” — Ments Isten, mondtam; ez mindjárt ravatalra tenné az ügyet. A városatyák föltétlenül rossz néven vennék, ha valaki, különösen, ha ujságíró, okosabb akar lenni náluk, s ha előbbre akar az esze járni, mint az övék. Hanem úgy kell beadni ezt az ügyet valamelyik tanácsosnak vagy törvényhatósági bizottsági tagnak, hogy végül azt higgye: az egész az ő ötlete. Akkor tűzbe megy érte. Ha ez nem sikerül, savanyítsuk be az egész ügyet.

— Azt tanácsolja tehát, hogy szálljak ki Csabán s utazzam vissza, a nélkül, hogy az ankétre menjek?

— Kérem, kérem... Csak méltóztassék odamenni. A városok ebben a dologban föltétlenül a boldogult Mészáros hadügyminiszter módja szerint gondolkodnak, a ki Petőfi szerint kizártnak tartotta, hogy nyakravaló nélkül lehessen a hazát megvédeni. „Ankét nélkül akarnak a drágaságon segíteni?” — Már azért is tessék elmenni: hátha azon kívánságok és követelések közül, a melyekről odahaza hallani, vagy olvasni tetszett, valamit az ankéten is elmondanak, s akkor tanácsos urék bizonyára több szimpátiával fogadják, s esetleg meg is valósítják. Az ilyen gondolatokkal úgy vannak maguk, mint a fiatal ember az eladó lánygyal, aki eleinte egyáltalán nem tetszik neki, s mikor később meghallja, hogy a lánynak előkelő rokonsága, környezete van, így kiált föl: „Nem is hittem volna, hogy a fruska ilyen csinos!” +

Megszavazták a polgári perrendtartást.

— A válópörök reformja. —

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, november 26.

A modern jogszolgáltatás egyik legszebb alkotását, a polgári perrendtartás reformját ma részleteiben is elfogadta a képviselőház. Ezt a valóban fontos törvényt elég gyors tempóban tárgyalta le a parlament. A pártok között — még a pártokon belül is — sok surlódásra adott alkalmat ez a javaslat, amelyről végül minden frakció elismerte, hogy kitűnő alkotás.

A Ház mai ülésén is a válópör szakaszairól tanácskoztak és sok figyelemreméltó ujitást léptettek életbe.

A mai ülésről szóló tudósításunk itt következik:

Návay Lajos alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök tette meg előterjesztéseit. Majd felolvassák az interpellációs könyvet, melybe Rakovszky István a tanítók szövetségének kongresszusa tárgyában jegyzett be interpellációt.

(Az ügyész joga a válópörben.)

Következik ezután a polgári perrendtartás részletes tárgyalásának folytatása. A 644 § nál Csermák Ernő az egész szakaszt hibásnak tartja, majd Blanár indítványával foglalkozik, amelyet ő kiegészítőnek tart. Sággy Gyula álláspontjához csatlakozik.

Plósz Sándor előadó szerint a házasság nemcsak magánügy, hanem közügy is, mert az állam érdekeltve van a házasságban, mert a család tartja fenn az államot. Az ügyész az államhatalmat képviseli, nem vádol folyton, mert nem vádolhat akkor, amikor arra adatai nincsenek. Amennyiben a Ház nem az eredeti szöveget fogadná el, úgy Sággy módosítását ajánlja.

Székelly Ferenc igazságügyminiszter részletesen válaszol az e szakasz ellen elhangzott

összes ellenvetésekre. A szakaszt föltétlenül fenntartandónak tartja, de módosításról nem sárkózik el, sőt hozzájárul a Sággy-féle módosításához.

Blanár Béla kijelenti, hogy módosítását visszavonja.

A Ház a szakaszt Sággy módosításával fogadja el.

Sággy szerint ugyanis a házasság tulajdonképpen magánjogi intézmény s oda az ügyésznek odiosus beavatkozásra módot nyujtani nem szabad. Módosítást nyujt be, mely szerint az ügyésznek csak annyi jogot ad, hogy az iratokat megtekinthesse s felelvittel élhet.

(A békéltetés.)

A 645. § nál Polónyi Géza kérde, hogy jogszolgáltatás elhagyás esetén akarja-e a javaslat a békéltetést?

A szakaszt Plósz Sándor hozzászólása után elfogadják.

A 646. § nál Sággy Gyula szólal fel és módosítványt nyujt be, mely szerint ügyvéd ne legyen jelen a békéltető tárgyaláson.

Darvay Fülöp reflektál Sággy szavaira. Nem azért tartaná rossznak az ügyvéd jelentését a békéltetési tárgyaláson, mert az a költséget szaporítaná, hanem azért, mert úgy a felek nem tudják szabadon gyakorolni akarataikat. Mivel azonban az ügyvéd nem mindig mesterember, hanem hivatásos ügyvédek is vannak, a kik lelki barátai a feleknek, nem szabad kizárni az ügyvédet a tárgyalásról. Kéri az igazságügyi bizottság szövegezésének elfogadását.

Székelly Ferenc igazságügyminiszter meggyőződése szerint a békéltetés oly intim természetű, hogy azon senkinek, se rokonnak, se ügyvédnek, se barátnak...

Egy hang: se házi barátnak!

Székelly Ferenc: Nem szabad jelen lenni. Az eredeti javaslat elfogadását ajánlja.

Nagy Emil szerint ez nem ügyvédi kérdés. Oda menjen az ügyvéd, ahol dolga van, ahol nincs, oda ne menjen.

Vázsonyi Vilmos is megállapítja, hogy ez nem ügyvédi kérdés, de a fél joga, akinek jogában áll oda és akkor vinni ügyvédet, ahova és amikor neki tetszik. Ez a szakasz határozatlan sértő az ügyvédi karra. Az ügyvéd kizárása

Ennek a néembernek mintha csak az lett volna a fő célja, hogy maga ellen bősztse az egész világot. Senkinek a kedvében nem járt, még az ura is mindegy volt neki, csak egyetlen hatalmasság előtt hajolt meg, csak egyetlen embernek a kegye kellett neki, — a főnöké, a háziúr. Mihelyt észrevette a házban, izgett-mozgott, s addig settenkedett amíg sikerült kilesni az alkalmas pillanatot az ervényesülésre. Mindig jelentett valamit.

— Alázatos jónapot kívánok, nagyságos ur! — kezdte görnyedezve.

— Jó napot, jó napot, asszony! — viszonozta leereszkedőleg a félelmetes ember, aki úgy magában nagyon meg volt elégedve a jeles urhölgy szolgálataival — Hat mi ujság? Remében vagyunk?

— Bizony, bizony, nem egészen...

— No, mi baj?

— A szabó az első emeleten nem bir fizetni. Azt mondja, hogy ha csak lopni nem megy, nem tudja előteremteni a pénzt.

— Ugy?.. Adja át az ügyvédnek!

— Igenis, kérem atásan.

— No, van-e még valami?

— Ó igen. A harmadik emeleten az új lakónál berasztó lármát visznek véghez. Civa-kodnak, ütök a gyereket, s olyan zenebonát csapnak még késő éjszaka is, hogy az utcára is kihallatszik. Voltam már többször fent, még simfölttem is őket, de nem használ semmi. Nem szégyenlik magukat, pedig olyan uriformájuk van és még a kisasszonyok is marakodnak. A legöregebbnek valami baja van az

apjával. Már régóta menyasszony és az öregot okozza, amiért még nincs bekötve a feje. Azért hát egy idő óta majdnem olyan, mintha megháborodott volna. A cselédjük mesélt el nekem mindent.

És ömlött a káról a beszéd. A háziur meg csak annyit mondott:

— Az a szép magas barna leány a menyasszony?.. Hát ha még egyszer rendetlenkednek, menjen fel és mondja meg nekik, hogy ha nem lesznek csendben, kitakarodhatnak. Mondja meg nekik, hogy én üzenem ezt. Punktum!...

Amikor behurcolkodtak, az volt a szomszédság vélekedése a butorzatból ítélve, hogy itt valami tönkrejutott familia jött elbujni a világ elől. Hamarosan nem is lehetett összeszámlálni, hányan sűrűnek-forgognak a pókhálós lakásban, amelyet úgy foglaltak el az új emberek, minden mázolás nélkül. Volt köztük kis iskolásgyerek is, meg eladólány is. Szépeknek mutatkoztak ezek a lányok, de kedvetlenség, unottság ritt le az arcukról. Az anyjuk szomoruan, csaknem szótlanul rendezkedett velük. Delben hazajött a család, hektikás, vékonyka alak, meg a felnőt fiu, dacos képű, ki-lözött síheder. Hevenyében megebedtek az ételből, amit egy hajlékony termetű kényelmesen mozgó szolgáló hozott a korcsmából. Régi cseléd lehetett, mert merész bizalmaskodással szólott bele a rendezkedésbe.

Sivár társaságnak látszott ez mindjárt az

első tekintetre, s a régi lakók nem is vártak sok jót a jövevényektől. És nem is csalódtak. A harmadik nap reggelén, amikor butor, edény, arckép, minden helyreigazodott már, olyan keserves rivás és dobogás tört elő az új lakók szobáiból, hogy a szomszédok rémülten futottak ki a folyosóra, s ijedten tudakolták egymástól:

— Szent isten, mi történik ott benn?

— És aztán még sokszor rohantak elő rettenetes sívalkodásra és mondtak szigorú ítéletet az ilyen „népség”-re.

— Hisz ez iszo yuság!

— Megölik azt a gyereket!

De mindez nem zavarta azokat odabent, nem volt foganatja a házmasterné többszöri beavatkozásának sem, s ha az ifju gavallér, vagy egyik másik kisasszony egy-egy vihar után rösteikelve és szemlesütve osont le hazulról távozóban a szomszédok között, nem sokáig tartott a békesség. A legközelebbi alkalommal az egyik szomszédasszony nem birt már magával.

— Már én nem bánom, ha széttépnek is, de bemegegyek!...

A szóváltás, a toporzékolás, a fuldokló gyereksírás azért csak nagysokára csillapodott, s amikor újra nyílt az ajtó, a könyörületos szívű vakmerő szomszédasszony kézen hozott ki egy könnyben uszó leánykát. Bevitte magához és jóságos szigorúsággal rászólt:

— Most itt marad fiacskám és nem mozdul ki innen, amíg nem mondom!

határozottan ellenkezik a jogelvvél, de a fél jogát is korlátozza. Megnyugtatta Sághyt, hogy a békéltetési tárgyaláson való megjelenés az ügyvédi költséget nem szaporítja.

Polónyi Géza szerint a házassági perek most már nyomozati eljárású alaktak. A praxist Budapesten különben is az volt, hogy nem voltak jelen az ügyvédek a békéltetési tárgyaláson. Jó lélekkel ajánlja most is Sághy Gyula indítványának elfogadását.

Márkus László rövid felszólalása után

Plósz Sándor kijelentette, hogy ez nem jogi dolog, hanem érzelmi kérdés. Az ügyvédi rendtartás szerint az ügyvédnek joga van mindenütt feleket képviselni. De a békéltetésnél a felekre van szükség, nem a képviselőre. Ez olyan mint a szerelmi jog, ott sem lehet senkit sem képviselni.

A szakaszt Sághy módosításával fogadják el.

A 655. §-ig vita nélkül jutott el a Ház. Ekkor Mayländer Mihály állott fel és a 725 §-hoz módosítást ajánlott.

Plósz Sándor figyelmezteti, hogy a Ház még csak a 655. §-nál tart, mire módosítványát visszavonja.

Szünet után vita nélkül elfogadják a következő szakaszokat. A 758. §-nál Polónyi ki hagyást indítványoz. Ehhez Székely miniszter is hozzájárul. A Ház a szakaszt Polónyi indítványa értelmében fogadja el.

A következő szakaszokat az utolsóig, a 792-ig a Ház vita nélkül megszavazza. Ezzel a polgári perrendtartás részletes tárgyalása is véget ért.

Az utolsó szakasz megszavazása után Plósz Sándor előadó összeszedi irásait és lemegey az emlévényről. (Viharos taps és éljenzés. Éljen Plósz!) Székely igazságügyminiszter és mások dicsőletnek az előadóhoz és melegen gratulálnak neki.

Ezután Rakovszky István terjesztette elő a kultuszminiszterhez intézett interpellációját a Tanítók Országos Szövetségének ama határozatából kifolyólag, a mely szerint az iskolák államosítását és a vallási oktatásnak kiküszöbölését kívánják.

(A Ház ülésének erről a részéről külön cikkben írunk.)

— I — gen . . . ké — rem — szepegett a gyermek csukló sirással.

Részvétellel faggatták a szomszédasszony gyermekeit:

— Ki bántott?

— A nővérem, a nagyobbik nővérem!

— És mért bántott?

— Mert volt öt krajcárom és lehuzós képet vettem rajta . . .

Igen, az a nővér, a legidősebbik nővér volt minden bajnak az okója. Hamarosan minden kiszivárgott. Beszél a cseléd, aki kivette a részét mindegyik háboruszkodásból és szembe is, meg a hátuk megett is korholta a viszálykodókat; de elpanaszolkodott a szomszédságban az öreg asszony és egyik-másik leány is. Így lassan-lassan kikerekedett az egész história.

Nagy volt a baj. A legöregebb lányt sok esztendővel ezelőtt megkérte egy könyvelő Oda is igérték, mert a lány szerette. Ki volt kötve pár ezer forint hozomány. Megvolt-e nem-e ez a pénz, amikor megigérték, ki tud ázt megmondani, annyi bizonyos, hogy amikor szükség volt rá, nem teremthető el. Az esküvő egyelőre odalett, mert a könyvelő nem akart oltár elé menni. Ő szereti a leányt, de nem házasodhatik anélkül az összeg nélkül. Aztán próbálták összehozni ezt az összeget, de sehogy sem sikerült. Mult az idő, s egyre rosszabb lett a család helyzete. A vőlegény eljárt a házhoz és mutatta, hogy ő nem rossz ember, hü marad. De azért csak nem mondta egyszer sem: „Kedves mátkám, én szeretlek, te érted magadért szeretlek és ha már így

Bonyodalmak

az aradi vértanúk ásatása körül.

— Beszűntetik az ásatást?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 26

Említettük, hogy az aradi vesztőhely megváltására alakult bizottság a vértanúk mezején néhány nappal ezelőtt megkezdte a csontereklék után való ásatásokat. A kutatás egyelőre a bitóhalált halt vértanúk maradványai után folyt csak, mert a vársáncokban agyonlőtt honvédtábornokok felásására előbb a katonai hatóság engedélyét kell elnyerni.

Az ásatásokat azonban állítólag dr. Török Aurél udvari tanácsos, egyetemi tanár, a tudományos világban nagyrebecsült antropologus szakvéleménye alapján *be fogják szűntetni*. Török dr. következőket mondta az eddig eredménytelen ásatásokról:

— Készséggel vállalom azt a rám háruló tisztelet, — mondta Török — hogy a vértanúk esetleg föllelendő csonterekléit, a nemzetet megnyugtató tudományos alapossággal agnoszkáljam. Nemcsak mint szakértő, hanem lelkem mély hazafias érzéséből kifolyólag, a kutatás dolgában is szolgálatára kívánok állni a szent ügynek. Épen azért ki kell je'entem, hogy *a mostani időt nem tartom alkalmasnak az ilyen ásatásokra*. Ilyenkor, télviz idején, a váltakozó eső, hó és fagy által megduzzadt nedves, rögzős talaj az ásatást nemcsak megnehezíti, hanem az ilyen, több mint hatvan év óta a földben levő és a rothadás bizonyos nyomait még felmutató csontok könnyen megsérülnek és az esővíz által rátapadó, vagy a hideg által ráfagyott földtömegek eltávolítása is nehézségbe ütközik. Ellenben, ha a föld száraz, tehát a nyár elejétől kora őszig, vagy akár tavasszal is, ha a föld már némileg megszikkadt s így porhanyóbbá lett, az eredmény sokkal nagyobb reményével, de főképp a föllelendő csontok megsérülésének veszélye nélkül lehet a kegyeletes aktust véghez vinni. Az ásatásokat tehát nyomban abba kell hagyni, hisz az egész nemzet drága kincséről van szó és hazánk időjárásbeli tapasztalatait tekintetbe véve, a nyáron kell újra folytatni. Nyáron a

munkaidő is hosszabb, de az ásó ember türelme is, ami nagyon fontos; nincs annyira befolyásolva az időjárás viszonyosságai által, mint most. Az ásatásokhoz ugyanis ügyes, értelmes és főképp csak jóérzésű embereket szabad felhasználni, akik a kegyeletet át tudják érezni.

Célszerű volna tehát a jövő nyárig az időt arra fordítani, hogy a lehetőség szerint pontosan megállapíttassék az, vajjon hol kellene a kutatást folytatni. Talán felhívást kellene közrebocsátani, hogy jelentkezzenek az esetleges még élő szemtanúk, főképp olyanok, akik a kivégzés idején a várban voltak. 1860-ig ugyanis, a Bach-korszak alatt, ez a terület polgáremberrek által nem igen volt megközelíthető. En tudom, aki 1857-ben mint serdülő diák voltam Aradon, hogy ott senki még kiejteni sem merthe a vértanúk nevét, nem hogy a vesztőhelyre kegyeletteljes szándékkal kizárándokolt volna. A csontereklék feltalálása dolgában azonban nem szabad vérmes reményeket táplálnunk. *Nincs kizárva, hogy azok már rég el is pusztultak*. Ez azonban csak föltevés és a kútatást okvetlenül a legkörültekintőbb részletességgel keresztül kell vinni. A vesztőhelyen ugyanis nemcsak sokszor volt áradás, hanem földmunkálatok is folytak rajta. Nem szabad tehát kizártnak tartanunk, hogy a drága csontokat esetleg *kimosák a Maros hullámai*, vagy fel-dulták a durva kubikusok.

Lehet azonban, hogy ez az eset nem következett be, *akkor a vértanúk csontmaradványait teljesen ép állapotban találhatjuk fel*. Az ásatásokat azonban mindenesetre nagyobb szakértelemmel kell folytatni és nem úgy, mint hallom, hogy hübele-balázs módjára árkokat ásunk. Előbb a felső, kulturréteget kell körülbelül 30–40 centiméter mélységig eltávolítani, érthetőbben, ilyen mélységig formaliter *le kell borotválni a földet*. Az így nyert felületen keresni kell azokat a sötétbarna foltokat, amelyek a rothadó testek fölött, a művelet befejezése után még száz év múltán is pontosan jelzik, hogy ott szerves test elmulása ment végbe. A vértanúk sírjai egymás mellett voltak, ezek a foltok tehát, a sírokat elválasztó, jellegzetes csikokkal együtt lesznek láthatók. Az ásatást tehát ilyen nyomok föllelése után kell mélyebbre folytatni és nagy elővigyázattal kell a rögzöket

esett a dolog, ne törődjünk semmivel, oda se a gondnak. Hanem gyereünk a paphoz, s ahogy lesz, úgy lesz!” A menyasszony pedig egyszer sem beszélt így deli vőlegényéhez: „Tisztelt uram, én már nem hiszem, hogy valaha is szeretett volna, s az is nevetséges képzelődés, hogy ön nekem egykor ideálom volt. Ha ön eddig egyetlen egyszer sem határozta el magát arra, hogy engem elvigyen magával akár milyen kicsiny fészekbe, hogy ott megpróbáljuk a boldogságot, akkor én önt nem tartóztatom, sőt ha most már akarná is ezt, én nem akar-nám. Mehet isten hírével!”

Nem beszélt így a hozományát vesztett menyasszony, hanem görcsösen ragaszkodott ehhez az emberhez és idők múltán kezdett belezavarodni az állapotába. Vádolni kezete az apját, aki egyedüli oka minden boldogtalanságának. Ha nem viszi bele a hozományát is esztelen vállalkozásokba, akkor ő boldog asszony lehetne már. De ő egy percig sem gondolt komolyan gyermeke boldogságával.

Ettől fogva végképpen megbomlott a ház nyugalma. A beteg embert, aki tehetett is némi szemrehá yást magának, roppant emésztette a vád, de nem akarta tűrni ezt a lázongást. Napirenden volt a perpatvar, amely mindjobban kiélesítette a válságos állapotot. A menyasszony idegessége nőttön-nőtt, olykor valóságos eszelősségbe csapott át, az apa ellenben egyre tehetetlenebbé vált, s már csak azt kívánta, hogy békességben hagyják. Este, ha hazajött, mihelyt csak tehetette, menekült az ágyába, s a takarója alá bujt, hogy semmit se halljon. A

legtöbbször már egészen néküle zajlottak le a csatározások.

A szerencsétlen menyasszony utóbb nem kimélt már senkit sem az ingerlékenységében és gyakran szenvedtek tőle ok nélkül a testvérek is. Ha védelmezték ezeket, az még inkább tüzelte, úgy hogy már csak öcsöcse, a gyakornok mert szembe szállni vele. Ha pedig az keményen fellépett ellene, akkor szenvedélyes zokogásban tört ki, s ismét csak az apja ellen fordult, aki valamelyik legmesszebb eső zugba menekült.

— Hát férfi az, aki ezt tűri a házában! — sikoltott fékevesztett feljajdulásában.

Már jó ideje nem is érintkeztek, csak úgy harmadik személyben beszéltek egymásról gyűlölködve. Egyszer mégis megpróbálta az a beteg ember, hogy segítsen a bajon. Az asszony utján azzal állott elő, hogy van valakije, aki pénz nélkül is elveszi. A menyasszony tombolt:

— Ide ne jöjjen! Ide ne merjétek hozni! Meg akartok ölni?!

Pedig akkor a vőlegénye hónapokig nem mutatta magát. Nem hallgatott már semmi okos szóra a szerencsétlen leány, csak vadul járt-kelt, ki sem mozdult a házból. Gyűlölt már mindent, gyűlölte a világot, az embereket, az apját, még a szegény testvéreit és anyját sem szenvedhette, akik pedig csak siránkozni tudtak körülötte.

Több viharos jelenet lezajlása után ennyit tudtak meg apránként a szomszédok és a cse-

kihányani. Vigyázni kell azonban arra is, hogy ezeket a jellegzetes földfoltokat halványabbra is kilugozhatta a talajra jött sok árvíz, tehát gyakorlott szemnek kell a leborotvált földterületet átvizsgálni.

A feltalált csontereklyék együvé tartozásának megállapítása, illetőleg kiválogatása már nem jár nehézséggel. Az agnoszkálást a rendelkezésemre adott személyi adatok és arcképek után nyugodtan merem majd vállalni. És ítéletemben az egész nemzet megbízhat.

61 év után még a hajszálak is meglesznek. Néha ilyen koru csontok mellett az összeaszott fejbőrön valóságos parókaként föllelhetők még. Persze a haj színe megvilágosodik. A haj azonban annyira jellegzetes, hogy a göndör haj a sirban is göndör marad mindvégig, amíg el nem porlad. Ha tehát a csontokat megtalálják, valamennyi vértanút egész bizonyossággal lehet külön-külön, névszerint eltemetni.

Az aradi kir. tanfelügyelőségtől szerzett információ alapján jelenthetjük, hogy az ásatásokat tovább folytatják mindaddig, míg az eredményre nem vezet.

Fel Bodajkra. Zichy Aladár gróf, a néppárt elnöke mandátum híján sanyitott máig. A bodajki kerület több választója Zichy Aladár grófnak kínálta a jelöltséget, amelyet Zichy gróf elfogadott. A gróf Moórót és Bodajkon holnap tartja programbeszédjét. Vele szemben Szemere Miklóst léptetik fel pártönkivüli programmal.

A mexikói forradalom. Newyorkból táviratozzák: A legutolsó idérkezett jelentések szerint Querterónál folyik a harc. Maderost legyőzték. Maderos lobukott a lóról, de dacára ennek, nem adta meg magát és bárba megsebesült, a vezényletet nem adta ki a kezéből. Mint most kitűnt, a felkelést már régtől fogva előkészítették. Már hat hét előtt nagy mennyiségű fegyvert és lőszert szállítottak Newyorkból és San Franciskóból a különböző határszéli helyekre, hogy azokat onnan Mexikóba becsompsztassák.

léd, ha befejezte mondókáját, egyet lendített a kezével és lemondással szólott:

— Egyszer csak valami bolondot tesz magával; tavaly már közel is volt hozzá...

Aznap este történt, amikor a házmesterné nagy tekintéllyel jött és átadta a háziur üzenetét. A gyakornok éppen akkor jött haza, dühösködött és kiadta a szájas hölgy utját. Aztán még erősen méltatlankodva ráfordult a menyasszonyra aki a konyhából jött elő:

— Látod, ennek miad te vagy az oka!

— Én vagyok az oka?! — lakadt ki szenvedélyesen a leány. — Én?...

— Hát ki más? Ha eszed volna és hallgatnál ránk, akkor már a magad házában lehetnél. De bolond vagy!

— Hallgatsz el már! — vijjogta a megtámadott teremtes.

— Mért hallgassak? Mikor igazam van! Nem te hozod-e ránk ezt a sok szégyent, hogy beszél már rólunk minden ház, ahova eikerülünk. Mert elvesztetted egészen az eszedet!

A többiek közbeléptek és félre akarták vonni a leányt, de az kitépte magát karjaik közül és bősziúten rontott az öcscsének, örökös ellenfelének.

— Nem hallgatsz el mindjárt, te kölyök! Ha nem némsz el, mindjárt kikaparom a szemedet!

— No hát gyere ide, ha mersz!

A leány most már nem birt magával, a fiúnak rohant. Az lefogta a kezét és erősen tartotta, az anya és a másik nagy lány közük vetette magát, a kis gyerekek hangosan sirni kezdtek.

A politikai tüzhelyről.

(Tisza nyílt levele. — Justhék készülődése. — Külföldi lapvélemények.)

(Budapesti levél.)

Budapest, november 26.

Tisza István nyílt leveleit, amint szóba került a Ház folyosóján, igen sokan a tárcájukból húzogatták elő és tették oda vissza, mintha elrakosgatták volna okulásul és jó tanításul — a jövőre. Jól ismerjük a kérdéseket, melyeknek az elsőségei a levél megírására készítettek Tiszát. Ma már a kérdések nem képeznek többé olyan veszedelmet, hogy a közérdekre való nagyobb kárától egyelőre tartanunk kellene, tehát világosabban láthatjuk a bennök elrejtett mérgeanyagokat. Az osztályharc nemzeteket eltagoló veszedelmei voltak felhalmozva e kérdésekben és hogy pillanatra elült a veszedelem, nem kisinylendő az azért ma sem, amikor egyelőre a hátunk mögé került. Vigyázzunk ezekre a veszedelmekre olyan aggódó óvatossággal, mint amily nemes az aggodalom, mely Tisza minden szavából kiolvasható. Őrizzük ezt a nyílt levelet valóban ereklyeként, mert ami benne igazság, az minden osztályllyal szemben egyaránt tiszta, ami pedig benne intelem, az megakarja védeni az egységes nemzeti erőt a rebbantó — ugratásoktól. Angliának Canning liberális vezérlete idején való egészséges gazdasági lendülete inspirálta Széchenyit is, amikor az ország összes gazdasági erőinek harmonikus együttműködésére intette a nemzetet. Tisza is erre int. Széles esztendővel megfesti az ettől eltérő irány minden kárát és következményeit. Vedekezzünk e károk ellen vele és mellette, okosan, higgadsággal...

Justhékánál ime, nézzük csak mire képes a politika, mely az erőket szétforgácsolja? Destruktív politikájukkal az ellezéken is csak repesztő munkát végezhetnek. Mikor a többség alkotó részei voltak, egy dátumkérdésben (melyről maguk is tudták, hogy fikció) nemesak a koalíciót ugrasztották széjjel, hanem az egy közjogi alapon lévő párthiveiket is elriasztották maguktól. Mit értek el vele? Száznegyven emberükből negyven került vissza a Háza. Most

A menyasszony vérben forgó szemmel rikácsolt, s erőlködött, hogy kiszabaduljon, de nem birt a fiúval. Elkecseredett dulakodás folyt, a két küzdő felet még sem sikerült e választani, azok rettenetes módon össze voltak fonódva. Előkerült a cseléd is s rémült „Jezzusom!” kiáltással ő is beállott a békéltetők közé. A nagy dobo gásból, kavarodásból kihallatszott a menyasszony fojtott, rekedt sikongása:

— Ilyet velem!... Elengedsz rögtön!... Mindjárt beléd harapok, ha még szorítasz!

A fiu csak még jobban markolt belé kinlódó nővére kezcsuklójába, úgy, hogy a gyöngy teremtes felszisszent, s könnyek szöktek szemébe, amikor kétségbeesetten ezt kiáltotta:

— És egy apa ezt nem hallja! Nyugodtan fekszik bent!

Egy-két pillanat mult el... Akkor fölpattant a szomszéd szoba ajtaja, s megjelent a küszöbön egy kis férfialak, csak úgy éjjeli pongyolában. Halvány, beesett volt az arca, csak a szeme villogott, csak az ökle szorult görcsösen össze. Egyszempillantásig rábámult a szoba végén forrongó embergomolyagra, aztán előre tört, összekapott családja hőzve felágaskodott, s megragadva menyasszonylányát haját, öklével rácsapott az arcára...

Most már szétváltak a küzdők, csak a leány és az apja maradt egymással szemben. A magas barna lány elborult szemmel mintha kinyujtaná a karját, mint a rá akarná vetni magát a vézna alakra... még egy gondolat... de akkor borzalmas nézéssel hirtelen visszahökken és két kezével a halántékához kapva,

természetesen „választási korrupciókra” kenik a veszesség ódlímát, pedig hát Simkó is ért annyit a politikához, hogy ilyen pusztítást csak egy őszinte nemzeti felháborodás idézhet elő. Sem pénz, sem erőszak ilyesmire nem képes. És ime, egy nemzeti felháborodással törpe minoritásban szorított pozícióban ismét felkapnak a jelszavas paripára, mintha nem is egy jelszavas politikájuk miatt fordult volna el tőlük a nemzet józan közvéleménye. Sőt becitálják a Házból kinnrekedt szabad portyázókat is, felsürgönyzik a haditanácsba mindannyit, mintha meg sem történt volna a nemzet ítélete? A mandátum nélküli maradottak keserűségeivel készülnék új nemzetet-hódító körútra. Mily kétségbeesetten szomorú volna ez az egész látvány, ha nem volna annyira neveléses! És vajjon mit kell majd még megérniök ezeknek a politikusoknak, hogy úgy ismerjék magukat, mint ahogyan az ország ismeri őket?

A külföldi lapok egy egy nevetséges kiruccanását némely újságszakértő szereti itthon komolyan értékelni. Ő tudja mit akar vele? De ebből aztán olykor a legkuriozuszabb helyzet keletkezik. Ugyanis a külföld mértékadó körei, ahol tudják, hol kell keresniök a rólunk szóló szavahihető véleményeket, egyet mosolyognak a legtöbb közleményen, mialatt idehaza komoly képpel nemzetközi afférré akarnak felfujni. A nemzetiségi iródeákoknak ilyen működését jellemző adatot hallottunk a héten egy külföldi újságrótól. Az eset a múlt század nyolcvanas éveiben történt, amikor is a zenekedvelésünk ekképpen esztelített:

„Hogy a magyarok a faluban utcahosszat muzsikáltatják magukat, még hagyján volna. De az ország fővárosában ez a muzsikáltatás tömeges. Legelől megy a nagyszakallu, kéknadrágos cigányvajda, szüztombos nagy bot a kezében. Utána nyolcas sorokban, a mindenféle fuvóhangszereken játszó, nemkülönbekéknadrágos cigányok. Leghátul egy kis szürke levaszka húzza a nagydobot, amelyet hatalmasan döngget egy szintén kéknadrágos cigány. Tőle jobbra és balra két cigány réztányérokat vereget össze. Utánuk következnek a zenében gyönyörködő magyarok: négyesével, vagy esren. S mindeniknek puska a vállán. Ruhása-

valami soha nem hallott, vért fagyasztó rémes jajongással kirohant.

A szomszédok, akik a folyosón szívszorongva hallották a dübörgést és az istentelen sikoltást, s már rendőrért akartak szalajtani valakit, még mielőtt magukhoz tértek volna, csak annyit láttak a homályban, hogy valami nőforma vágódik neki a rácsnak.

Az egész folyosó megreng... sikoltás hangzik el... majd odalenn nagy puffanás. Mintha sulyos zsák csapódnék a kövekhez. Az udvarban valaki elkiáltja:

— Segítség! Megölte magát!

Lőtás-futás az emeleteken, a gyárból emberek, munkaslányok siettek elő, a házmesterné lámpásért megy. Megnézik a boldogtalan teremest, odavan tapadva a földhöz, kiforgatott tagokkal, a feje egy vér. Halkan nyög, fájdalmasan dadog néha-néha, s egyet-egyet vonaglik. A házmesterné most is megvetéssel szól:

— Milyen bagázs! Csak bajra hozta ide őket az ördög.

És elsiet, hogy telefonon értesítse a háziurat. Mire ez megjön, a viszálykodó család már ott jajgat a véres test fölött. A keztyűs finom ur a műhelybe parancsolja a leányokat s oda szól az esztergályosnéhoz:

— Menjen rendőrért és telefonáljon a mentőkért!

Az újult menyasszonyt pedig viszik az irodába. S a mentők mintha már későn jöttek volna...

tuk erősen emlékeztet az elül haladó cigányokéra. Egynehány magyar ur kivont karddal, lóháton kíséri a furcsa menetet... Eredeti nép ez: bámulatosak az ötlei."

Szóról-szóra így. A párisi lapot természetesen felvilágcsítottak tudósítója elméleti állapotáról. Mert — ismétljük — a külföld mértékadó körei rendszeresen tudják mit ér, mennyit higgyenek el egy-egy tudósító bölcsességéből. Jól tudják, hol kezdődik — a hasbeszéd.

Urinők titkai.

— A lipótvárosi szép asszonyok zsarolója. —

(Fővárosi tudósítónk telefonjelentése)

Arad, november 26.

Különös zsaroló került ma este a budapesti rendőrség fogházába. Az illető még a főváros uricsaládjainál is otthonos pletykát választotta ki magának arra, hogy annak segítségével tekintélyes pénzeket szerezzen. A ravasz fiú az uriaszonyokról elterjedt pletykák révén szép summákat zsarolt ki már, míg végre egy erősakarú urinő följelentése alapján a rendőrségnek sikerült őt ártalmatlanná tenni.

A szokatlan eset részletei ezek:

A budapesti lipótvárosi előkelő s jobhára szép fiatal hölgyek az utóbbi hetekben különös tartalmu levelet kaptak *Sibille* a'írással. A levél szövege ez volt:

"Nagyságos asszonyom! Ne kutsass, hogy ki vagyok, ne keresse, honzét tudom az ön legintimebb titkát. Elégedjek meg azszal, hogy pontosan tudom: mikor és hol szokott találkozni X. Y.-nal, akivel önnek évek óta viszonya van. Ha a főpostán *Sibille* 30. név alatt borítékban 600 koronát le nem tesz, nemcsak férje előtt leplezem le az ön szerelmi találkát, hanem rőpiratban (s a lapokban fogom szellőztetni viszonyát. Kécsókoló tiszteője: *Sibille*."

A titokzatos férfit azonnal mellélkelte is a kefelevonátát annak a cikknek, amely a nagyságos asszony találkájáról szól. Az urinők — nem tudni miért — módtalanul megrémültek a levél olvasásától és vagy harmincan siettek elküldeni az ismeretlen zsarolónak a 600 koronát.

A könnyű pénzszersés nagyon megtetszett *Sibille* urnak és vakmerőségében olyan hölgyhöz is küldött zsaroló levelet, akinek ugy látszik, nem volt oka félni a leleplezéstől.

Tegnap egy dussgazdag és a Lipótvároson kívül is előkelő szerepet vivő hölgynek is elküldték a fenyegető sorokat. Az urinő azonnal megmutatta a levelet az urának, akit arra biztatott, hogy tegyen följelentést a rendőrségnél. Ez meg is történt. Két detektív ma délután lebesen állott és este felé sikerült is elfogni a *Sibille* 30. jelzésű postrestant levelekért jelentkező uracsot. Az illetőt azonnal a főkapitányságra vitték, ahol első meglepetésében mindent bevallott *Vanicsek-Vigyázó Gyula*.

— Hogy került maga a különös titkok birtokába? — kérdezte az inspekcións rendőrtiszt.

— Kérem, én egy kitűnő mi borbélynál voltam segéd éveig. Ezen a révén a legelőkelőbb lipótvárosi családokhoz jártam, mert nagyon figyelmen tudok borotválni. A házaknál megkedveltek a szobaleányok, akikkel jóbarátsággra léptem és azok sorra emondták az urinők féltett titkait. En pedig ezeket a titkokat felhasználtam. Nincs kérem ebben semmi különös tün, — mondta a facér borbélysegéd, s aztán hozzátette: Hiszen azoknak a hölgyeknek ugy is van elég pénzük.

A rendőrség azonban nem helyezkedett a *Vanicsek*-féle erkölcsi alapra, hanem letartóztatta a raffinált zsarolót.

Opera-bemutató Aradon.

— A „Péter abbé“ premierje előtt. —

(Szerző a darabjáról.)

Kedves szerkesztő ur! Midőn engedek ama kedves felkérésének, hogy a „Péter abbé“ hétfői premierje előtt, valamit az én kedves lapom, az *Aradi Közlöny* számára irjak, annál is inkább teszem ezt, mivel mint a lap zenei külmunkatára annyit írok és irtam mások zenei műveiről, hogy nem veszik talán szerénytelenségnek, ha egyszer a magaméről is írok.

A „Péter abbé“ t 1905-ben kezdtem írni Bécsben, a hol a zeneakadémia végzése mellett az angol-osztrák bank hivatalnok is voltam és bizony sokszor kellett a partitúrát a főkönyv mögé dugni, ha főnököm belépett és szigoru szemével fürkészőleg tekintett körül, mintegy azt mondva:

„Sie componieren schon wieder!“

Ott is hagytam a zeneakadémia befejezése után hamarosan a bankot, összes főkönyveivel és kereskedelmi ágazataival és a pozsonyi színházhoz kerültem, mint kezdő karmester. Sokfelé voltam azóta, voltam külföldön is, de mindenütt szorgalmasan folytattam munkámat, bevégeztem és meghangszereltem; ez utóbbi dolog képezte a legnagyobb fizikai munkát. Egyes dalimat, melyeket Szegeden, szülővárosomban a katonai zenekarok játszanak, ott ahol a cselekvény és a helyzet megengedte, szintén belevettem az operába.

A zeneszerzésre Zola Emilnek „Róma“ című hatalmas munkája inspirált. E műből készítettem, önállóan és szabadon operám szövegkönyvét, melyet az Operaház bíráló-bizottsága is kedvezően ítelt meg; sajnos, vidéken lévén, nem birtam szorgalmazni operám pesti előadását, meg az igazat megvallva — az opera *Mihálovich* és gróf *Zich Géza* műveivel van elfoglalva.

Halát érzek Szendrey Mihály igazgató ur iránt, hogy elfadatja művem, még pedig fényes kiállítással és köszönetet mondok az én derék kartársaimnak, hogy annyi ambícióval készülnek a bemutatóra.

Ha nagyon szerénytelen akartam volna lenni, őt felvonásos operát irtam volna, ha nagyon szerény, akkor egy felvonásost; kiegyeztem tehát előre a közönséggel két felvonásban.

Több apró dalom és zenei dolgozatom állta ki a kritikát; első színpadi művem ez az opera; ha talán nem is alkuszom meg a könnyebb zenét igénylőkkel, de „*Strauss Richard*“ tulajásokig sem megyek. Nem vonhattam ki magam a modern zenedrámák stylusa alól, de igyekeztem eredeti lenni. Eddig van. A többit a könyörtelen, de kedves aradi közönség fogja mondani. Maradok a t. szerkesztő urnak igaz barátja

Csányi Mátyás.

Magáról a darabról a következőket jelenthetjük: A komponistát Zola Emil hatalmas „Róma“jának gondolatai és alakjai ihlették meg és ezt az örökbecsű alkotást foglalta drámává és alakította át operai szövegkönyvvé.

Azonban a regény szövevényes bonyodalmaait nem mindig követi Csányi, hanem céljának megfelelően egységes cselekvényt igyekszik adni és ezért főleg alakok jellemzésére fekteti a főszűt. A dalmű meséje a következő:

Első szakasz: *Boccanera* bibornok (*Ladislav*) palotájának egyik szalonjában vagyunk. A bibornok unokahuga, *Benedetta* hercegnő, (*Dióssy*) válóféiben van férjétől, akit még a nászéjszakán otthagott. Távoli rokonával, *Dario* herceggel (*Cseh*) évődik a hercegnő, kit szeret és a kihez abban az esetben, ha a pápa feloldja fér-

jével való frigyét, hozzá akar menni. *Dario* előadja, hogy orgyilkosok leselkedtek rá, bevallja *Benedettának* szerelmét, mit a hercegnő is viszonz, de *Dario* öléleseit elhárítja. *Don Vigilio* (*Herold*) lép be; ő a bibornok házi gyóntató lelkésze, aki évtizedek óta a család meghittje. *Don Vigilio* engedelmet kér tőlük, hogy *Vermont Pétert*, a párisi plébánost bebocsájtassa, amit ezek örömmel adnak meg. *Péter abbé* (*Ferrari*) azért jött, hogy *Boccanera* bibornok segítségével, kihez *Bergerot* párisi érsektől ajánlólevele van, a *Szentatya* elé juthasson, mivel ellenségei az egyházzal irt könyvét félremagyarázták és ezért a pápa indexre tette a művet. *Boccanera* és *Don Vigilio* felvilágosítják őt a nehézségeiről és őva intik *Monsignore Nanitól*, (*Polgár*) a pápai udvar egyik befolyásos emberétől, aki befolyását rosszra igyekszik mindig felhasználni. *Péter abbé* nem rettentik el az akadályok és elhatározza, hogy minden erejét felhasználja a szent célért való küzdelemre.

Egyedül marad, az ablakot feltárva gyönyörködik Róma szépségében. A festői látvány, melyet az örök város képe nyújt, a Tiberisen halászok éneke eltöltik lelkét, melyet *Benedettának*, a hercegasszonynak szépsége is megigézelt és már-már ingadozni kezd. Imába fog, hogy bűnös gondolatait elűzze, de a halászok pajzán éneke megzavarja és gyönyörrel siet az ablakhoz, hogy a római ihletett levegőt belehelje.

Második szakasz: A *Vatikán* egyik elfogadó termében vagyunk. *Monsignore Nani* (*Polgár*) iratokat tanulmányoz, előtte áll titkára, *Paparelli* (*Huszár*). *Benedetta* hercegnő válási aktáit tanulmányozzák. Szóba kerül a hercegnő, a kinek szépségét a rajongó, érzéki ifjú *Paparelli* elragadtatóan meséli *Naninak*. Beszélgetésüknek egy mellékteremben fűtanuja lesz *Péter abbé*. Jön *Boccanera* bibornok, hogy *Pétert* támogassa abbéli törekvésében, hogy a pápa elé juthasson. *Mons. Nani* mindent megígér, de épen ellenkezőleg cselekszik. Már előre elkészíti a kiátkozó okmányt és csak az alkalomra vár, hogy azt publikálhassa. Ez pedig nem soká késik. *Benedetta* jön a bibornokkal válási ügyében, magára marad *Péterrel*, a ki bevallja neki szerelmét és azt is, hogy érsi, hogy dilemmába került az egyházzal szemben. Megcsókolja a hercegnő kezét, ez vigasztalja; e közben belép *Mons. Nani* és azt hívén, hogy öllekettek összehívja a szerzeteseket, felolvassa a kiátkozó végzést; a megtört *Péter* a szent földre akar menni, de összeroskad a kettős fájdalom súlya alatt. Az intrika győzött, *Paparelli* gnyos éneke megegyeszer fölcsendül és egybeolvad a szerzetesek szomorú imájával.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Első aradi betegsegélyző- és temetkezési egyeslet vasárnap délelőtt 11 órakor saját helyiségében (Árpád-tér 5. I. em.) választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait ez uton is tisztelettel meghívja *Kohn S. N.*, elnök.

(*) A katolikus kör felolvasó-estélye. Az Aradi Autonom Katolikus Kör sserdán, november 30-án, délután öt órakor tartja második felolvasó-estélyét a *Lycum* dísztermében. Az estélyen előadást tartanak *Krüger Aladár* dr. nagyváradi ügyvéd, ismert író és *Monay Ferenc* dr. minoritarendi tartományi titkár, azonkívül zeneszámokkal szerepelnek *Zoltay Mátyás* zene-tanár és *Zoltay Mátyásné* zongorajátékos művésznő.

(*) Az Iskolatársnők Szövetsége. *Simon Karolin* polgári leányiskolai igazgató úr kéri volt tanítványai közül azokat, akik az Iskolatársnők Szövetségének még nem tagjai, hogy a humanus egyesületbe való belépés céljából sziveskedjenek őt lakásán felkeresni. Egyben a december 1 én d. u. 4 órakor a polgári leány-

iskola helyiségében tartandó eszmecserére minden érdeklődőt szívesen meghív.

(*) Meghívó. Az aradi II-ik kerületi jótékony céln fillér asztaltársaságnak folyó év november hó 27-ik napján d. u. 5 órakor Donavai Fülöp Fácán-utca 7-ik számú vendéglőjében tartandó rendezési választmányi ülésre egy a választmány, valamint a rendezési tagokatis — utóbbiakat a törzsszámok és tagsági igazolványok átvétele végett — tisztelettel meghívom, Haubenreich Mihály, elnök.

Ha a tanítók politizálnak, Rakovszky interpellációja a képviselőházban.

(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, november 26.

A képviselőház mai ülésének végén váratlan meglepetés érte a képviselőket. Rakovszky István interpellált a Tanítók Szövetségének nemrég megtartott kongresszusán hozott tulajdonos szabadelvű irányzatú határozatok miatt.

Rakovszky interpellációjának szövege ez:

1. Azonosítja-e a miniszter magát azzal, hogy a tanítóképzés államosították?
2. Hogy a népiskolai oktatás fokozatosan államosították?
3. Hogy a vallási oktatás a népiskolákból kiküszöbölték?
4. Hogy az állami iskolákhoz szükséges költségeket a papi vagyonok szekularizálása útján szerezzék meg?

Az interpelláció elmondása közben egy hang a középben elkiáltotta magát:

— Nagyon helyes!

Rakovszky: Ki helyesel?

Ifj. Erdély Sándor: Nem én voltam, de hozzájárulok.

Achim András: Én helyesletem.

Rakovszky: A tanítók nagyvárosi háborúba estek. Rudnay Dzsó osztálytanácsos megmondhatatlan beszédet mondott. A kultuszminiszter és rem a szubaltern tényezők vannak hivatva kultuszpolitikát csinálni Magyarországon.

Sándor Pál: A Barkóczy-ügyben miért nem interpellált? (Felkiáltások a néppárton: Hiszen interpellált.)

Rakovszky István: Ön talán örülne, ha kiküszöbölnek a vallásferkölcsi oktatást az iskolákból?

Sándor Pál: Bizony örülnék. (Nagy zaj a néppárton.)

Rakovszky István: Azok a tanítók még a szekularizációt is követelték, tehát jograblást sürgettek.

Rosenberg Ignác: No, ne tulozzon!

Rakovszky: Nem tudom, mit szólna a képviselő ur hozzá, ha az arany óraláncát szekularizálnák?

Kérdi a minisztert, mi a nézete a tanítók nagy politikájáról, a szekularizációról és a felekezeti iskoláról.

Zichy János gróf nagy figyelem és érdeklődés mellett felel az interpellációra.

— Az a nézetem, — kezdi — hogy a tanítóknak pedagógiai kérdésekkel kell foglalkoznia, nem pedig nagy politikával. A felekezeti intézetekről az a felfogása, hogy azokat minden fokon fejleszteni kell. Nagyon csodálkozhatnánk mindenképpen, ha barátja volnék a szekularizációnak. (Ésnek d. rültség.) De viszont őszinte híve vagyok a felekezeti autonómia kitágításának. Ha azonban barátja vagyok is a felekezeti iskolának, ez nem jelentheti azt, hogy barátja vagyok minden körülmények között. Ellenkezőleg. Ha a felekezeti iskola nem az állameszmét szolgálja, határozottan és körlehetetlenül ellene leszek és az ilyen iskolákat államosítani fogjuk. (Éljenezés és taps.) Kérem a Házat és a t. képviselő urat, vegyék tudomásul válaszat.

A Ház és az interpelláló képviselő a kultuszminiszter válaszat tudomásul veszik, amivel az ülés véget ért.

Könyörgő irás Eötvös Károlyhoz.

— A fiu nyílt levele. —

(Fővárosi tudósítók telefonjelentése.)

Az a lelkiileg megmagyarázhatatlan harc, a mely a csodásan nagy elméjű Eötvös Károly és fia, Eötvös Bálint között két évtized óta húzódik, ma olyan irást produkált, amely az érző emberekben őszinte szánalmat kelthet a fiu iránt, aki bár bünt követett el a társadalmi rend ellen, de azért meg is bűnhődött és most az az egyetlen vágya, hogy elaggott atyja mellett tölthesse el élete hátralévő éveit. Az a szánalmat keltő irás, amiről szó van: Eötvös Bálint nyílt levele apjához. A figyelemre méltó nyílt levél szó szerint a következő:

Édes jó atyám! Szomorúsággal olvastam nyilatkozatában, hogy leveleimet eddig se olvasta el és ezután se akarja azokat elolvasni. De éppen az az én szerencsétlenségem, hogy engem sohase hallgatott meg és rólam csak mások beszéde után mondott véleményt. Arra kérem, olvassa el legalább ezeket a sorokat, hiszen valahogy csak tudomására kell juttatnom, hogy sohase törtem ellene és nem áhitozom vagyoniára se. Ellenkezőleg: nekem semmi egyéb célom nem volt, mint hogy atyám vagyona megmaradjon, de ezt sem azért akarom, hogy nekem legyen, hanem, hogy Édes atyámnak el ne fogyjon. Az emberi sors rendelése, hogy a szülők öregségére gyermekeik körülöttek legyenek. Ezt a kötelességet akarom én igazán teljesíteni. Mindenki helyeselte is törekvésemet, csak a környezete egy része tiltakozott az ellen, hogy atyámnál munkát kapjak és körülötte lehessék, holott környezete minden tagjának az lett volna a kötelessége, hogy az atyának esetleg jogos neheztelését is megengesztelje. E helyett azonban feljelentést tettek ellenem saját atyám által. Jókai vagy Tolstoj végnapjait akarják előkészíteni.

Könyörögve fordulok édesatyámhoz, fogadjon szívébe bennünket, mert nyilatkozatában hitvesemet is érintette. Pedig Édesatyám is tudja, hogy sorsom minden csapása dacára a hitvesi hűség és önfeláldozó szeretet mintaképe az a nő, aki esküjéhez híven jóban, rosszban kitartott mellettem. Atyám nagy író, költő, aki műveiben az eszmét dicsőíti és a hitvesi hűség meghecsülését hirdeti. Nem tudom megérteni — lehet, talán ebben van értelmem gyengesége, — hogy lehet olyan nagy szellemnek mint Édesatyámnak majdnem husz évig haragot táplálni szívében egyetlen gyermeke ellen csak azért, mert nem az apja, hanem a szive választottját vette nőül. Ezt én halálomig se fogom megérteni.

Azért remélem eddig és remélem most is, hogy meg fogjuk találni Apám szívéhez utunkat. Ebben bízva küzdök tovább megértésért, feledésért, szeretetért.

Kézcsókoló hű fia Bálint.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel- lékállomás) — — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetésosztály — — —	151
Nyomda — — — — —	151

Goromba deputáció.

— Vármegyei főtisztviselők a miniszterelnöknel. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Arad, november 26.

A vármegyei tisztviselők országos egyesületének nagy választmánya ma délelőtt Fazekas Ágoston pestmegyei alispán elnöklésével ülést tartott a vármegyei tisztviselők státuszának rendezése dolgában.

Az ülésen Horváth József dr. igazgató ismertette a szóban levő kérdést. Előadta, hogy Issekutz Aurél krassószörénymegyei alispán igen alapos tervezetet dolgozott ki annak idején a státuszrendezésről és ezt Andrássy Gyula gróf volt belügyminiszter némi módosítással magáévá tette. Már a pénzügyminiszterrel is elintézték a dolgot, de a Ház elé nem kerülhetett, mert közben fordulat állott be a politikai helyzetben és a kormány elhagyta helyét. Mikor az új kormány többséghez jutott a képviselőházban, az egyesület vezetői küldöttségben járultak a belügyminiszterhez, aki akkor kijelentette, hogy nem ismeri ugyan a javaslatot, a közigazgatás terén azonban messzemenő tervei vannak. Megígérte, hogy a javaslatot tanulmányozni fogja.

Délben az egyesület 200 tagu küldöttsége kereste fel a miniszterelnököt Fazekas alispán és Horváth József dr. vezetésével. A küldöttség arra kérte a miniszterelnököt, hogy a vármegyei törvényhatósági tisztviselők státuszrendezését szabályozza.

A miniszterelnök azt felelte, hogy az összes állami tisztviselők státuszrendezése folyamatban van és fokozatosan fogják végrehajtani. Ez nagy mértékben veszi igénybe az állam pénzügyi erejét és meg kell gondolni minden lépést, mely költségeset von maga után. A küldöttség megnyugtatóra kijelenti, hogy a törvény parancsoló szavának eleget fog tenni. Csak arra kéri az urakat, hogy egyelőre legyenek türelemmel.

A miniszterelnök válasza a „Magyar Hírlap” szerint öznével váltotta ki a közbeszólásokat. Többek közt ilyen közbeszólások hangzottak volna el:

- A választásoknál jók voltunk? . . .
- A Dreadnoughtokra ugy-e van pénz?
- Mást ígért a választások előtt . . .
- A közös költségvetést milliókkal emelik, itt meg sajnálják a filléreket.

A deputáció már kifelé indult, mikor a miniszterelnök utánuk szólt:

— Kérem az alispán urakat, maradjanak itt, beszélni óhajtok velük.

Az alispánok visszafordultak, a többiek pedig elmentek. A miniszterelnök meglehetősen sokáig beszélgetett Fazekasokkal és megnyugtató igyekezett őket. Kijelentette, hogy őt most oly pillanatban keresték fel, mely a legalkalmatlabb a határozott feleletre, mert nem ismeri eléggé az ország pénzügyi helyzetét. Kötelezettséget vállal arra nézve, hogy a költségvetés tárgyalása alkalmával a pénzügyi bizottságban már határozott feleletet fog adni kívánságaikra.

Az alispánok a Házból a megyeházára mentek, ahol zárt tárgyalást folytattak. A zárt ülésen Fazekas alispán beszámolt a miniszterelnök válaszáról és utólagos kijelentéseiről, de az említett lap értesülései szerint ezek a kijelentések se találkoztak tetszéssel. Elhatározták, hogy a miniszterelnök kijelentéseit napirendre tűzik és vitát kezdenek felette.

Az ambíció milliomosai.

— A színésznövendékek élete. —

(Elmondja: egy volt színésznövendék.)

*

As az operettszerző sztrájk, amely néhány nap óta a színészakadémián „dühöng” és amely sok karcolat-témát adott az újságoknak, egy kissé rátereli az emberek figyelmét a színésznövendékek életére is. Määkülönböztetés gyanúja Thália derék papnövendékei a közönség előtt csak mint a nagyszínházak tömegjelenéseinek „rebarbararebarbara” mormogással elégedetlenkedő népsége, katonasága, vagy legjobb esetben „az ebéd tálalva van, a kossi előállott.” — forma nyulfark-szerepek alakítói jelentkeznek.

A közönségnek halvány fogalma sincs arról, hogy milyen érdekes lények a színésznövendékek. A leányok életébe — ezt ne firtassuk bővebben — még csak bele szólhatnak egyet, de a fiúk, ezek a fatermörder galléros, nagy haju, különös divatu fiúk hogyan élnek, azt csak az tudja, aki közöttük élt. Padig de változatos az életük, amíg az első műkedvelői előadás sikerétől az első szerződésig jutnak. Erről sokat tudna mesélni például Mozeszko bácsi. Ez a tura nevű bácsi pedig egyáltalán nem valami akadémiai habitű. Nem. Egy intim kis kóserkorosma van a Sip-utcában. Ennek tulajdonosa az öreg Mozeszko bácsi, a színésznövendék sereg titkainak, bizalmának letéteményese. Legalább az én időmben ő volt. Hozzá jártunk válogatni az egyféle étel között és ettük naponkint a foghagymás marhahúst harmirekettőért, tetszés szerinti kenyérral együtt. Igaz, hogy az öreg nem valami tulságos diszkreációval őrizte a legérzékenyebb titkainkat, mert ha rosez kedve volt, sokszor feleőhajtott:

— Hejb, de sok pénzemben van már nekem a színművészet.

Mert kérem ne tessék azt hinni, hogy a színpályára főleg a milliomosok tódulnak. Sőt ellenkezőleg. A milliomos rokonság a színészeknél és színésznőknél — csak később születik. Ismertem egy színésznőt, mondjuk Szegfű Adrient, akiről köztudomású volt állomáshelyén, hogy egy nyugalmazott tábornoknak a leánya. Pedig Stern kisasszony, mikor még együtt jártunk, egy köruti házmasternek volt a leánya. — Igaz, hogy borzszóan irigyeltük, mert ő volt közöttünk egyike a legvagyonosabbaknak. Mindig volt egy pár hatosa, mert amint ő maga is elárulta, az spja éjjelenként mindig a konyhaasztalra rakta a kapupénzt. Volt neki külön arcfestékdoboza is, ami érhetetlenül folytonosan eltűnődzett. Az „enyém, tied, övé” fogalmai ugyanis a színházi kellékek tekintetében állandó harcok okozói.

Ezektől az apró harcoktól eltekintve a színésznövendék, fiúk és lányok igazán testvéri szeretetben élnek. Pletykázni szeretnek, hisz ez velejár a kulisszák világával, de viszont az összeveszések után hamarosan kibékülnek, ami viszont a fiatalság következménye. Csak egy dolog van, amiben soha két színésznövendék egy véleményen nincsen: hogy tudniillik melyik az intézet legtehetségesebb növendéke. Rendszerint bizalmas körben el is szokták árulni, hogy talentum dolgában egyik növendéktársuk se közelíti meg. Ezért aztán borzszó harc folyik egy-egy vizsgálódás szerepeiért. Hogyne, hiszen az ilyen vizsgálódáson a siker biztosítva van. Nincs a rokonságnak olyan tagja, aki elmaradna a vizgáról, mikor a család leendő büszkesége az első sikert aratja. Van is minden növendékvizgán akkora taps, hogy akármelyik ünneptelt primadonna megirigyelhetné. Itt mindenki

nagy és igazán őszinte sikert arat a maga és hozzátartozói előtt minden vizgázó között a legnagyobbat.

S ezért én, aki valaha szintén vizgáztam, nagyon meg tudom érteni, hogy a színészakadémisták sztrájkba léptek — egy potyapáholy miatt. Ezekre a jó fiúkra és lányokra nézve, akik legtöbbször nincs egyebe, mint a mérhetetlen ambíciója, nem tudok elképzelni nagyobb fájdalmat, mintha attól is megfosztják őket, hogy azok tapsoljanak nekik, akiknek az elismerése rájuk nézve legkedvesebb.

A győztesek.

Nemess Zsigmond dr.

A városatyai pályán Nemess Zeiga csinálta a legnagyobb karriert. A többiek vele összehasonlítva csak megválasztottak, ellenben ő — önmagát teremtette ez előtt tizenkét évvel. Nem tudjuk, vajjon melyik győzelem volt edesebb: a mostani e, melyhez már egy értékes és tartalmas múlt után juttatta az osztatlan közbizalom, vagy pedig amaz, amikor még tizenkét évvel fiatalabb és a saját kreaturája: mert Nemess Zeiga önjelölt volt. Önjelölt, aki azonban a legtöbb szavazatot kapta és a választást örökké feledhetetlenné, sőt az idők végtelenségéig elpusztíthatatlan találmánnyal tette emlékezetessé.

A Szahara homokja nem fedi úgy el az elpusztult karaván osontvárait, az árvíz nem mossa úgy el a hidat, az utat, mint a ragasztó cédula annak a szerencsétlen jelöltnek a nevét, akit arra kárhoztatott az önjelölt, vagy a kortes, hogy egy félcentiméter hosszú, gumizott hátú papírszelet legyen a szemfedője, melyre az van írva: „meghalt Tót János — éljen Nagy István”. És ez Nemess Zeiga találmánya.

A magyar feltalálók sorsa rendszeresen az, hogy mások lesznek az ő bőrükön milliomosokká, ők pedig haláluk után bekerülnek a magyar Pantheonba. Nemess Zeiga kivételes városatyai karrierjét éppen az jellemzi, hogy a saját találmánya folytán emelkedett egyre feljebb, addig a népszerűségig, mely a közügyekben kifejtett sokoldalú munkásságáért méltán kijár neki.

Nagy csatavívó ez a Saint Hypotes vikomt, aki az évek számával fiatalodik és egyre nagyobb munkakedvvel és irigylendő türelemmel áll a küzdelmek elé. Valóságos találós kérdéssé vált, vajjon Facseten ki a hivatalos munkapárti jelölt? Anynyian hirdették magukról, hogy az ő homlokukról olvasható a hivatalos bélyeg, míg a jó facsetiek hirtelen Nemess Z igát választották meg. Ki tud még úgy a facsetiek nyelvén beszélni? Sonki! Hisz az igazfalviak leteszik a főesküt, hogy Nemess Zeiga kurucabb legény mint Justh Gyula, míg Facset népe vérrel hajlandó bizonyítani, hogy Hora és Kloska csak gyengített második kiadásai domnul Zeigának. Sokat és keservesen tud erről beszélni Harkányi Frigyes báró, az egykori facseti hivatalos jelölt, aki a község főterének egyik házablakából tartott programbeszédet ékes magyar nyelven. Mikor befejezte, akkor kinyitott a tér ellenkerő oldalán egy ablak, megjelent abban Nemess Zeiga markans arca és ugyanazt elmondotta — de románul, a facsetiek nyelvén. A história azt bizonyítja, hogy nem a hivatalos jelöltet választották meg.

Sokoldalúsága és nagy képességei mellett bizonyít az a hírnév, melynek az aradi israelita hitközség örvendő országszerte. Eddig a hitközség kiváló papjaiért volt irigyelt, ma pedig már azt is tudják, hogy annak adminisztrációja, vezetése és szelleme is mintaszerű, modern és mégis hithű. Ezt Nemess Zeiga alkotó talentuma tette.

Mikor a júniusi képviselőválasztások után meg-

kérdezte tőle valaki, vajjon örül-e a facseti srép győzelemnek, így felelt: ...

— Nagyon örülök, nincs tagadás benne. De életemnek nem ez a legszebb és legtavartalanabb öröme. Mikor hitközségi elnökké lettem és haza menve anyámhoz, ő zokogva borult a nyakamba és boldogan csókolt össze, életem legfelejthetlenebb perceit éltem.

— Fiam — mondotta az anyám — nincs nálam boldogabb anya. Megérttem, hogy az egyszerű zsidótanító fiából hitközségi elnök lett.

— Ugy éreztem, hogy anyám boldogságánál nem juthat számomra e földön szebb jutalom.

Steigerwald Alajos.

A szent Rókus és a szent Lipót egyletektől „az ipartestület mint hatóságig” nagy utat tettek meg az iparosok. Felismerték, — és ez a legértékesebb eredmény — hogy az ipartestület gazdasági szervezet, amelyből ki kell küszöbölni a régi patriarkális slendriánizmust, a pajtáskodást, de főleg a politikát; kemény küzdelmet kell vívnia a kisiparnak a nagy tőkével. Komoly problémák izgatják az embereket és ennek megfelelően a tanácskozások színhelye a kurtakorcsmákból áthelyeződik az ipartestület gyűléstermébe, ahonnan az új törvényvel számúzve lesz a politika is. Az aradi ipartestület, ha pillanatokra talán a magyaros temperamentum folytán hangosabb is, de komoly és elismerésreméltó munkát végez. Hivatásának tudatában él ez a tiszteletet kivívott korporáció, mely a város életében őt megillető súlyjal szokta hallatni a szavát. Csak a legutóbbi törvényhatósági bizottsági közgyűlésen történt, hogy maga az államhatalom helyi képviselője, Urbán Iván főispán szólította fel az ipartestület elnökét, Steigerwald Alajost, hogy egy gazdasági kérdésben a kormányhoz intézendő felirat támogatására kölcsönözze oda a maga erkölcsi presztizsét.

Steigerwald Alajos cölitudatos és okos vezetése igen nagy mértékben járult ahhoz, hogy az ipartestület arra a nivóra emelkedett az utóbbi esztendőkből, a honnan az egész országban meglátják és kellőképpen értékelik. Az ő koncilians egyénisége, türelmessége és békeszeretete megteremtette a testületben az eredményes munkássághoz szükséges testvéries megértést, a szolidaritás szükségességének felismerését.

A legutóbb lejátszódott viharos események hullámai azonnal lecsendűltek, mikor kuráját félbeszakítva hazasietett és az ő általánosan tisztelt személyében mindenki megbizva, elfogadta azt az álláspontot, hogy a képviselőválasztásokon felgyűlemlett politikai keserűségnek nem szolgálhat az ipartestület gyűjtőmedencésül. Békét kötöttek a hadakozó felek és maga a város tanácsa is bizva az elnök erélyében és avatott vezetésében, jóváhagyta a választásokat és megbizta az előjáróságot az ügyek intézésével.

Az aradi iparostársadalom a város életében olyan tényező, melynek igen nagy és fontos szerepe van a jelenben, de különösen a jövő előkészítésében és megalapozásában. Arad most bontakozik ki és öti fel a modern város jellegét. Kereskedelem és termelő ipar számára kell itt fejlődési feltételeket teremteni, a meglévőket növelni. Az iparosság képviselőire hivatottak tehát nemcsak egy osztály, hanem az egész város érdekeinek a szószólói. Mikor a választók Steigerwald Alajost, az ipartestület elnökét küldötték a közgyűlésbe, kétségtelenül arra gondoltak, hogy az ő előkező gondolkodására, tárgyilagosságra törekző reprezentációjára a közgyűlésnek van szüksége. Ezért pártkülönbség nélkül mindenki meglelégedással vette tudomásul, hogy az ipartestület elnöke fényes győzelmet aratott a városatyai választásokon.

TÖRVENYKEZÉS.

A gyöngyösi Bismarck.

Távirati tudósítás.

Arad, november 26.

Gyöngyösön ma furcsa pört tárgyaltak, amelyek előzményei az odaváló gabonacsarnok helyiségében játszódtak le. A vidám eset részletei a következők:

Grünfeld Lipót, a gabonacsarnok törzsvendége látogatót kapott a fővárosból Kovácsi Péter gabonakereskedő személyében, akiről már napokkal előbb mesélte, hogy roppantul öleletes ember. Grünfeld bemutatta neki a barátait, köztük Schönstein Lajost, akire Kovácsi ezt a megjegyzést tette:

— Nagyon érdekes ember! Valóságos Bismarck-arca van.

Furcsa hatása lett a kijelentésnek. Schönstein hátra hőkölt székében, majd hirtelen fölállt, elsápadt s dadogva ordította:

— Mit, nekem mondja, hogy *kutyapofám* van? Miért van nekem kutyapofám? Magának van kutyapofája, gazember.

A törzsasztal vendégei mind fölugráltak, hogy a két felet eltávolítsák egymástól s ezzel a további sértésnek elejét vegyék, mert egyéb megtorlásra egyik fél sem gondolt. A dühöngő felek ilyen módon csak a terem két ellenkező sarkaiból kiáltozhatták egymásnak a fenyegetést, figyelmeztetést, hogy most emberére akadt, majd megtanítom én. Különösen Schönstein ordított s barátai sehogy sem tudták megnyugtani. Főhíborodásának magyarázata az volt, hogy Gyöngyösön csak egy Bismarckot ismertek s ez a *mészáros-mester hatalmas doggja* volt. A városban soha senkinek gondolatai nem kalandoztak Németországba, a Bismarck név hallatára ellenben mindenkinek a mészáros kutyáján járt az esze. Nem is lehetett megnyugtani Schönstein Lajost, hogy a pesti vendég megjegyzése tulajdonképpen hízog volt, mert el sem akarta hinni, hogy Németországban is élt egy Bismarck, akihez hasonlítani nem épp. az utolsó dicsőség. Az ügynek a gyöngyösi járásbíró előtt volt a folytatása, a hol a haragú felek kölcsönösen megvádolták egymást becsületsértéssel. Az izgalom már tetőpontra hágott s még növelte az a körülmény, hogy a bíró szigorú arccal egy hatalmas könyvet vett maga elé s így szólt:

— Mielőtt a tárgyalást megnyitom, ebből a könyvből fogok valamit olvasni. A könyv a Pallaslexikon egyik kötete volt s a bíró némi lapozás után fölütötte azon az oldalon, ahol Bismarck Ottó herceg életének ismertetése kezdődött. Amikor a bíró a hercegnek a francia-porosz háborúban történt szerepléséhez ért, Schönstein lekesülten ugrott föl helyéről s kinyújtva baráti jobbát, közeledett ellenfeléhez:

— Kedves Kovácsi, becsásson meg, nem tudtam, hogy két Bismarck volt. Én csak a gyöngyösit ismertem.

A gabonakereskedő is ellágyult és kezét fogott ellenfelével, mire a bíró a fölolvastat megasztuntette.

§ A balassagyarmati petíció. A Kuria első választási tanácsa ma folytatta és befejezte a Wickenburg Márk gróf mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalását. A Kuria határozatát december 5 én hirdeti ki.

§ Belgiumban sztrájkolnak a bírák. Brüsszelből táviratozzák: Montban nagy az elégedetlenség a bírák között. Kicsiny létszám, mindennap reggeltől késő estig hol esküdtzéki, hol polgári, hol büntető tárgyalásban kell dolgozni, nem marad idő az akták tanulmányozására, legfőképpen éjszaka, pihenésről pedig szó sem lehet. Nyaranta megtagadják a fölöttes hatóságok a szabadságot a monti bíráktól. — Az elégedetlenkedő bírák végső kétségbeesésükben még egyszer folyamodtak az igazságügyminiszterhez. Kisegítő bírákat kér-

tek, de kérésüket az igazságügyi kormány elutasította. Tegnap reggel értesítette a törvényeségi elnök az egyes bírákat a miniszter döntéséről. Az elutasítottak semmit sem szóltak, elszéledtek. Közvetlenül azután esküdtzéki tárgyalás lett volna. Elmult a kitűzött idő, de csak az elnök jelent meg. Egyetlenegy bíró sem jött el. A tárgyalást el kellett halasztani. Egy másik tanácsban polgári pört tárgyaltak volna, de est az ügyet is el kellett napolni, mert a bírák nem jelentek meg. Így tudódott ki, hogy a bírák sztrájkba állottak. Nem is hajlandók addig hivatásukat teljesíteni, míg az igazságügyminiszter nem könnyít sanyaru helyzetükön.

Vasárnapi strófák.

*

A francia katonákat tanító-
nők oktatják írás-olvasásra.

A francia hadseregben
Igy mondja a fáma
Betűt vetni nem tudóknak
Szörnyű nagy a száma.
Megtanulnak
Lőni, vivni
Csak nem írni
És biz' Isten szégyen,
Hogy ha minden évben
Azok közt, kik berukkolnak
Mindig vannak
Olyanok, kik nem olvasnak
És nem írnek
Minden százból
Négyen.

A miniszter ép ez okból
Addig fontol
Mig kigondol
Egy ravasz kis tervet,
És az eszmét tette váltva
Szerződött a kaszárnyákba
Tanítani alfabétre
Ábécőre
Számvetésre
A bakákat
Csinos, sikkes guvernántot
Százat.
S a miniszter így kiált fel:
„Hurrá, heuréka,
Megjósolom im előre,
Hogy mához egy esztendőre
Nincs analfabéta!”

Bárha töle
Nagyon dőre
Igy előre
A jövőre jósolgatni,
Én is mernék még fogadni.
Egy pár koronába,
Hogy ily módon
Meg nem eszökken
Az ábécét nem ismerők
Száma.
Sőt a vége
Majd egy évre
Az lesz a dolognak,
Hogy az írástudatlanok
Még megszapornak!
Én fogadok minden pénzbe,
Hogy egy évre
— Hurrá, heuréka —
Lesz száz kicsi
Ici pici
Uj analfabéta! —

Puff.

Életunt zenetanár.

— Makacs öngyilkosjelölt. —

(Fővárosi tudósítónk telefonjelentése)

Arad, november 26.

Ma délben egy óra tájban a Lánchíd közepéről a Dunába ugrott egy ötvenöt-hatvan év körüli uriember. Miker a karfához közeledett, senki sem jött a hidon. Az elegáns külsejű ur letette a hidra bársonygalléru városi bundáját, prémes sapkáját, s azután átdobta magát a karfán. A parton sétálók észrevéve a zuhanó testet, rendőrért kiáltottak; a Vác nevű gőzhajóról két matróz csónakba ugrott, s az öngyilkos után evezett, azonkívül pedig három propeller is utána iramodott.

Mialatt a vizen az izgalmas hajszu folyt, a hidon levők átkutatták az öngyilkos otthagott táskáját. Egy névjegyet találtak, amelyre reszkető vonásokkal a következők voltak felírva:

„Négyezer voltam a Ferenc József hidon, kétszer az Arany János-utca 6. számú ház negyedik emeletén. Végre ime lezuhanok. — Feri.”

A névjegy másik oldalán pedig ez állott:
„Két hónap óta küzdöttem élet-halál között. Most végre sikerül. Szabó Xavér Ferenc zeneakadémiai tanár.”

Az idegbeteg ember már tavaly nyáron öngyilkossági szándékából beugrott a Dunába, de akkor kifogták. Akkor is gyógyíthatatlan idegbeja miatt akart megválni az élettől.

Közben a matrózok közelébe értek a küzködő öngyilkosnak s az utolsó pillanatban kifogták és beemelték a csónakba. A szerencsétlen ember eszméletén kívül volt, ajkai szederjessékké váltak. A matrózok a közeli gőzösök egyikéhez eveztek s hozzáfogtak az élesztgetéshez. Ez azorban nagyon nehezen ment. Az életunt homlokán nagy seb tátongott, amelyet Szabó valószínűleg esés közben kapott, mert valami szilárd tárgyba ütközhetett. Közben megérkeztek a mentők, akik életre dörzsölték az öngyilkost, bekötötték sebeit és a Rókusba szállították.

Az életunt zenetanár sebe súlyos, de nem életveszélyes. Ha komplikációk nem keletkeznek, s a beteg nem kap tüdőgyulladást, megmenthetik az életnek.

Szabó családos ember, felesége és nyolc gyermeke van. Családjától már régen elhidegült. Ettől az időtől fogva állandóan öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott. Az akadémián zeneelméletet adott elő. Még tegnap is megtartotta óráit. Növendégei észrevették ugyan, hogy zavaros az előadása, de ez máskor is előfordult és senkise gondolt arra, hogy már akkor öngyilkossági tervek foglalkoztatták Szabó Ferencet.

TANÜGY.

(—) A gyógypedagógusok mozgalma. Budapestről jelentik: A gyógypedagógiai intézetek tanárai mostoha helyzetük javítása céljából kongresszust tartottak a tudományos akadémia emeleti üléstermében. A kongresszust Akos Pál nyitotta meg, ezután Batthyány Tivadar gróf mondott hosszabb beszédet. Biz osította a nagygyűlést, hogy az állami tisztviselők országos egyesülete a gyógypedagógiai tanárok jogos és méltányos követeléseit magáévá teszi. Ennek indítványára elhatározza a nagygyűlés, hogy küldöttség alakul és tisztelgő Zichy János gróf kultuszminiszternél és Náray-Szabó Sándor államtitkárnál. A tisztelgés délben folyt le s egy a miniszter mint az államtitkár kilátásba helyezték kérésük teljesítését.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: A svihákok, operett. Este rendez helyárrakkal: Karenin Anna, színmű. A) bérlet.

Hétfő: Szegfű, dramolett. Péter abbé, opera. Bemutató előadás. B) bérlet.

Kedd: Szegfű, dramolett. Péter abbé, opera C) bérlet.

Szerda: Muzsikus leány, operett. A) bérlet.

Ösütörök: Karenin Anna, színmű. B) bérlet.

Péntek: Balkáni hercegnő, operett. Bemutató előadás. C) bérlet.

Szombat: Balkáni hercegnő, operett. A) bérlet.

Sárga liliom.

— Vidéki történet 3 felvonásban. —

(Fővárosi levél)

Hétlőn este mutatják be a Magyar Színházban Biró Lajosnak, a kiváló magyar írónak *Sárga liliom* című színdarabját. A regényből készült izgalmas színjáték meséje a következő:

I. felvonás. Marosvárt idézik Péter főherceg, a ki a városban állomásozó huszárezrednél szolgál. A fiatal főherceg dorbézolásai folytán minden embert életveszedelem fenyeget, mindezt azonban a városi törvényhatóság elnézi. E visszas állapotek megszüntetése érdekében megalakítják a függetlenségi demokrata pártot és az élére dr. Peredy orvost választják meg, akit most neveztek ki ideiglenes igazgató-orvossá a városi kórház élére, s akit most várnak Budapestről bájos nővérével, Judittal. A főherceg és társai a városba vonulnak a kávéházba mulatni. Ugyanide jön Peredy a hugával, hogy a fárasztó utazás után mezevesorázzanak. A kávé, Bokor, egy paravánt hozott, a mivel elfedheti Peredyékét a mulató társaság elől. Fizetésre kerülve a sor, a főherceg mulató társa, Thurzó főhadnagy összevész a kávéssal a pezsgő ára felett, sőt a főherceg, ki nagyon részeg, a vitatkozás hevében meg akarja ütni a kávést, ezt azonban megakadályozza Peredy, a ki a zaj hallatára előlép. A főherceg meglátja ekkor Juditot, szerelmes lesz belé és rábírija Thurzót, hogy tartsa itt Peredyékét. Ez sikerül is Thurzónak. A főherceg megismerkedik Judittal, akit egy népdal után „Sárga liliom“-nak nevez és felkéri Thurzót, — Peterdyék távozása után — hogy kutassa ki Judit lakását.

2. felvonás. A főherceg, a ki Peredy miatt nem fértözhetik Judit közelébe, elhatározza, hogyha kell, erőszakkal és ravaszsággal is — de eléri célját. Thurzó segítkezik neki és elhatározzák, hogy Peredyt egy állítólagos beteghez, a várostól 3 órányira, egy tanyához csalják, a ház cselédét pedig más uton távolítják el. A cselédet sikerült is rávenni, hogy elmenjen. Peredy megtudja, hogyha a márnapi népgyűlésen nem lép vissza a beszédétől, a polgármester elmozdítja állásából. Peredy azonban el van határozva, hogy minden körülmények közt beszél és elkövet mindent, hogy a főherceg garázdálkodásától a várost és saját házát megmentse. Sőt ezt az érkező főkapitány tudomására juttatja. A főkapitány igyekszik érveivel hatni Peredyre, de hasztalanul. Ekkor jön egy fiakkeros, hogy Peredyt a már említett állítólagos beteghez hívja. Peredy bár fáradt, de kötelességérzete felülkerekedik és távozik. Judit egyedül maradt, mikor bejön hozzá a főherceg. Ez kér, rimánkodik, de Judit határozottan elutasítja. A főherceg erőszakra határozza magát, a mikor belép — a kocsis figyelmeztetése folytán visszatérő — Peredy. Dulakodás támadt közöttük, a főherceg kardot ránt, mire Peredy revolveréből rálő. A főherceg összeesik. A lövés zajára Thurzó besiet, megrémül, látva a főherceg állapotát. Peredyhez fordul, felszólítja, hogy távolítsa el a főherceg testéből a golyót, Peredy megteszi, miközben Thurzó telefonál ezredesének, Katolnaynak, kérve őt, hogy Peredyékhez jöjjön. Az ezredes megtudja a történeteket, megkéri Peredyt,

hogy a főherceg és a saját érdekében hallgassa el a főherceg viselt dolgait. Peredy nem hajlandó erre, mire az ezredes letartoztatja a további intézkedésig Peredyt és miután az embereit kioktja, hogy azt mondják, hogy a főherceg a saját pisztolyával sértette meg önmagát, a főherceget hazaszállíttatja.

3. felvonás. Peredyt sem a főispán, sem a főkapitány nem képes elveitől eltáborítani. Peredy állhatatos marad és becsületes. Végül Thurzó marad Peredyvel egyedül és kapcitálja. Értésére adja Peredynek, hogy nyugodjék bele a helyzetébe és abba, hogy a huga a főherceg szeretője lehessen. Megérteti vele, hogy sikerült neki a főherceg atyjánál a következőket kivívni: ha a viszonyból gyermek származnék, úgy a huga bárónő lesz és a főherceg morganatikus házasságra lép vele, Ezenkívül felajánl neki is egy jövedelmező állást. Peredy csak hajthatatlan. Ekkor a huga bevallja, hogy szereti a főherceget és a szeretője lesz neki. Peredy megtörve a től, hogy még a huga is elhagyja, megadja magát és elfogadja a felajánlott állást.

* **Galléri Mór öt új könyve.** Galléri Mórnak, az Országos Ipar Egyesület igazgatójának öt hatalmas új könyve hagyta el most a sajtót. Az öt izlées kiállítású vaskos kötet címei: *Ujabb modern kiállítások, Ujdonságok az ipar terén, Szociális problémák, Régi írások és újak, Az újabb ipari mozgalmak köréből.* Mint a címeiből is látható, a kiváló ipari szakférfiu ezekben az újabb kötetekben is főleg Magyarország ipari és szociális kérdéseivel foglalkozik. Elénk tárják ezek a könyvek az ipari élet mai fejlettségét, foglalkoznak a szociális élet legaktuálisabb kérdéseivel alaposan, a legkisebb vonatkozásokra is kiterjeszkedve. Megelvenednek előttünk azok a mozgalmak, amelyek a magyar ipar mai fejlettségét eredményezték, s amelyekben a szerző kiváló egyéniségének, nagy hozzáértésének nemcsak szerep, hanem vezető hely jutott. Az ipari és társadalmi problémákkal foglalkozók számára hatalmas érdekes anyagot szolgáltat az öt új könyv, amelyeknek izlées kiállítása Kner Izidor gyomai nyomdájának kiválóságáról tanuskodik.

* **Aradi festőművész a Múcsarnokban.** Uferbach Jenő aradi tanár, ismert festőművésznek *Madonna* című festményét a Múcsarnok mostani tárlatára elfogadták. A hatalmas, modern stílusban megfestett vászon, mint a fővárosi lapokban olvassuk, nagy tetszést aratott és valószínűleg hamarosan vásárlóra is akad.

* **A második filharmóniai hangverseny** (mely december 11 én lesz) műscrában egyebek közt ott található a csodaszép Mignon nyitány, Mozart hatalmas Jupiter szimfóniája, Nowowiecky Praetoriaus indulója a Quo vadisból, Mascagni Danza esotica és Drigo „Harlekin milióni” c. balletből a szerenád.

* **A balkáni hercegnő.** Rubens Pál nagy sikerű operettje, *A balkáni hercegnő* a jövő kéten kerül színre.

* **Burmeister Willy egyetlen hangversenye** iránt megverserte óriási az érdeklődés. A mai nap folyamán állandóan csilingelt a telefon Weisz Leó hangverseny-irodájában és a vidékről számos jegyet vettek meg a hangversenyre. A jegyek nagy része már elkelt. Korlátozott számban még kaphatók Weisz Leó hangverseny-irodájában.

* **Vasárnapi előadások.** Holnap délután mérsékelt helyárrak mellett Ziehrer pompás operettje, *A svihákok* kerül színre. Este a nagy sikerű *Karenin Anna* című hatásos színmű van műsoron.

* **A keztü.** A szerelmi históriák legbanálisabb esetei között is egyike a legbanálisabbnak a történelmi hírességű keztü história. Első Ferenc francia király idejében az udvar szépséges asszonyai között az első a szép Kunigundáé volt, a kibe Delarge márki volt hálosan szerelmes. A szép Kunigunda állandóan kikacagta a vitéz márki szerelmét, a ki pedig a legvitézebb volt az összes lovagok kö-

zött. Ő volt a legjobb szarvas vadász, a legjobb lovas és a legvakmerőbb férfi. A szép Kunigunda egyszer pokoli ötlettel tette próbára a márki szerelmét. A cirkusban az egész udvar szeme láttára az orcszlánok közé dobta keztüjét és felszóliotta a márkit, hogy hozza ki a bestiák közül a keztüt. Dalarge vakmerően lépett az orcszlánok közé és ötven fenékvad villogó éhes tekintetétől kísérve felvette Kunigunda keztüjét és kihazva lábához vetette a szivtelen hercegnőnek. Az Uránia színház az elképzelhető legfényesebb kiállításban mutatja be ezt a históriai drámát. Első Ferenc királyi udvara, egy fejedelmi szarvasvadászat és végül az orcszlánokkal való keztü jelenet a legbatalmasabb látvány, amit eddig produkáltak. Nemesak érdemes megnézni, hanem mulasztás meg nem nézni ezt a fenomenális képet.

241

Hatósági orvos

nem lehet a munkáspénztár orvosa.

— Az aradmegyei alispán döntése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 26.

Régen huzódó ügyben mondta ki ma a végső szót Dálnoky Nagy Lajos dr., Aradvármegye alispánja. Kiadott ma egy rendeletet, amelyben kimondotta, hogy megyei községi orvos nem lehet a munkásbiztosító pénztár felelős tisztviselője.

Ismeretes dolog, hogy a munkásbiztosító-pénztárak és az orvosok, s így az aradiak is erős harcot vívtak egymással, hogy az orvosok szerződéses viszonyba lépjenek-e a pénztárral, vagy pedig, hogy tisztviselői legyenek-e a pénztárnak, akik aztán hivatali esküt kötelesek tenni a pénztár igazgatósága előtt. A küzdelemben a pénztár lett a győztes, s így az orvosoknak bele kellett törődniük abba, hogy az aradi munkásbiztosító-pénztár őket tisztviselőként alkalmazza.

Ekkor azonban önkéntelenül felvetődött az a kérdés, hogy miképen fog alakulni a helyzet a hatósági orvosokkal szemben. S megindultak a találgatások, a kombinációk; vélemények alakultak pro és kontra. Az aradi orvosszövetség elhatározta, hogy világosságot derít e reájuk nézve nagyfontosságú ügyben, s a legilletékesebb fórumnak, a megye alispánjának döntését provokálja.

Ennek folyamánnyaképpen néhány nappal ezelőtt, amint ezt megirtuk, az orvosszövetség kérdést intézett Aradvármegye alispánjához, vajjon megengedhetőnek tartja-e azt, hogy a megye községi orvosai felesküdt tisztviselői legyenek a munkásbiztosító pénztárnak?

Dálnoky Nagy Lajos dr., mielőtt e nagy fontosságú kérdésben véglegesen döntött volna, a megkeresést áttette Borsos Béla dr. vármegyei főorvoshoz, hogy ezügyben való véleményét kikérje tőle.

Borsos Béla dr. ma délelőtti terjesztette be véleményét az alispánhoz, aki ennek értelmében ma döntött is ez ügyben, s körrendeletet intézett Aradvármegye összes községi orvosaihoz. A rendeletben közli az alispán az orvosokkal, hogy a megyei orvosok semmi körülmények között nem lehetnek felesküdt tisztviselői a munkásbiztosító pénztárnak. Az alispán ezt a tiltó rendelkezését azzal indokolta meg, hogy lehetetlen dolog az, hogy valaki két intézmény kétféle fegyelmi szabályzata alá tartozzék, mert lépten nyomon előállhat az a helyzet, hogy a vármegye és a pénztár fegyelmi szabályzatának valamely intézkedése összeütközésbe kerül egymással.

HIREK.

Lopás a bakkarat-asztalnál.

— A titokzatos 3000 korona. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 16.

A Józsefvárosi körben, mint minden éjszaka, ma is, még hajnalban is folyt a játék. A bakkarat-nagy volt a forgalom. A virradatig kitartó játékosok között hajnali öt óra kor — mint fővárosi tudósítónk jelenti — nagy botrány támadt.

Róth Sándor magánhivatalnok izgatottan agrott fel az asztal mellől és azt kiabálta:

— Itt tolvaj van közöttünk! Ellopták a pénztárcámat 3000 korona készpénzzel!

A vádaskodás következtében nagy izgalom támadt, Róth pedig szaladt a telefonhoz és a főkapitányságra telefonált. Bejelentette az esetet és rögtön detektíveket kért.

A főkapitányságról azonnal két detektív ment a kaszinóba, ezeket azonban Róth már a következő kijelentéssel fogadta:

— A pénztárcámat megtaláltam utóbb az illembhelyen. A 3000 korona hiányzik belőle, de eljárást nem kérek. E szerint az uraknak semmi dolguk az ügygyel.

A detektívek ezzel beérték és eltávoztak.

A rendőrségnek az a véleménye, hogy a körben, ahol a botrányt kerülni akarták, rávetették Róthot, hogy ilyen kijelentést tegyen. Ezzel visszavonta panaszát. Az is lehet, hogy Róth állítólag megkerült pénztárcájában nem is volt 3000 korona.

A rendőrségen ebben az ügyben nem nyomoznak.

Más forrásból ezeket jelentik:

A mikor Róth elkiáltotta, hogy a pénztárcáját ellopták, nagy ribillió támadt a teremben.

Az emberek rémülten néztek egymásra, mindenki gyanus volt, a ki csak a teremben tartózkodott. A játék megakadt és mindenki keresni kezdte a tárcát. Kínos percek teltek így el, de a tárcának nyoma veszett. Róth utolsó fenyegetésül ezt mondotta:

— Uraim, telefonozok a rendőrségre. Majd a detektívek kinyomozzák, hol a tárcá.

És tényleg értesítette a főkapitányságot, a honnan két detektív hajtatott el a kör. Józsefkörut 46. számú helyiségébe.

Közben azonban megtörtént a fordulat. Az egyik ur sápadtan jelentkezett:

— Kérem, itt van a pénz; én megtaláltam.

A tagok szánsalmasan nézték a vergődő embert.

A csunya botrányról Róth Sándor csak ennyit mondott:

— Én nem beszélhetek, mert az én helyzetem nagyon kényes. Legjobban szeretném, ha egyáltalában nem kerülne nyilvánosságra, mert biztosan megint cikkezni fognak a bakkaratról. Annyi bizonyos, hogy csunya affér volt a tegnapi. Sok mindent láttam már a bakk körül, de olyant, mint ez, még nem. Szomorú dolog, hogy a játéknál sok embernek meggyöngül az erkölcsi ereje. Én nem is állítom, hogy lopás történt, jobban szeretem hinni, hogy csak tévedésről van szó.

— Miután a pénzem megkerült, a rendőrségnél tett feljelentésemet visszavontam.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 27-én az időjárás: sok helyütt csapadék, enyhébb.

— Virilis jogu városi képviselők. A törvényhatósági bizottsági tagválasztások befejeztével élénk megbeszélés tárgya volt a virilis jogu városatyák névlajstromjának változása. A legutóbbi közgyűlés által verifikált virilisták névjegyzéke ugyanis változni fog azáltal, hogy a lezajlott választásokon többen nyertek mandátumot és így a póttagok közül megfelelő számmal kell a közgyűlésnek virilistákat behívnia. Vannak továbbá olyanok, akik a három év előtti választásokon jutottak megbízatáshoz, míg végül két bizottsági tag más okokból törölendő a virilisták jegyzékéből. Adler Andor, Ottenberg Tivadar, Reinhart Gyula, Varjassy Lajos dr. most választattak meg, Müller Károly, Nesnera Aladár, Tedeschi Viktor a három év előtti választásokon jutottak mandátumhoz, Müller Gyula vágongyári igazgató lemond virilis jogáról, mert meg nem magyar állampolgár, Mairovitz Mór pedig a vármegyén foglalja el helyét. A póttagok közül tehát az első kilenc hívandó be, és pedig: Cukor László, Szabó Albert, Schwarcz Adolf, Schwarcz Herman, Barabas Béla dr., Opre Péter dr., Koch Dániel, Mayer Miksa és Dobiaschi József. Mülek Lajos dr. és Somló Armin dr. szintén virilis jogon tagjai maradnak a törvényhatósági bizottságnak és egyszersmind megmaradnak azokban a bizottságokban is, melyekbe a közgyűlés beválasztotta őket.

— Lipcsey Ádám beteg. Fiuméből jelentik: Lipcsey Ádám orsz. képviselő, a Borsszem Jankó szerkesztője a múlt napokban Budapestről Abbáziába skart utazni, hogy kimerült idegzetét kipihentesse. Utközben Fiumében könnyebb rosszullet fogta el és most egy ottani szanatóriumban ápolják. Betegsége nem súlyos természetű, úgy, hogy néhány hét alatt egészsége helyre fog állani.

— Öngyilkosság Tolstoj sirján. Varsóból jelentik: Tolstoj volt kocsisa, Hadrián, ura halála miatti elkeseredésében elhunyt gazdája sirján öngyilkosságot követett el. Felvágta ereit és mire tettét észrevették már halott volt. Az öngyilkos kocsis harminc évig volt Tolstoj szolgálatában. Tolstoj Zsófia grófné betegágya mellől Jasznaja Poljanából aggasztó hír jött. A kezelő orvosok el vannak készülve a közeli katasztrófára. Az özvegy napok óta egy falatot sem eszik, orvosságot nem akar bevenni. Azt mondja, hogy miután férje meghalt, nincs mit keresnie ezen a világon, legjobban szeretne mentől hamarabb meghalni.

— Az Ehrlich 606 áruba bocsájtása. Frankfurtból jelentik: Az Ehrlich-féle preparátumot december közepén fogják az egész világon áruba bocsájtani. A preparátumot készítő gyár az oltóanyagot Salvarsam néven szabadalmaztatta és egyelőre egymillió tubust fognak szétküldeni belőle. Egy adag oltóanyag körülbelül hat koronába fog kerülni.

— A pankotai cigányiskolának. Hirschl Zsigmond, Aradnak érdemes, filantróp polgára 10 koronát küldött hozzánk a következő levél kíséretében: Tisztelt szerkesztő ur! A b. lapjában megjelent felhívás folytán 10 koronát küldök a pankotai cigányiskola javára, azzal a kívánsággal, hogy ez a derék, hazafias intézmény az emberiség hasznára, hazánk dicsőségére soká fennálljon és virágozzék. Tisztelettel Hirschl Zsigmond. — Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— Titokzatos vesztegetők. Párisból az a hír érkezett, hogy ott több egyén a magyar miniszterelnökség levélpapírjainak felmutatása mellett francia lapoknak pénzt kínált azal a feltétellel, hogy a magyar kormányról dicséretű cikkek jelenjenek meg. A francia lapok feljelentésére a rendőrség figyelmeztette az illetőket, hogy ha tovább folytatják működésüket, a rendőrség Párisból kifogja őket toloncolni. — Ez ügyre vonatkozólag a félhivatalos Bud. Tud. a következőket jelenti: A miniszterelnökség hasonló vállalkozással senkit meg nem bízott és erősen kétségbe kell vonni azt is, hogy ilyen próbálkozások történtek. Ha azonban tényleg akadtak olyanok, akik ilyen célzattal pénzt kínáltak, azok csak szélhámosok lehetnek.

— Az aradi nemzeti munkapárt az ujonnan megválasztott városatyák tiszteletére ma este bankettet rendezett. Az első felköszöntőt Kintzig János elnök mondotta, aki üdvözölte az új városatyákat; erre válaszul Nemess Zsigmond dr. szólalt fel a választópolgárságot élétette. Felköszöntőket mondtak még Steinhart Mór dr., Kronstein Vilmos dr., Párecz Béla dr., Güick Károly, Tsgányi Sándor és mások. Tsgányi Tisza István grófi: élétette. Bokor Alajos indítványára a társaság Tisza István grófhoz üdvözölő táviratot intézett, a mielőbbi felgyógyulást kívánt neki.

— Pálmay Ilka kalandja. Budapestről jelentik: Pálmay Ilka ma délelőtt megjelent a főkapitányságon a panaszt tett egy dnegazdag kolozsmegyei földúrtokos ellen, aki hetek óta üldözi és szerelmi ajánlatokkal ostromolja.

— Kérem, szabadságnak meg ettől az embertől. Nincsen nyugtóm tőle. Mindenütt a nyomomban van. Követi minden lépésemet. A panaszról jegyzőkönyvet vettek fel a megigérték a művésznőnek, hogy megszabadítsák üldözőjétől.

— Gyáréges sok halottal. Newyorkból jelentik: Egy közeli papirgyár kigyulladt s hamarosan az egész telep lángba borult. A fiatal munkásleányok az emeletről ugráltak le. Tizenketten azonnal meghaltak. Huszonötöt nem találnak, ötvenen súlyosan megsebesültek.

— Bakák nev. lönője. A francia hadügyminiszter egy hölgyet, Lagardelle asszonyt fogadta fel annak a 14.000 katonának a tanítására, akik nem tudnak írni-olvasni. Nem valami nagy dicsősége Franciaországnak, hogy ennyi analfabéta katonája van. A tanítást most kezdték meg az invalidusok palotája mellett levő iskolaépületben. Egyelőre hatszáz katonát „vezényeltek“ az iskolába, ahol Lagardelle asszony először egy új fonetikus módszer segítségével a betűkre, aztán pedig a komplikált francia helyesírásra fogja őket tanítani. Lagardelle asszony, a kinek a kinevezését a francia feministák nagy diadallal fogadták, igen kitűnően látja el a nehéz mesterséget. Sikerült neki érdeklődést kelteni a tenyeres-talpas tanítványokban, akik olyan csöndben-rendben ülnek, s ha a tanítónő bejön, éppen olyan buzgón ugranak talpra, mint az apró iskoláslányok. A madame tekintélye is igen nagy, legalább is úgy tisztelik az irástudatlan bakák, mint a kapitányt, sőt a káplárt. Az eredményekről persze még egyelőre nem lehet beszélni, hiszen csak most kezdődött a tanítás. De az ügyet ismerők nagyon biznak a sikerben és igen ügyesnek tartják Lagardelle asszonyt, aki különben nem francia születésű, hanem orosz: egy orosz tábornok leánya és már régen kipróbálta a rendszerét orosz paraszton és katonákon. Ott sikere volt — ugrálszik, ezután joga van abban bizni, hogy a rendszere a francia irástudatlanokon is fog majd.

— Az iskolaigazgató bünlajstroma oimü ma megjelent cikkünkbe sajnálatos sajtóhiba eszszott be. Azt közöltük, hogy Szabó György iskolaigazgató a Viktória aradi pénzintézetnél 9000 korona értékű hamis váltót helyezett el. A kéziratban csak 900 korona volt, de a sajtóhiba ördöge kilencezerre változtatta ezt a summat. A bank vezetősége okirattal igazolta előttünk, hogy az általuk leszámitott váltók nem hamisak, mert a zsirások valamennyit elfogadják és rendezik. Alaptalan tehát az a föltevés, mint a Viktóriánál hamis váltókat lehetne elhelyezni.

— A kicsapott színésznövendékek. Budapest-ről írják: Az Országos Színművészeti Akadémia tanári testülete péntek esti határozatának hatása alatt a növendékek ma délelőtt megjelentek az akadémián, ahol Latabár Kálmán tikkár figyelmeztette őket, hogy ez idő szerint ott keresni valójuk nincs, mert nem növendékei az intézetnek. Latabár közölte a növendékekkel, hogy a konferencia határozata szerint további sorsuk az igazgató kezébe van letéve, aki velük löbbé, mint testülettel nem tárgyal. Aki továbbra is növendéke akar lenni az akadémiának, az adjon be egy folyamodványt, amelyben visszavételét kéri. A növendékek ezt tudomásul vették s távoztak az akadémiából. Legnagyobb részük előreláthatólag beadja a kérvényt, amelynek alapján azután Somló igazgató egy két vezető kivételével vissza is fogja őket venni. A végérvényesen kizárt Hajdu Antal valószínűleg vidékre szerződik s júniusban jelentkezik az Országos Színészegyesület felvételi vizsgáján, példáját követni fogják azok is, akiket Somló nem vesz vissza s ezzel befejezést nyer ez a furcsa ügy.

— Ellopott automobil. Budapest-ről jelentik: Első eset, hogy egy szépen fényezett, piros Benz automobil egyszerűen, akárcsak egy biciklit elloptak. Persze, máshol ez nem is történhetett meg, mint a tolvajok és orgazdák szép, szabad hazájában: Budapestben. Debreczeni István huszárfőhadnagy a károsult. Néhány héttel ezelőtt vett 25.000 koronáért egy Landolet rendszerű, ötüléses Barr-autót. Gyönyörű jármű volt, harmincöt lóerejű, aki látta megbámulta. Legbőszőbb volt rá a tulajdonosa, aki egy snájdig soffírt szerződött a gépkocsijához, Kiss Elek. Éjjel a soffír, amikor egy Benz-autónak is nyugodnia kellene, kivitte az utcára és éjjeli hölgyeket ültetett a friss, szép alkalmasosságra, ilyen módon öregbitvén jövedelmét. A főhadnagy tudomást szerzett ezekről a melleskes manipulációról, de nem jelentette föl a soffírt. Otthonról tudta (az apja Debreczeni Miklós kuriai bíró), hogy minden följelentés a följelentőnek kellemetlenebb, mint a följelentettné. Egyszerűen elcsapta hát Kiss Elek. Ujabb soffírról azonban nem gondoskodhatott a főhadnagy, mert időközben megbetegedett. Az autó ottmaradt a fűszerben. Tegnap azután, mintha misem történt volna, Kiss Elek megjelent a főhadnagy Üllői-ut 35. szám alatti lakásán. A folyosóról nyíló ajtón ment be, hogy a tisztiszolgáival, aki nem tudott az elbocsátásáról, találkozzon. Kiss Elek egyszerűen elkérte a kocsiszin kulcsát, amit a szolga persze gyanútlanul átadott. Ezzel lement a kocsiszinbe és utra készítette az autót, azután pedig vígan kirohagott rajta. A főhadnagy, amikor tudomást szerzett a különös lopásról, megtette a följelentést a rendőrségen.

— A Weitzer-vaggongyár új üzlete. A P. N. írja: Beavatott helyről értesültünk, hogy a Weitzer János gép-, vagongyár- és vasöntőde r.-t. a napokban 30 vagonra kapott rendelést a boszniai államvasutaktól. Ez a megrendelés körülbelül 300.000 koronára rug.

— Gyermekleányok üzelmel. Budapest-ről írják: A ma már ismertetett üzelmekről még ezeket jelentik: A Hungária fürdő tájékán az ember nem mehet el anélkül, hogy elszánt nők ne inzultálnák ezzel a furcsa kéréssel:

— Nagyságos ur, jöjjön a fürdőbe!

E ennek a kiáltásnak egész hadserege van. Jól szervezett, kitünően működő hadserege. Ma derült ki, milyen kitünően van szervezve ez a züllött tábor. A detektívek régen figyelték a Hungária-fürdőt, amely nemcsak az öngyilkosok törzstanyája, hanem egyuttal nap-nap után ismétlődő lopásoknak a színhelye is. Kiderült, hogy a lopásokat fiatal lányok követik el, akik öregurakat csábitottak a fürdőbe, itt aztán bizalmas együttlétben meglópták őket.

A bandának vezetője és egyetlen férfitagja Hank József 20 éves kömiveslegény volt, a ki instrukciókkal látta el a tolvajokat es orgazdájuk is volt nekik. Több 14—15 éves és Bankovics Anna 16 éves, Pech Karolin 18 éves, Horvát Lujza 17 éves leányok voltak a bűnszövetkezet tagjai. Bankovics Anna súlyos dolgoka vallott a rendőrségen. Elmondta, hogy tegnap a Hungária-fürdőbe csalt egy öreg bácsit, a kit meg akart mérgezni. Porrá tört lugkövet akart beadni neki. Az öreg ur azonban rendőrt hivatott és így néhány óra alatt az egész társaság a rendőrségre került. A négy kolompost letartóztatták. Felhaborított, hogy ezek a rémségek csak most derültek ki. Egy fővárosi szabályrendelet szigoruan megtiltja a fürdőben való szerelmi találkákat. Ezt a rendőrségnek kötelessége ellenőrizni. Olyan nehéz a rendőrségnek arról tudomást szerezni, amit Budapestben mindenki tud? Miért nem akadályozzák meg a Hungária fürdőnek ezt a visszaélését?

— Kettős termésű almafa. Az id. i hosszú enyhe ősz, amely csak a napokban változott hidegebbre, úgy látszik csalódásba ejtette a növényeket. Igen sok helyen a langyos ősz nap-sugár kicsalta a gyümölcsfák virágait, sőt néhány a virágokból elkéaszereződött, torz gyümölcs is fejlődött egy ideig. De valósággal természet ritkaság számba megy az az ágacska, függő két alma, amelyet egy gurahonai olvasónk küldött a szerkesztőségbe. A két középnagyságu sötétvörös alma, amely másodvirágzás termése — írja előfizetőnk — az állandó enyhe idő mellett talán meg is érett volna, ha a mult heti kis fagy és hóesés nem akasztotta volna meg fejlődésében.

— Cantani tanár, a nápolyi királyi egyetemi klinika híres vezetője, tudományos előadásában a következőképen nyilatkozik:

„En a természetes Ferencz József-keserűvizet cukorhajban szenvedő betegekimnél, kik szigoru kezelés alatt állanak, kitünő eredménnyel alkalmazom. A Ferencz Józsefvíz éhgyomorra használva, javítja az emésztést és teljesen pótolja a karlsbadi természetes ásványvizakat.”

Az ásványvizkereskedésben kifejezetten valódi „Ferencz József“-keserűvizet kell kérni; a hol pedig nem kapható, onnan a legjobb közvetlenül a Ferencz József-keserűvizforrások szétküldési igazgatóságához, Budapestben, fordulni. 2581—XI.

— Betörték a királyi ügyészhez. Csikés Károly dr. királyi ügyész Kozlovár, Unió ut 23. szám alatti lakásába — mint Kozlovárról táviratozzák — betörték és onnan több műtárgyat loptak el. A betörő egy középtermetű, barna arcú, fekete tömött bajszu és szemöldökű férfi, aki magyarul, németül, franciául és olaszul beszélt és a nyomozás adatai szerint Budapest-ről jött.

— Cocus lábtörők, cocuz szőnyeg, fürdő gyékény, parquet kefe és fényező gép, kefe-seprők, szőnyeg seprűgép, parquet fénymazák és más tisztítószerek, porolók, szesz, bor, must, szoba és fürdő hőmérők, látsővek és női bőr és selyem táskák legnagyobb raktára Hegedüs Gyula üzletében Aradon, Andrassy-tér 15. Telefon 506. szám. 1761

— Halászegényből milliomos Regénybe illő eset történt a minap az olaszországi Bari városban. Egy fiatal halászegény, a kit irgalomból nevelték fel, egy csapásra milliomos lett. 20 évvel ezelőtt elhagyta. Anyja Franciaországból való utján egy napon megszállt Bariban, egy szállóban, a hol gyermeke megszületett. A gyermek olyan vézna volt, hogy nem lehetett utra vinni. Anyja tehát ott hagyta a községi lelencházban. A kis fiu nyakába illesztette Szent Antal képét, azután elutazott. Husz éve nem hallot róla senmit. Ezalatt a kis fiut a halászok szépen fölnevelték s kitanították mesterségükre is. Szép, doli fiatalemberré fejlődött s a község legszebb leányával váltott titokban jegyet. A leányt nem akarták az agrólszakadt legénynek adni, s ezért titkolóztak a szerelmeseik. Az elhagyott gyermek szülői, a kiknek jól jövedelmező gépgyáruk volt, e közben nagy vagyonra tettek szert Franciaországban. A mikor már annyi volt a pénzük, hogy nyugalomba vonulhattak, eszükbe jutott a gyermek is. Ok ugyanis, a mint később megvallották, azt hitték, hogy a gyöngé, csenevész gyermek bizonyosan meghalt. Most, hogy ráérték, azon kezdtek tanakodni, hogy hitha még sem halt meg a gyermek. A franci és o'asz konzulátus utján aztán tudakozódtak a husz évvel ezelőtt született gyermek sorsáról, akit a halászegényben fölitaláltak. A gazdag gyárosné, akinek körülbelül öt millió korona vagyona van, örömtől repesve utazott Bariba, ahol szívére ölelte elpusztultnak vélt gyermekét. A fiu annyira kepmása apjának, hogy anyja az első tekintetre fölismerte. Rögton drága ruhába öltöztette s el akarta vinni magával, fia azonban kijelentette, hogy csak akkor megy vele, ha menyasszonyát is gyermekéül fogadja. Az asszony eleinte habozott, de amikor meglátta a szép és kedves leányt és meghallotta azt is, hogyan küzdöttek egymásért a szerelmesek, megenyhült a szíve, beleegyezett fia választásába. A lakodalmat azonban a vőlegény fiatal kora miatt még nem lehetett megtartani. A leendő anyós a leányt addigra is, míg fia elveheti, egy igen előkelő nevelőintézetbe küldte. A fiut pedig kitünő mesterekkel taníttatja, mert azt akarja, hogy átvegye a gyárat.

— Milliomos sztrájkvezérek. Chicago északi és nyugati része minap véres zavargásoknak volt színhelye. A sztrájkoló női ruhakészítők Salle-Streeten levő sztrájk tanyán tartott gyűlésükön elhatározták, hogy tüntető fölvonulást rendeznek. Mintegy ötezren meg is indultak azokba az utcákba, amelyekben a női ruhagyárak, műhelyek, nagy áruházak vannak. A tüntetők és velük érző tömeg sipolva, trombitát fujva, pléh fazekakat verve vonult végig az utcákon. A rendőrség eleinte nem avatkozott bele a mulatságos tüntetésbe, de a midőn a tüntetők bedobálták a műhelyek ablakait, hamarosan széteszlattak a tömeget. A harciasabb tüntetők közül huszat-harmincat, többnyire nőket, letartóztattak a rendőrök és bekisérték őket a rendőrállomásra. Mikor igazolásra szólította fel őket a rendőrbíró, a letartóztatott munkások legtöbbje finom kis könyömatu névjegyet nyújtott át a bírónak, aki legnagyobb amulatára Chicago leggazdagabb polgárai feleségeinek, leányainak nevet olvasta le a parfüm-, elegáns karvyákról. Iyet még nem pipált a chicagói rendőrség. Milliomos asszonyok, leányok még nem vettek részt sztrájkzavargásokban. S ime, most kitűnt, hogy egyszerre nemcsak, mint rokonszenvezők, de mint sztrájkvezérek csapatosan szerepeltek benne. Az előkelő asszonyokat természetesen nem zárták le, hanem rögton szabadon bocsájtották őket. A város előkelő asszonyai, — mint kitűnt — védelmére keltek a sztrájkoló munkásoknak. Megigérték, hogy megnyitják fényes otthonukat a számukra s vállalkoztak örszemteendőkre és többen valóságos sztrájkvezérszerepet töltöttek be. A sztrájkoló ilyen tehetséges pártfogók védelme alatt küzdenek tovább, hogy nyomoruságos helyzetükön javítsanak.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban november hó 26-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Moravcsék József cipész-mesternek Erzsébet nevű leánya. Turi Ferenc asztalosnak Erzsébet nevű leánya. Meghalt: Kugel Sámuel 70 éves házaló. Házasságot

kötött: Dobren József földműves Curticean Máriával. Boros József fényező Gorzó Annával. Pománz Gáspár távirtda felvigyázó Staudinger Teréziával. Szabó János mészáros s. Márton Rózával. Romanov György fékező Kis Proskával. Bakó József géplakatos Szabó Ilonával. Török Péter géplakatos Mellen Máriával.

— Baba tombolat rendez jótékonycéllra, az aradi polgári női egyesület, december 8-án. Előre látható, hogy a kitűnő és dicőretea eszme nagy sikert fog aratni. Fischer Simon Nagyaruházában már napok óta, nagy örömmel és ambícióval vásárolják, csoportok számra, a szebbnél szebb babákat és egyéb játékszerket az aradi úri hölgyek. A hatalmas nagy baba-kiállítás, Fischer Simon Nagyaruházában, egyszerűen lebilincselő és szemépráztató. Dicőretea méltó Fischer Simon, a Nagyaruház tulajdonosával, hogy ezen alkalommal, a jótékonycéllra való tekintettel, a t. vevő közönségnek, majd nem gyári árban bocsájtja rendelkezésére a szebbnél szebb tárgyakat. Nagy látványosság lesz ma, vasárnap délután és este, fényes világítás mellett a nagy játék és baba kiállítás, mely sikárommal a t. szülők kedves gyermekeikkel együtt gyönyörködhetnek a szebbnél szebb tárgyakban. 4328

— Új táncanfolyam. Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt szülőket és a tánckedvelő ifjuságot, hogy táncintézetem ezidei második táncanfolyamát f. évi december hó 14-én kezdem, melyre beiratkozásokat 1-étől kezdve elfogadok az ipartestület dísztermében, a tanórák alatt, vagy lakásomon Bercsényi Miklósnéca 18. sz. a. Tanórák kereskedők részére hétfőn és szerdán, iparosok részére kedden és pénteken. Szíves pártfogást kér továbbra is mély tisztelettel Deutsch Sándor okleveles táncantató. 4307

— Tamasdán István dr. fogorvos Batthyány-néca 30. sz. 4006

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — háslig — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér. Vojtek és Weisznál. 278

Nyomatványok beszerzésénél kérjük forduljon lapunk nyomdájához, hol igen méltányos árat, csinos díszes kivitelű nyomatványokat készítenek. Nyomdánk olyan modernül van berendezve, ahol bármily igényeket is ki tudunk elégíteni. Készítenek névjegyeket, levélpapírokat, borítékokat, számlákat, gyászjelentéseket, bármilyen kereskedelmi és ipari nyomatványokat, könyveket, műveket a leggyorsabbárról a legdrágábbig. Kérjük szükséglet esetén hozzánk bizalommal fordulni.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

• Természetes vasmentes savanyvíz. •

• Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. •

SCHULTÉS ÁGOST. Salye-Lipóci Salvator-forrás-állomás, Budapest, Rudolfsrakp. 8.

MULATSÁGOK.

(=) Herczeg Ferenc felolvasása. Az aradi polgári jótékony nőegylet fáradságtalan védasszonyai nagy tevékenységet fejtenek ki, hogy teászurjaikat kedvelté és érdekessé tegyék. Még a decemberi délután babatombolája le sem zajlott, már is arról gondoskodik az egyesület, hogy a januárban tartandó második teáját kiválóan érdekessé és vonzóvá tegye, amennyiben sikerült hazánk büszkeségének, Herczeg Ferencnek, az illusztris írónak ígérését megayerai, hogy a nőegylet januári teadélutánjának kezdetén felolvas. A 8-iki teást babatombolájára örvendetesen szaporodnak a tárgyak. Kiföldtek:

Darányi Jánosné szép kis alvó pólyásbaba és nagy báruhá szép baba. Agray Gizike Rákóczi öltözött fiú baba. Agray Jánosné sportbábák. Fischer Simon és neje 1 székes ülő baba. 2 baba magyar népviseletben. Ifj. Purgly Jánosné 4 magyar öltözött baba. Ring Géza egy igen szép nagy baba, egy kéruhá szép francia baba. Issautz Lászlóné 6 rózsaszínű és kék öltözött fran-

cia baba. Özv. Purgly Lajosné 2 baba magyar öltözötben, 1 perces fiú, 1 magyar szamaras kocsifaváros kocsissal. Zimmermann több apróságot. Tagányi Gusztávné egy szép báruhá baba. A nemesszivű adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja az egyesület nevében özv. Purgly Lajosné fővédasszony.

(=) Nyomdászok mulatsága. Az aradi nyomdászok szakegyesülete a Gutenberg dalkör közreműködésével november hó 27-én este 8 órakor a Kánya-féle városi sörcsarnokban tartja kedélyes estélyét. Műsor: a) Jelige. b) Himnusz az éjhez. Beethoventől. Előadja a Gutenberg dalkör. Smoncák. Elmondja Lintinger Kálmán. Kuplák: a) Ott, ahol a komfortáblük állnak. b) A Pityu ur. Énekli Mayer Antal. Zongorán kíséri Kovács Gyula, a Gutenberg dalkör karnagja. Kinal eg.veleg. Szavalja Tóth Pál. a) A női sziv. Sullivan Arthur „Gárdisták“ operettjétől. b) Liliomszál. Kurucz dal. Dientl Oszkártól. Énekli Sárka Ilona urhölgy. Zongorán kíséri Kovács Gyula. Felolvasás. Tartja Vadász Ármán dr. Kuplák. a) Panna. b) Menj szivembe be. Énekli Mayer Antal. Zongorán kíséri Kovács Gyula. Tréfás magánjelenet. Előadja Schmallér János. a) A kis vasalónő. Paritl Károlytól. b) A galambom tejbe mészik. Székács Gyulától. Énekli Sárka Ilona urhölgy. Zongorán kíséri Kovács Gyula. Ernáni. Bortal. Verdítől. Énekli a Gutenberg dalkör.

(=) Az aradi máv. dalegylet december hó 3-án, azaz szombaton este 8 órakor a Gambriusához címzett vendéglő helyiségében az egyesület pártoló tagjainak tiszteletére műsoros dalestélyt rendez, melyre pártoló tagjait, valamint a nagyérdemű közönséget is tisztelettel meghívja az elnökség. Belépti díj személyenként 40 fillér. Pártoló-tag és azok családtagjai belépti díjat nem fizetnek. Felül fizetések köszönettel fogadtatnak.

Itt a szezon . . .

★

Fehér lepelt ölt a mező,
Fehér lepél ül ná a házra
Maroniban beáll a hossz
Az embert a hideg kirázza.
Fában, koksiban nagy a haszon,
Itt a szezon, itt a szezon.

Plakát földi az oszlopot
És tudatja, mit tudai illik
Ha kedved van s két koronád
Meghallhatod Burmester Villyt.
Elmegy mindenki, ez rezon
Ujjé, ujjé, itt a szezon.

Felöltő vándorutra kél
„Zaciban“ téi álmat alszik,
Üvöltés hat a légen át
A zsurihána hangja hallszik
Követelő s nem elhalón
Itt a szezon, itt a szezon.

A szendvics-ifjak sora nő;
Kezdődnek a téli szerelmek.
Muffot kíván a drága nő,
Költők a hóról énekelnek,
Kötődik számos fezon
Ujjé, ujjé, itt a szezon.

Kaput nyit a jégpálya is
Szörnyű bálozás megy majd végbe,
Ki sohse látott korcsolyát
Olyat is rávisznek a jégre
S a házasság révébe von
Sok szerencsétlent a szezon.

Mackó bácsi nyugodni tér
És a tavaszig fel nem ébred,
A szmoking ára felszökik
A végrehajtó kedve éled
Főnök a gázsiból levon
Juj, itt a borzalmas szezon . . .

Örs.

Megmagyarázhatlan betegségek és fájdalmak ismeretlen okai.

A laikus nem is tudja, hogy a betegségek hány fajtája keletkezik ugyanabból az okból. A legjobb orvosok azok, akik a betegség keletkezésének okát tudják megtalálni és nem elégszerrek meg azzal, hogy megtalálják a baj helyét; nem rendelnek fejfájás elleni porokat, ha a fejfájás oka krónikus székrekedés, hanem a bajt gyökerében gyógyítják.

A legtöbb betegség, mint például: a rossz emésztés, az étvágytalanság, a félelemérzet, az izgulékonyosság, a bágyadtság, a sápkór, az energia hiánya, a tartós fejfájás, a hátfájás, az álmatlanság, az éjjeli izzadás, a hideg lábak, az aranyér, az ízületi bajok, a különféle kiütések, a reuma, a csúz, a cukorbetegség, a vértódlás, a torokgyulladás, az orr és fül gyuladása, valamennyien a vér hibás összetételének a következményei. (A nép „tisztátlan“ vérnek hívja). A vérnek bizonyos meghatározott vegyi tulajdonságokkal kell bírnia, hogy feladatának megfelelhessen. Ha a legkisebb változás van benne, akkor nem képes a tudón keresztül elegendő oxigént felvenni és azt a testnek ismét leadni, nem képes az egyes szerveket elég bőségesen tápanyagokkal ellátni és nem képes arra, hogy ezen tápanyagoknak el nem használt részeit magából ismét eltávolítsa.

A vér ilyen esetben mérges hngysavval telik meg, amelynek rendes körülmények között a veséken keresztül kellene kiválasztódnia. Ez a vért sűrűvé és alvadttá teszi, ami a szívnél felesleges munkát okoz. Azonkívül a test bizonyos részein letelepszik és okozójává lesz reumának és csúznak. A lanya vérkeringés vértorlódást és ennek következtében katarusokat és gyuladásokat okoz a szervezetben.

A vér hibás összetétel folytán illetén nemcsak az úgynevezett anyagcserebetegségek keletkeznek, hanem valamennyi belső és külső gyuladás, a légzőszervek és véredények valamennyi betegsége (vérelmeszesedés, aranyér) is.

A vérnek megjavítása, a „vérciszítás“ által ezek a bajok többnyire igen gyorsan eltűnnek, vagy, amennyiben már idűltek, nagy mértékben enyhűlnek. Alábbi levelek bizonyítják, hogy mily eredményeket értek már el ezen a réven.

„Végre a legforróbb köszönetem fejezhetem ki a kitűnő Rencinjinéért. Egy meghűlés következtében hátgerincfájdalom, emésztési zavarok és reuma annyira kimerített, hogy semmit sem voltam képes tenni. Teljesen kimerűltem. Azért kell hálás köszönetemet kifejezni, miután ez a szer fájdalomtól megszabadított és ezután is minden barátomnak szívesen ajánlom“.

Mohácsi Bálint, Tiszaroff, 1910. május 16.

Van szerencsém tudatni, hogy az ön által összeállított anyagokból készült vértápsót kitűnően eredményeztem. Hátfájásom és karjaim zsibbadása teljesen megszűntek, melyért fogadjak szíves köszönetemet.

Gál István Gyoma, 1910. máj. 15.

A pilulák, amelyekről itt szó van, Dr. med. Schröder ismeretes Rencinjinja (törv. védve számos kulturállamban.) Megjegyezzük, hogy a fentiekhez hasonló levelek ezrével érkeznek hozzánk. E lap olvasói ingyen tehetnek kísérletet Dr. Schröder Rencinjinjával. Aki nevét Dr. med. Schröder K. f. b. t., Berlin 35 Postafiók P. 361. címre beküldi és erre a lapra hivatkozik, nemcsak ingyen próbadozott kap portómentesen a Rencinjinból, hanem ugyancsak ingyen kap egy érdekes és tanulságos könyvet is, amely a betegségek keletkezését és terjedését tárgyalja. Miután éppen ez az idő a kalmás vértisztítási kúrara, helyesen teszi, ha azonnal a fenti címhez fordul. Elegendő egy levelező lap. 4330-

Divat és kozmetika.

Az emberi testnek ma már alig van olyan része, amelyre a divat rá ne tette volna rózsás ujjait.

Hogy mennyire ráteszi a divat a kezét a fedetlen testrészek aethetikájára is, csak avval illusztrálom, hogy míg két év előtt a párisi hölgy kerekre vágatta a körmet, ma a legnagyobb toillette hibának tartja, ha nem végződik hosszukásan mivel rózsás körme a közepén egy piciny, sokat mondó hegyben, melyet azután már büszkén nyujthat csókra a kiválasztottnak. Egyszer a dél-afrikai tropikus vidékek mészelen alakjainak Mignon-szerű tornyos hajdivatját veszi fel a párisi nő, máskor simán kétfelé fésüli a haját. Pisze, pikáns orr az egyik kor divatja, a másiké arisztokratikusan n egnyult. Szalmasárga haj járta három évvel ezelőtt, most a közönséges, rikitó, mindennapi, a Tizian szőkés-vörös tetszik mindenkinek. Lehet bármilyen is porhüvelyünk és függelékeinek divatja, fennmaradnak bizonyos irányelvek, amelyek szerint minden korok emberét aethetikai rendszerbe foglalhatjuk.

A tan, amely az élő anyag formai tökéletességével, az ettől való eltérésekkel és azok javításával foglalkozik: a kozmetika.

Láttuk, hogy milyen sok tényező befolyásolja a művészi szépet és annak értékelését és az emberi forma szépsége is — mint amely a művésznek a legnagyobb százalékban adja az impulzust az alkotásra, — milyen árnyalatokban ragad meg bennünket leginkább, így elképzelhetjük, hogy a kozmetika és annak módszerei is mennyire változnak a korok szerint és főképen mennyire a divat rabszolgái.

Elhagyva a vad indián egyéni izléséből kifolyó kozmetikát, midőn az kimegy a nád-fedelű házakból álló falu végén lakó kozmetikusához és gyönyörű kék, zöld meg piros istenekkel távoztatja be a testét, arra is akarok utalni, hogy milyen különbség van csak az egyes európai race-ok kozmetikája között. Németországban és Angliában bizonyára nincs szüksége a kozmetikusnak arra az eljárásra, amit emaillozásnak nevezünk. Ennél a Párisban naponta szóba jövő eljárásnál t. i. az arcot egy pasztaszerű anyaggal vonjuk be, mely mindent „ápol és eltakar” — és a hölgy, akinek biztosan nagy szüksége van erre az eljárásra, a legnagyobb kínoknak van kitéve egy hosszú estén keresztül, még nevetnie sem szabad, csak gyöngön elmosolyodni; — mert az arcizomzat működése az arcemill összeropedését vonja maga után. Egészen biztos vagyok abban, hogy az amerikai szép asszonyok, a kik a divat és kozmetika minden hóbortjáról értesülnek, nem fogják magukat alávetni az ugynevezett „Pump-maszke” spanyol inkuizitívó szerű kinzásának. Ez az eszköz egy nagy üvegharang, a melyet tulajdonképen Bier, a berlini nagy sebész-professzor egészen más orvosi célokra talált ki. Szorosan az egész arcra ráilleszkedik az üvegbura, kiszivattyúzzák belőle a levegőt, mire az arc mint egy ballon tolul be az üvegharangba, ráncai kisimulnak, szép piros, bővérű lesz, de az egyén elmagyarázhatatlanul kínos érzéseken megy keresztül a husz perc alatt és a kozmetikai hatás aránytalanul kevés ideig tart.

Az emberi hiu-ág itt határtalan; az orvoskozmetikus feladata, hogy megvonja a határokat a célszerűség és az egészségtan irónjával. És a kozmetika ma már oly szigorú orvostudományi alapokon áll, amely kizárja azt, hogy a nem orvos foglalkozzék vele. Így nem esünk olyan tévedésekbe, hogy pld. a fülek gyöngéd rózsaszínét a számartejjel való kengetés okozhatja és nem hiszünk I. Napoleon feleségének, Josephine császárné iratainak, amelyek pozitíve állítják, hogy az ő világtörténelmi neveze-

tességü teintjét olyan forrásvízzel érte el, a melyet friss tavaszi ibolyán keresztül szűrte le. Nem is szólok a mi történelmünk szomorú emlékü szép asszonyának, Báthory Erzsébetnek szörnyű kozmetikai felfogásairól.

Művészet, orvostudomány és divat három testrészként összeforródva kell, hogy intézzék a kozmetika napról-napra változó sorsát. Az orvostudomány derűtségével, tárgyilagosságával, egészséges életfelfogásával megszabadítja őt a babona bilincseitől. Alapja és fejlődése biztos bázisok, melyen a művészet trónusa áll. A trónus lépcsőjén ül és — uralkodik a csörgő sipkás „divat.”

Dr. Werner Sándor orvos.

TARKASÁGOK.

(Nagy Sándor lecsuszott) Nagy Sándor dr. népszerű aradi ügyvéd, a nagylaki kertület volt képviselője a nyári anyagot szolgáltatott már a humorra, hogy a közönség joggal hiheti azt, mintha a históriák nem is történtek volna meg. Amit most elmondandók vagyunk, arra — kérjük a tamáskodó pub-likumot — függessze föl a hitetlenkedését.

Nagy Sándorral nem közönséges dolog történt a minap. Este fél tízenegy órakor ment haza. Ez ritka esemény nála és amikor a kaput, saját kulcsával nyitni próbálta, azon tanakodott: helyes-e, hogy ő már este fél tízenegykor hazatér? Morfondirozása közben kellemetlenül riadt föl: a kapukulosa ugyanis kettétört. Egyik darabja a markában maradt, a másik pedig a kulcslyukban zárta el a kellemes kilátást. — Beöngött a házmesternek, a ki megpróbálta eltávolítani a kulcsdarabot, de nem tudta. Nagy Sándor ekkor a legközelebbi lakatoshoz sietett és felköltötte. A zord kulcsember előrobogott, de az ő munkája is eredménytelen maradt. A derék exhonatyát az a borzasztó csapás fenyegette, hogy az egész éjszakát a Lloydban kénytelen tölteni. A nagy sopánkodás közben az álmos házmesternek kitűnő ötlete támadt.

— A nagyságos ur másképen nem juthat be, — mondta — csak ha lemegy a pincébe.

— Szívesen lemegyek én, — felelte az ügyvéd ur, csak mondja meg: mit keresek én éjjel tízenegy órakor a pincében? És főként: hogyan jutok le én a pincébe, ha egyszer nem tudok bejutni az udvarra.

A házmester a sárt kapu mögött a következő szakzszerű fölvilágosításokat adta a sötét éjszakában:

— A kapu előtt az aszfalton van egy nagy lynk, azon egy nehéz vasfedő. Ezen a lynken szoktuk leengedni a szentet a pincébe. A nagyságos ur szépen ráül arra a deszkapallóra, amin a szenesszakokat szoktuk lecsusztatni és azon le tetszik csuszni. Ha aztán a pincében tetszik lenni, onnét már könnyen föl tetszik jöhetni az udvarba, mert a pincékulcs nem tört el, az nálam van.

Nagy Sándor szót fogadott és a szenesszakok mintájára szépen lecsuszott a pincébe. Amikor már a jó puha, tiszta ágyban volt, haragosan morfondirozott:

— Mindjárt gondoltam, hogy baj lesz, ha korán akarok lefeküdni.

(Biztos jel.) Mann Adolf dr. aradi orvost tegnapelőtt éjjel két órakor, legmélyebb és legszebb álmából riasztotta föl a csengő. (Talán épen a

munkáspénztár főorvosi állásáról álmodott.) A Választó utcába hívták el valami szegény munkáshoz, aki nagy beteg lehetett. Mann dr. minden betegéről külön följegyzéseket készít s ezért reggel elővette jegyzőkönyvét, hogy az éjszakai vizitet is beírja.

— Hol is voltam én? — mondta Mann dr.

Arra emlékezett, hogy valahol az isten háta mögött, a Választó-utcában botorkált, de hogy kinél tett látogatást, azt nem tudja. De mégis tudni szeretne volna, hogy kinél járt. Kocsiba ült és kibajtatott a vég nélküli Választó-utca felé. Gondolta: majd csak rájön ott a rejtélyre. Végig kocszott a hosszú uton, de nem tudta emlékezetébe idézni az éjszakai házat. Egyszerre csak földerült az arca, mert egy fekete zászlót pillantott meg valamelyik házon. Hátha az ő éjszakai betege halt meg mára? Bement a paraszt tanyára és ártatlan arccal kérdezte egy kisirt szemű asszonytól:

— Mondja lelkem, nem járt itt az éjszaka egy orvos?

— De igen, — mondta az asszony — a tekintetes ur maga vót itt.

(A kirántott hus.) Az egyik aradi vendéglőben működik az az ötletes pincér, akinek tréfáiról már sokat irtak a humoristák. Egy vendég azt mondta az illető pincérnek:

— Hozzon nekem valami jó kirántott húst.

Nemsokára megjelenik a pincér egy furesk kinézésű hallal.

— Hát megmondtam, hogy nekem kirántott húst hozzon? — dühöng a vendég.

— Hissen ez kirántott hus.

— Ugyan, ne bolondozzon. Ez hal.

A pincér komoly képpel feleli:

— De kérem, hiszen a hal nem más, mint a vízből kirántott hus.

VITA FORRÁS

SOSKUT VASLETE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, kösvény, hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorerégést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa: 2925

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12.

Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

VIDÉK.

Híd ujjáépítés Aradmegyében. Az aradi m. kir. államépítészeti hivatal az arad-soborsin —dobrai állami közuton levő 38. számú híd ujjáépítése tárgyában szeptember 29 én megtartott versenytárgyalásra beérkezett ajánlatok felett most döntött, mely döntés értelmében az alapítvány munkálatait Pellegrini Dávid aradi vállalkozó 8148.07 k., a vasszerkezet munkálatait pedig Weitzer János gépgyár Rt. kapta meg 2420.80 k. vállalati összeg mellett.

A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb **Órája**

„Schild Frères Co” Granges Schweiz.

Aradon osakis

Weinberger Ferenc, Gallert és Fia és Assael H. és Fia

uraknál kaphatók.

Divatos füzők és különlegességek

ugy készen, mint
méret után a leg-
jobbak készülnek

Pilcz Irma
füzőkészítőnél
ARAD, Deák Ferenc-utca 2. szám.

A vidéken lakó hölgyek kérjenek mértékvetel utasítást.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az arcára rózsás, üde, friss, finom, hamvas és diszkrétén matt, llyenné tette a Yes Porcellánpouder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden pouder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpouder ártalmatlan, ezt a hítes vegyész bizonyítja és mert széplítő hatása biztos, millió esetben kipróbált. 1915

A Porcellánpouder csak „Yes” felirattal valódi. Kapható az egész világon mindenütt. Az Amerikai Porcellánpouder R. T. magyarországi főraktára: Budapest, IV. Keckeméti-utca 8., VIII. Rákbest-ut 9. Árak: 5.- 3.- korona.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Hogyan válik karácsony a nemzet ünnepévé? Csodaszép, magasztos karácsony este! Nekünk a megváltás fenséges ünnepét hozod, de szegény nemzetünk súlyos pénzállozattal fizet meg érte. Magyar nép! A szomszéd nemzetnek viszed karácsonykor keserves filléreidet.

Már telnek a kirakatok külföldi játékszerek, csillogó üveggolyók, aranycafrangokkal, melyekért termőfölded és ércbányáid veszendő kincseivel fizetsz. Rövid pár hét alatt szegényebbek leszünk 35 millió koronával (35 000 hold televény szántóföld ára ez), mert ennyit fizetünk csak az alább felsorolt néhány iparcikkért a szomszéd külföldnek. Gyermekekért, karácsonyfadíszért 7.4 millió koronát, diszműarukért 7.9 millió koronát, sütemény-, teasüteményért 3.5 millió koronát, csokoládé- és cukorkaért 8.3 millió koronát, likőrért 7.9 millió koronát, összesen 35 millió koronát fizetünk.

Karácsonykor megy ki ennyi? 1200 millió korona vándorol ki egész évben. Hol van az a nemzeti erő, mely ekkora gazdasági vereszeséget sokáig elviselhet? Hol az a tömegtelen kincs, mely ilyen költsékezés mellett ki nem apad? Ez a nemzet, melynek negyedrésze analfabéta és kukorica malén tengődik, fizet meg a gazdag szomszédnak kalácsot, sört, iskoit, művészetet, csatahajót és gyorstűzelő ágyut! Fizetheti-e ezt az a nemzet, melynek évente 100.000 fia hagyja el kenyér nélkül az édes hazát?!

Miért visszük hát ki pénzünket idegenbe, mikor honi iparunk a behozott áruk jelentékeny

részt versenyképes minőségben, itthon is előállítja?!

Ne engedjük elszivárogni a nemzet élet-erejét!

Térjünk magunkba karácsony évadján és avassuk karácsonyt a magyar nemzet megváltásának ünnepévé!

Szeressük és becsüljük meg nemzetünk termelését, honfitársaink kezeműváját!

Maradjon hazánkban, nemzetünket gazdagsítsa az a pénz, amit eddig a külföldre pazaroltunk.

Kérjünk, követeljünk az üzletekben magyar árut és csak oda menjünk vásárolni, ahol honit kapunk.

Kereskedőink keljenek nemes versenyre, hogy magyar ipari készítményekből minél nagyobb választékot tárhassanak elének.

Hiadd legyen örömteljes karácsonya magyar véreinknek, derék magyar iparosainknak és munkásainknak — az egész magyar nemzetnek. Aradi iparvédő szövetség.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, november 26

Amerika 3/4-el olcsóbb. Kínálat mérsékelt, vételkedv gyenge, 5 ezer mm. 5-10 fillérrel olcsóbb.

	Oldh. árak	Új árak
Buza 1911. áprilisra	11.12-11.13	11.04-11.05
Buza 1911. májusra	11.08-11.09	10.92-11.00
Buza 1911. októberre	10.68-10.67	10.60-10.61
Rozs 1911. áprilisra	7.95-7.96	7.89-7.90
Rozs 1911. októberre	7.76-7.77	7.68-7.69
Tengeri 1911. májusra	5.62-5.63	5.61-5.62
Zab 1911. áprilisra	8.31-8.32	8.30-8.31

A Temesvári Lloyd-Társulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Nov. 26

Buza (szokvány-minőség):		
75 kilogrammos	—	9.85-9.93
76	—	10.00-10.10
77	—	10.20-10.30
78	—	10.40-10.50
Buza (Temesvári keresk. áru):		
75 kilogrammos	—	9.80-9.90
Rozs	—	6.60-6.70
Árpa	—	6.50-6.60
Zab	—	7.70-7.15
Tengeri	—	6.15-6.20
Tengeri (al)	—	4.40-4.45

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

Nov. 26.

Magyar aranyjárdék 4%	111.—
Magyar koronajárdék 4%	91.75
Magyar koronajárdék 5 1/2%	81.—
Magy. földterh. kötvény 4%	92.40
Horvát-szlavon földterh. kötvény	94.—
Magyar nyeregményorsorog kölcson	221.—
Tiszszab. és szegedi sorajegy kölcson	155.—
Osztrák járadék papírban	93.—
Osztrák járadék ezüstbe	96.75
Osztrák járadék aranyban	115.50
Osztrák koronajárdék 4%	93.10
1900. évi osztrák államadóssorog	168.—
Osztrák-magyar bankrészvény	18.95
Magyar hitelbank-részvény	855.—
Osztrák hitelintézeti részvény	666.50
Osztr.-magv.-államvasuti részvény	750.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.60
London vista	240.72 1/2
Páris vista	95.12 1/2
10 márkás arany	23.51

Felölös szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

Fattinger

husrostos kutyalepénye.

A legjobb és legégszűségebb étel minden kutyának.

Kapható Aradon az „Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnél”.

Polsterer H. Wr.-Neustadt 24

(Fattinger szabadalmazott husrostos kutyalepényének és baromfitápszerezének gyára.)

Óvakodjunk utánzatoktól. 6826

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1910. évi november hó 27-én:

Délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal:

A svihákok.

Víg operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Ziehrer C. M. Magyarosították: Feld Aurél és Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár	Polgér S.	Vendéglős	Szabó Lajos.
Rodenstein	Zalai Margit.	Anna, leánya	Fekete A.
Muggenheim	Sütő Manó.	Roland	Cseh Ferenc.
Mimi, táncosnő	Dióssy Nusli.	Wondracsek	Szabó Lajos.
Blitz Fri z	He tai Jenő.	Kampel	Várnay Jenő.
Berta, neje	Routai B.	Kampelné	Benkőné P.
Malter Prém	Kulcsár L.	Krepelka	Szabó László.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 7 1/2 órakor, rendez helyárakkal

A) bérlet.

A) bérlet.

Karenin Anna.

Drama 4 felvonásban 1 változással. Tolstoj regénye után írta: Guirand, fordította: Góth Sándor. Rendező: Kezstler Ede.

SZEMÉLYEK:

Karenin Iván	Kesztlér E.	A hercegnő	Föllinusné E.
Oclonszky	Cseh Ferenc.	Nordstone	Zalay Margit.
Karenin Anna	Károlnay J.	Nasztja	Benkőné
Wronszyk	Beregi S.	Sz. notofné	H. Fekete A.
Cherbatzky	Varnay Jenő.	Levin	Vass Jenő.
Szerpuevszky	Delli Laj s.	Makholin	Huszár K.
Kitty	Vendrey V.	Solnicseff	Heltai Jenő.
Dolly	Harmath J.	A tábornok	Ladiszlay J.
Miagkaja	Novák Irén.	Szomatoff	Kulcsár L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. nov. 27-én, vasárnap:

1. A rendbontók. Humoros. — 2. Születésnap ajándék. D. áma. — 3. Velencei képek. Látványos. — 4. Mikor az asszony öltözködik. Humoros. — 5. Salonki. Látványos. — 6. Kellemetlen álom. Humoros. — 7. Művésznep Párisban. Látványos. — 8. A keztyű. Dráma.

Előadások d. u. 3 órától kezdve.

NYILTTER.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékü fiam elhalálása alkalmából mindazok, kik részvényt nyilatkoztak nekem, különösen fiam osztálytársai fogadják ezuton őszinte köszönetemet.

4339

Özv. Darvas Imréné.

HOL kapható a legjobb és legolcsóbb

Porosz Kőszén
Koksz
Faszén
és aprított Tüzifa

házhoz szállítva
ALTMANN EDÉNÉL
Wesselényi-utca 48.
Telefon szám 46. Telefon szám 46

A Hölgyközönség

szives figyelmébe!

Legolcsóbb árak!

Kizárólag

elsőrendű gyártmányok

mindennemű

311

bel- és külföldi pipere

különlegességek és

háztartási cikkekben.

Arcz-cremek,
Hölgyporok,
Kézfinomítók,
Szappanok.

Hajfestékek,
Hajvizek,
Hajporok,
Brillantínok.

Illatszerek,
Illatos porok (Saschet),
Kölni vizek,
Szoba illatok.

Hajkefék,
Hajtük,
Fésük,
Hajgöndörítők.

Fogkefék,
Fogpaszták,
Fogporok,
Szájvizek.

Körömpaszták
Körömailok
Köröm vizek,
Köröm olajok, resze-
lők és polsók

Legfinomabb angol rumok és orosz teák,
francia cognac, likőrök és likőreszenciák,
valódi hollandi cacao porok, gyermek-tá-
szerek és huskivonatok.

Szivacsok, szivacshálók és mosdóruhák,
parketpaszták, parketviaszok és fényesítő
kefék, ruha, fém, cipőtisztító szerek, stb.
Gummiárak, kötszerek és betegápolási cikkek.

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó
vizek királya, bőr- és dús
lithion-tartalma, ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétele következtében
sikerrel alkalmazható vese-, húgykő-
és hólyagbajok esetében, valamint
cukorbetegségeknek, csúszos bántal-
maknál; továbbá a légző- és emésztő-
szervek hurutos bajainak gyógyítására

Kezelőhely: Budapest, IV. Ferencz József rakpart 22.
Kétfelhő: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városháza
szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 288
Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

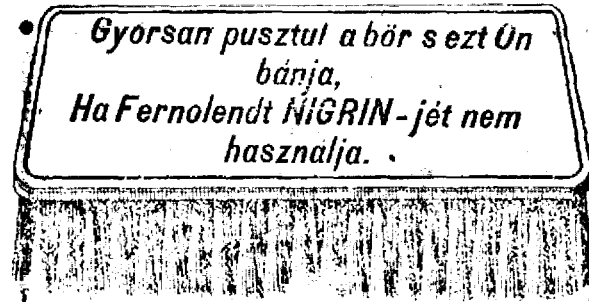
Kolozsvárt szigorlatozni
akarók mielőtt jogi seminariu-
mot vennének igénybe szerezzé-
nek információt

Dr. Kertész

Jogi Előkészítőről

(Bartha Miklós u. 22 sz.)

Legujabb díjmentes tájékoztató-
ját megküldi.

6835

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk.

1910. november hó 26.

Keresünk:

Aradra: délutáni és esti foglalkozásra per-
fekt magyar és német levelezőt és könyvelőt.

Vidékre: nagyvállalat részére fiatal irodis-
tát, 1 irodistanót, továbbá 5 fűszer, rőfös és rö-
vid, 2 vas és fűszer, 2 rőfös és 5 vegyes szakmá-
béli magyar, román és részben német, tót és
szerb nyelvismerettel bíró segédet és 1 tanoncot.

Ajánlunk:

Óvadékköpes volt önálló kereskedőt, ki a
fűszer, vas, rövid és kézműáru szakmában tel-
jes jártassággal bír, pénztárnoki, raktárnoki
vagy egyéb bizalmi kereskedelmi állásra, to-
vábbá 1 bőr, 3 fűszer, 2 fűszer és rövid, 1 vas
és fűszer és 2 vegyes szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 801

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
igazgató.

Következő

Ujdonságok érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Sas Ede: Küzdelem egy sirért. Leroux G:
Az operaház fantomja Szabolcska Mihály: Da-
lok hazulról, Stocpoola Vere: A csendes mó-
csarak, Ady Endre: Sápadt emberek Malonyai
Dezső: Az öreg méltósága, Lörczy György:
A verdibáli nász, Guthi Soma: A kor-
mánybiztos, Bársony I.: A boszorkány, Her-
czeg F.: A fehér páva, Szomaházy I.: Hellerné,
Havas Iván: A császár obestere, Egy önkéntes
naplója II. rész: Az üteg, Pemberton: Fehér
falak, Falk Zs: Repülünk, Pröhle V.: Nap-
keletről. Zsoldos D.: Highlife: Nők a kul-
turában, Toaeli Sándor: Angolok és amerikaiak
Caine Hall: A vörös Jazon. Műveltség könyv-
tára VII: Az ó- és középkor története.

Németben: Hartwig G: Wär' ich geblieben
doch Heimburg W: Die lustige frau Regine,
Rint zau A: Ein unmöglicher Mensch Reuter
Gabriele: Sauf e Herzen: Carla Eden: Die Goldene
Brücke, Villinger H: Mutter und Tochter, Skow-
ronnek R: Schweigen im Walde, Schlicht Freiher:
Leitnant flirt, Höcker P. O: Dodi, Lagerlöf S.:
Jerusalem Hoffenthal H.: Lori Graff Manteuffel
U.: Erneste, Brachvogel Carry: Der Kampf
um den Mann, Berkow Karl: Frauenliebe, Cham-
pol: Schwester Alexandrine, Geijerstam G. Das
ewige Rätsel, Eschstruth N.: Die Roggenmühle,
Ganghofer L.: Der laufende Berg, Der Unfried,
Edelweisskönig, Schloss Hubertus, Westmark H.:
Der Sieg des Lebens, Ballestrem A.: Ihre Majestät,
Lee Jennette: Onkel William.

**Kölcsöndij: havonként 1 korona
20 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 8 fillér.**

A vidéki bérlok is a leggyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.
vagy füzetenként 14 fill.

Legujabbak: Heideberg: A Jasz — leány.
Sas Náci: Lettint a nap. Hajtsd ide párom a
fejedet. Kun M: Pincér fizetek. Weiner: A
pesti duhaj. Komáromy: Vándor keringő. Sas
Náci: Gesztenye nóta, Jé maga az a
Grün!? Nicholson: Nagysád ne siessen...
Wolner: Néger Don Juan, Zerkovitz: Rövid
az élet, hosszú a sir! Heidelberg: Dal a
kiskoru Pistáról, A mama, Dr. Gelén: Fagyos
hístorá, Gerő: Nóta a Zsusziról. Fráter: Ha
meghalok. Huzzad cigány. Tellmann: Tücsök
dalok. Granichstaeden: Mein Mann war eine
Woche in Paris. Monckton: Zülleni, zülleni, Zer-
kovitz: Bukj el szoknya, Grosz Alfréd: A gáz-
lámpa hogyha kigyuladt. Szirmay: Oh borzalom.
A mama alszik, A rapport. Zerkovitz: A kávéház
márványasztalánál...

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.

381

„ATLAS” élet, katonai szolgálati és járadék biztosító r.-t. **Budapest, VI. Teréz körút 46.**
 Bizt. állomány 1909. év végéről 73.467.665 korona. — Díjtartalék 1909. év végéről 4.292.312 korona.
Olcsó díjtételei. — Megtámadhatlanság. — Világkötvények.
 Felvilágosítást készségesen nyújt az **Aradi vezérőrnökség: Hajdu Árpád és Beck József, Boros Béni-tér Dengl-palota.**

GUBER FORRÁS
 A LEGKÖNYNYEBBEN KÉMSZITHETŐ
ARZÉNES VIZ
 VÉRSEGENYSÉG SÁPKÓR
 IDEGGYENGESÉG
 ÁLMTALANSÁG
 ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ
 KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSEKBEIN

EGÉSZSÉGES
 marad a gyomor,
 ha legfőképpen az emésztés állandó, folytonos szabályosságára vigyázunk és elundjuk kertüni a kellemetlen székrekedést. Van erre mód. Bevált és a leggondosabban válogatott és leghatásosabb gyógyfűvekből készített, étvágygerjesztő, emésztésrekető és könnyű székletet okozó házi készítmény, amely a rendetlenség következményeit, a táplálkozás hibáit, a hűlés és veszedelmes székrekedés és kísérő körülményeit, így például gyomorgéget, lefúvódást, túlságos savképződést és a fájdalmas görcsöket nemcsak csillapítja, hanem eltávolítja. Ez **Rosa doktor gyomor balzsama Fragner B. gyógyszer-tárából, Pragában.**

FIGYELMEZTETÉS! A csomag minden részben látható a törvényes védjegy.

Főraktár:
FRAGNER B. cs. és kir. udvari szállító
 gyógyszer-tára, P R A G A. Kleinselte 203.
 Naponta postai szállítással. — Norada-utca sarkán.

Egész üveg 2 K., félüveg 1 K.
 Pótlán a pénz előlege bekládése ellenében küld egy kis üveget, 1-50 K., 2-80 K. ellenében nagy üveget, 4 kor. 70 fill. ellenében két nagy üveget, 8 kor. ellenében négy nagy üveget, 22 korona ellenében 14 nagy üveget küldünk bármint az osztrák magyar monarchia minden állomására.

Raktárak Magyarország és Ausztria minden gyógyszer-tárában.

Kitünően megvéd a
MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER
 SAVANYUVIZ
 széklete tisztogatja
 hajtat; a partha
 gránitkőházi
 lakod.
 Több építkezési helyeken bevált.

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
 patika
 egy régióknak bizonyult házi készítmény, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közvényűt, csúszál és meghűléseknél.
 • Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és ágyasálván minden gyógyszer-tárában kapható. — Főraktár: Török József gyógyszer-tárából, Budapest, Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany kereszt”-hez”, Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.

500 koronát fizetnek annak, aki **Bartilla-fogvizinek** használatát mellett, üvege 30 ml. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büszk **Bartilla A. örökösai, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1.** — Kapható Aradon minden gyógyszer-tárában, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferencz-utca 11. sz., Rössnyay Mátyásnál, Szabadság-tér és Vojtek és Weiss. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentési díj díjaztatnak. 711

RÉTHY BELA
 GYÓGYSZERÉSZ
PEMETEFÜZÜKORKA
 BÉKÉSCSABÁN
 ÁRA 60 fillér.

Köbégés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pemetefü cukorkánál**
 Vasárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
 Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Jóság, ár és súlyra
 kell a szappan összehasonlításánál és be vásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a **Schicht szarvas szappanát**
 minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképeségében, lágy-ságában és olcsóságában.

1888. óta ismerten nevelt
BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN
 G. Hell & Co. gyártmánya.
 Kiváló bőrcsodászok ajánlatára Európa legtöbb államában ismert és elismertéül alkalmazzák
mindennemű bőrküritések
 főleg krónikus és pikkelyes bőr és bőrdiagnózisok, továbbá reccsorr, fagysebek, lábizódás, fúj- és szárazpikkelyek ellen. Berger kátrány-szappana 40 százalékos fakátrányt foglal magában és a legelőnyösebb elter a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappanoktól. Maksos bőrhajókáknál alkalmazták a nagy hatású **Berger-féle kátrány-kénszappant**
 k. Enyhébb kátrány-szappan gyártat, a bőr tisztaságát ellen a gyermekek bőr- és fején való kibúvási ellen, valamint minden napi használatra mint felhőnyújtó mosó- és fürdő-szappan alkalmas.
Berger-féle glicerín-piperesszappan
 melyben 35 százalékos glicerint tartalmaz és amely illatútván van. Kiváló bőrcsodászok ajánlatára ismerten nevelt és elismertéül alkalmazzák.
Berger-féle borax-szappant
 és pedig párszénok, csapadék, szőlők, elődelek és más bőrbetegségekre.
 Ára árszabanként minden fajta-ból 70 fillér, használati utasítással együtt. Kérjük a vásárlásánál nyomtatottan Berger-féle kátrány-szappanokat és borax-szappanokat, G. Hell & Comp. gyártmányait és vigyázzon az itt ábrázolt védjegyre és a mellette levő cégjelzésre, mely minden üvegen látni kell hogy legyen.
 Kizárólag Bécsben 1888-ban díjazott arannyal és a parit 1900. évi világi kiállítás arany éremmel.
 A Berger védjegy minden üvegen és minden üvegen szappanok a hozzájuk mellékelte használati utasításokon fel vannak tüntetve. Kaphatók minden gyógyszer-tárában és szaküzletben.
 Nagyban: G. Hell & Comp., Wien, I., Albrechtstr. 8. Magyarország: főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest, Kiraly-utca 12. Thulliner (S. S. S.) Zrt. Zrínyi-utca. Kochmeister Fr. utca, 10. — Utca S. Molnar és Moser dr. utca, 14. — Koronaharaszton utca 61. szám. Detsényi Filgyes drogeria, Maros-kői-utca 2. Kizárólag Magyarország összes nagy és kis városában.
 Raktár Aradon: G. Földes Kelemen, Hajdu Árpád és Rössnyay Mátyás gyógyszer-tára utca-nál, Vojtek és Weiss droguériájában és kapható az összes hazai gyógyszer-tárában. 1462

NEUMANN M. **Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe**
 uri szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállító. **ARAD.**

Új fafűrészelési vállalat.

A fűtési idény beálltával értesítjük a n. é. közönséget, hogy Bethlen-utca 22. szám alatt motorhajtású fafűrészelő telepet létesítettünk. Elvállalunk már 1 öftől kezdve háznál mindennemű fafűrészelést, esetleg aprítást is a leggyorsabb kivitelben. Árak: 1 öf 3 vágásban 3 kor., 4 vágással 3 korona 80 fillér. Szíves megrendeléseket kérünk kiváló tisztelettel 4203

Frankl és Veres.

Lakásomat

és

borüzletemet

folyó évi november hó 1-től

Flórián-utca 5. sz. alá

(Aulich Lajos és Flórián-utca sarok.)

helyeztem át.

Quirini Sándor,

szőlőbirtokos. 231

Értesítés!

Van szerencsém úgy a helybéli, mint vidéki nagyrészt közönséget tiszteltetni, hogy Aradon, Bockó-Haltér sarkán, a Rákavéházzal szemben egy újonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet nyitottunk.

Hivallalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kézelőket, férflingeket és bármilyen fehérneműket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gözmósda osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendelőimet. — A n. é. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Apró István és Társa
tulajdonosok. 449

Pénzek és érmek

régiek, arany, ezüst és bronz stb. egyes darabok avagy gyűjtemények a lehető legmagasabb ártért készpénzzért megvételnek. Irásbeli ajánlatok azonnal elintéztetnek. Tartalmu raktárjegyzék kiadása. Eggernek hités szakértők. A cs. és kir. armesteri hivatal és a cs. és kir. kedelmi Törvényszék hités szakértői. I. Bezirk Opernring 7. Mezzanin. 6634

Minden lótulajdonos
Csak az általánosan használatban lévő, minden tekintetben bevált védjeggyel ellátott eredeti-M-sarkot használja.
Állandóan éles! Csülöklépcs kizárva! Síkes utca az egyedüli csélszerél.
Kovácsoknál és vaskereskedőknél állandóan raktáron.
Figyelmeztetés: Csak az eredeti-M-sarkok használhatók speciális acélból: óvakodjunk utánsarkoktól, melyek csakébb értékű anyagból készülnek s ennélgyva használhatatlanok. Bevásárlásunknál ügyeljünk a fenti védjegyre, mely minden egyes eredeti-M-sarkon látható.

Gábor András és Társa

Telefon 790. sz. Telefon 790. sz.

Ertesiti a tisztelt közönséget, hogy szén szükségletét a Lovardantcai raktárából szerezzé be, hol is a legjutányosabb árban aradi légszeszgyári kokszot vehet.

1 métermázsa 1-50 rendű légszeszgyári koksz, házhoz szállítva 4 korona 30 fillér. — Nagyobb vételnél engedményt teszünk. 4104

Házi mosószappanok

piperezappanok illatszerek, stearin és templom-gyertyák

ugyszintén mindenféle mosócikket leg többben beszerezhetők

Lortusz Károly

szappangyártósnál 2044

Arad, Forray-utca

Hentesek és mészárosok
figyelmébe ajánlom dus raktáramat Lindenféle

sózott és száraz BELEKBOL.

Klein Gábor

bélnagykereskedő. 4181
ARAD, BOCZKÓ UTCA II. SZÁM.

Önnek óvni kell a feleségét.

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a haláratok ezrel igazolják. diskrétan küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 266. Lindenstr. 51.

Goics János

cipő felsőrész készítő.

Van szorencsém a t. helybéli és vidéki cipész mester urak figyelmét felhívni Arad, Haltér 13. szám alatt megnyilt

cipőfelsőrész készítő üzletemre.

Készíték minden e szakba vágó munkákat a legszebb kivitelben, szolid árak mellett. 4177

Kitünő tisztelettel
Goics János.

Jó bizonyítványokkal rendelkező, ügyes

segédek

magas fizetéssel fölvetetnek aradi és szabadkai férfi női divat-üzletünk részére.

Geiger Gyula fiai

Arad, Asztalos Sándor-utca. 2417

Van szerencsém a nagyérd. közönség tudomására hozni, hogy asztalos üzletemet

Kápolna-utca 3. sz. alá

saját házamba áthelyeztem és minden tekintetben a modern követelményeknek megfelelően berendeztem. Mint eddig, úgy ezután is fő törekvésem lesz izléses kivitel, szolid munka és olcsó árak által a nagyérd. közönség bizalmát kiérdemelni. 3951

Elvállalok modern lak- és boltberendezéseket, portale és épületmunkát.

Kész butor eladás.

A nagyérd. közönség becses pártfogását kérve, teljes tisztelettel
Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.

Elsőrendű

temetkezési vállalat

Pankota Fő-ut, motor végállomás. Üvegezett diszgyászokcsi, nagy érc, tölgyfa és fenyőfa koporsók raktáron a kegyeletes közönség részére készen áll. Finomabb, egyszerűbb szemfödelek, koszoruk, koszoruszallagok, aranyos feliratok, fekete fátyol és fehér vállszallag, gyertyák, különféle cipő, harrisnya, szóval temetéshez való vagy tartozó cikkek elősmert szolid árban kaphatók 2455

Stoloz József,
asztalos és temetésrendező vállalkozó Pankotán.

— Alapított 1879. évben. —

Legfinomabb Impregnált női havi kötök
tucatonként 1 korona
80 egyszerű övek 90 fillér és Tricot övek 3 korona 20 fillérért kaphatók
Földes Kelemen
gyógyszertárban
Aradon, Deák Ferenc-utca II szám.
881

Ügyes kárpitos

olcsón ajánkozik házakhoz dolgozni úgy helyben, mint vidékre.

Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M.

Bercsényi Miklós-utca 32. 2433

Értesítés!

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és a n. é. közönséget értesíteni, hogy saját készítményű

cipő-raktáramat és cipész-műhelyemet

november hó 15-én Deák Ferenc-utca 4. szám alól **Deák Ferenc-utca 6. szám alá helyeztem át**

További szív. pártfogást kér, kitünő tisztelettel 4051

Weisz Márton

uri- és női-cipész.

Vörösbükk

Evi háromezer köbméter vörösbükk rönk szállítását akarja lekötni hosszabb időre közvetlen a termelőnél egy elsőrangú cég, a melynek az a szándéka, hogy Arad vidékén fűrészt és faiparvállalatot létesítsen. Szíves ajánlatokat „Arad vidék 86113 sz.” jelige alatt Schalek Henrik hirdetési irodájába kérünk. Bécs, I. Wollzeile 11. 6877

Használt Ólom megvételre kerestetik

Jól jár, ha
tudomásul vessz, hogy újabbán tudomást a valódi **PALMA-KAUCSUK** cipősarok
mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánczolt dobozokban természetesen csak közönséges gummisark k vannak, jól teszi tehát, ha károsodásait megelőzendő, a valódi **Palma-kaucsuk-cipősarok** minden dobozban látható **védjegyre ügyel!**
Védjegy.

Új képkeretező műhely Aradon! Képkeretező műhelyt

Értesitem úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy Aradon, Salacz-utca 3. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő speciál

nyitottam, hol raktáron tartom a legmodernebb képkereteket dus választékban. 4276

Képkeretezéseket saját műhelyemben a legprecízebben készítik. — Elvállalok minden e szakmába tartozó munkákat a legjutányosabb árak mellett. — Üvegezési munkákat szolid árban eszközölök. — Olajfestményeket eladásra elfogadok!

Szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Freimann József.

A hideg idő beálltával

mindenkinek a fűtés legkönnyebb módjáról gondoskodik s hiába van sok fája, ha rossz a kályhája, mert egy jó kályha 50 százalék falmegtakarítást jelent. — Tehát ha egy jó

fa- vagy szénfűtési kályhát

akar beszerezni, keresse fel a vértanu szoborral szemben levő

Póhm János

vaskereskedő üzletét, ahol a legjobb és leg-
szebb kályhák legolcsóbb árért kaphatók. — 4011

Allandó nagy raktár:

JOHN-féle „TELIGŐZ” mosógépekből

mellyel 75 százalék munkaidő és fűtőanyag megtakarítható.

Óh Jaj!

Megfojt az az
fokozott köhögés!

Éljete!

Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Dobozok 1 korona és 2 korona.
Próbadozoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
**„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztillák
esakhasználat meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajos Árpád, Krebsz Géza, U. Kócsak Pál, Ring Lajos, Rozsnyay J. Örk., Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. Házsi Némor és Vojtek orvosi ártományzatánál.

Gyereken: Masznik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.
Ó-Pécskán: Rószin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Székelykén: Párod Eda orvos gyógyszerárakban.

Gróf Potocki uradalom Gurahoncon

ajánlja kitűnő minőségű

1658

2 éves száraz I. osztályú bükkszás és dorongfaja.

mindenkor a legmúltányosabb árak mellett.

UGYANOTT KAPHATÓ

szőlőkaró, erdei és mezei talpfa.

! Valóságos Istenáldás!

a debreceni száritott és tözeggel komposztírozott fakátrágya.

Előremondott nem multható lényeg és foszfortrágya szőlők, gyümölcsösök, kapásnövények tárgyázására. Veszélykezelés!

KLÁR ANDOR DEBRECEN, Piac-u. 77.

Beáramos elismerő levél!

Telefon szám 445. Használati utasítás és részletes felvi ágosítás díjmentesen. A készlet rövidesen elfogy, hiszen az ökököt megrendelni. — Kipróbálni bármely kis mennyiségben el ne mulassza! — Szuperfoszfát, thomassalak, feltárt-oonilizt vagonozámmra és kisebb mennyiségben is iródmánál megrendelhető. 6614

A műtrágyából állandó raktár!!

Gyümölcsfajadoncsok figyelmébe!

A gyümölcsfákat számtalan betegségtől a legbiztosabban meg-
: : óvja és megvédi a : :

„DENDRIN”

: : használati utasítást küld : :

Kazánisztítás gyermekjáték!

Kazánköképződés
Marások
Rozsdásodás

megszűnik minden gőzkazánban, ha

SAXOL

veszélytelen kazánfesték a kazán belső falán alkalmaztatik. Egyedüli gyártói Magyarország részére: Frischauer és Tarsa, rozsdaeleni festékek gyára. — Egyedüli raktár:

Nincs por többé! — Nincs többé
bepiszkitott ruha!

Nem kell vízzel surelni többé!

Törvényesen védve!

„ANTI-OLIN”

Hygienikus porvédő szer poralakban,
olaj- és homokmentes!

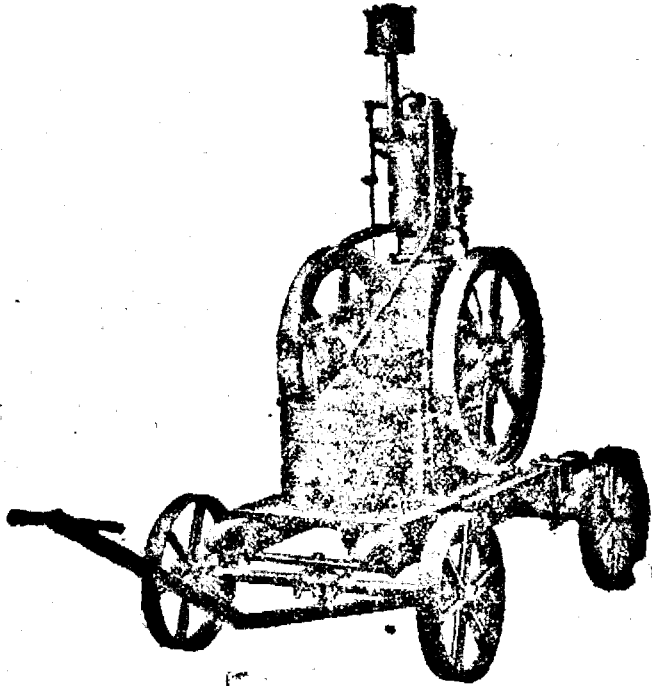
Az „Anti-Olin” alapos tisztítás, konzerválás és fertőtlenítésre szolgál mindennemű padlónak, különösen linoleum, parkett, tapadó, kő, cement, terrázó stb. ug. mint sima és irdos szőnyegeknél porfelzárás nélkül.

„Anti-Olin” teljesen olaj- és homokmentes, tehát mindenütt használható.

Használati utasítást küld!

STEINITZER N.

festékkereskedése, Arad Andrassy-tér 3. Telefon 217. — Alapított 1840-ben.

Motorfűrészek, legjobb chicagói gyártmány, azonnal szállítható. — Vezérképviselet:

Kovács Soma és Társa Arad, Gépudivar.

Értesítés!

Értesítem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy a Ferray-utca 2. szám alatt 22 év óta fennálló Beok I.-féle

cukorka, csokoládé és déli gyümölcs különlegességi üzletét megvettem

és azt friss árukkal felszerelve, személyesen tovább vezetem. A kereskedői pályán sok éven át szerzett tapasztalataim abba a kellemes helyzetbe juttatnak, hogy b. vedőim meglegedését úgy első minőségű áruim, valamint olcsó árak és figyelmes kiszolgálás által kiérdemeljem, miért is szíves pártfogást kér kész szolgálattal.

Németh Sándor és Társa.

Nélkülözhetetlen háziszer

„Doré” sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és cauzos fájdalmaknál.

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra eseepeente kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítőszer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszer-tárában és Vajtek és Walez droguerijában kapható.

Vizyást a DORÉ névre.

Reiter Miklós

vendéglője a „Thököly”-hez Aradon, Flórián-utca 2 sz. (saját ház.)

A n. é. vendégeimnek szíves tudomására juttatom, hogy vendéglőmet a Thököly-térről Flórián-utca 2 számú házba (saját ház) helyeztem át, a hol is mind eddig tiszta és hamisítatlan italok valamint izletes ételek kiszolgáltattak. Beesés támogatását a jövőben is kérve

tisztelettel

Reiter Miklós

vendéglős.

4278

Fajtiszta **riparia porta is** alanyon oltott, elsőrendű, dus gyökérezetű bor- és csemegefajja

szőlő-oltványokat

sima valamint **riparia portalis** szőlőveszőket ajánl gyökeres és elsőrendű minőségben

HÁMORI-GAZDASÁG szőlőoltvány-tejepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

SOK

PENZET TAKARIT MEG

HA CIPŐ TISZTÍTÁSHOZ

ORIÁS FEDÁK KRÉMET

MERT CSAK 30 FILLER

MINDENÜNKÉRT KAPHATÓ

Paladics György asztalos mester

Főműhely: Árok-utca 7. szám.

Fiókműhely: Deák F.-utca 33.

Elvállal legjutányosabb árak mellett mindennemű épület és bútork munkákat, ugyszintén üzlet, iroda berendezéseket és portálakat. Vidékre árkülönbözet nélkül. 574 Költségvetés díjmentes.

Fűrészporból sajtolt

brikett

Állandóan kapható:

Laendler Aladár

gőzlűrész-telepén Aradon. 4298

Eladó ház és háztelkek.

A Dr. Matavovszky Nándor-alapítvány tulajdonát képező s Aradon, Zimándi-utca 2. sz. a. a MÁV. új fűtőháza közelében fekvő ház, a mely 4 lakószobából áll és 1 hold 1044 □ ölnyi,

Uj házhelyekre

beosztható kertje van, f. é. december hó 12 én

Önkénytes birói árverés útján eladó.

A feltételek megtudakolhatók:

4148

Szathmáry Gyula, ügyvédnél

Aradon, Boros Beni-tér 10. szám alatt.

Karácsonyi bevásárláshoz legalkalmasabb dolgokat

Az Aradi Fehérnemű készítő Iparvállalatnál

Weltzer J.-u. új leányiskola-épület, kaphatók.

Női ingek
Nő haló köntösök
Nadrágok

2 koronától fellebb
2 koronától fellebb
150 kor.-tól fellebb

Városi és megyei telefon 651.

Városi és megyei telefon 65

A n. é. közönség szives támogatását kérve maradok

Az Aradi Fehérnemű Készítő Iparvállala
Tulajdonos Freimann Lipót. 42

VASÁRNAPI UJSÁG

decemberben küldi szét

előfizetőinek nagy terjedelmű és diszes kiállítású ünnepi ajándékát, a **KARÁCSONY-t**,

mely az idén is a nagyszámu kiváló közlemények és művészi illusztrációk javát adja olvasóinak

E diszalbumot, mely nagy terjedelme és pazar kiállítása mellett a legszebb karácsonyi ajándék, azok az előfizetők is, akik most lépnek az előfizetők sorába — ingyen kapják

A Vasárnapi Ujság 57 éve szolgálja már a magyar művelődés ügyét s ezzel általánosan ismeretté és kedvelté vált a művelt magyar olvasóközönség köreiből. Hatásának és elterjedtségének eszköze az volt, hogy félszázadnál hosszabb idő alatt mindig lépést tartott kulturánk és irodalmunk általános haladásával s fontos tényezője volt a nemzeti irodalmi törekvéseknek. A Vasárnapi Ujság fenntartotta a nemzeti irodalmi és nemzeti hagyományokat, hű tükrö a magyar művelődés mai állapotának, közéletünk és társadalmi életünk nevezetesen mozgalmainak és tájékoztatja olvasóit a külföld mindazon eseményeiről, melyeket a művelt magyar embernek ismernie kell.

A Vasárnapi Ujság hasábjai a magyar élet, irodalom és művészet tárgyilagosan és mindig a legmagasabb szempontokból tekintve tárul a közönség elé, de bátran hivatkozhatik arra is, hogy a magyar olvasóközönség igényeinek növekedésével lépést tartott a szerkesztőség igyekezete,

valamint a kiadók áldozatkészsége is, melylyel ez igényeket kielégíteni törekedtek. Belső tartalmára, különösen illusztrációinak gazdaságára a Vasárnapi Ujság a magyar viszonyokhoz lépezt a lehető legjobbat és leg'öbbet igyekszik adni; munkatársai a mai magyar irodalom legkiválóbb művelőinek egész serege.

A hét aktuális eseményeit évenként másfél ezernél több képen örökíti meg; a legjobb hazai és külföldi írók regényeit közli s irásban, képen állandóan bemutatja a népdívatváltozásait. Mindezekon felül előfizetőinek karácsonyra olyan diszes kiállítású ünnepi albumot ad ingyen, mely egy szépirodalmi lap teljes évfolyamával szinte egyértékű.

A „Karácsony” című ez ünnepi ajándékunk kitűnő elbeszélő-írók és költők legbecsesebb szépirodalmi műveinek egész sorát teszi le egy nagy terjedelmű, pazar kiállítású albumban a művelt magyar közönség karácsonyfája alá, kiváló magyar művészek illusztrációival és színes műmellékletekkel,

melyek világhírű régibb és újabb költők és magyar mesterek képeit teszi közkinccs.

A Vasárnapi Ujság népszerű mel lapja, a Világkrónika hetenként iven, számos képpel illusztrálva jelen és az általánosabb érdekű napi eseményeket tárgyaló cikkeken kívül rendszeresen közöl elbeszéléseket, regényeket, utirajmulattató kisebb közleményeket és hatudnivalókat.

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési

negyedévre 5 korona

félévre 10

a „Világkrónika”-val együtt:

negyedévre 6 korona

félévre 12

Mutatványszámokat levelezőlapjezett kívánatra bárkinék készségi

a VASÁRNAPI UJSÁG kiadó

Budapest, IV., Egyetem-utca

Figyelem!

Olosón csak a

4318

Verseny Áruház-ban

(Asztalos Sándor-utca) lehet vásárolni, hol a következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női Ing R. schiffonból 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. R. schiffon 99 krtól feljebb
Női nadrág " 74 "	Téli Ing 35 "
Glott alj I. dupla 125 "	Gallér csak 7 "
Lüszter alj I. dupla 125 "	Kézelő párja 8-19 "
Selyem alj I. dupla 375 "	Harisnya 3 pár 50, 90 és 100 "
Midervédő batlizt 52 "	Selyem gallérvédő 68 "
Batlizt alj 125 "	Klasszékeztű párja 59 "
Taft selyem I. métere 68 "	Selyem sál 38 "
Celkos selyem I. métere 82 "	Kézimunka kongré 125 "
Gyermekruhák 75 "	Csipke, méterje 1 "
Zsebkendő tucatja 88 "	Csipke ezövet 25 "

Nagy választék csipkében és olcsó aranyszövetekben.

Bruvot, métere 75 kr. Bluz 1-25 kr.

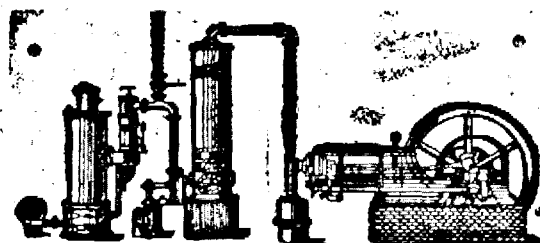
Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI

Délmagyarország legnagyobb csipkeáruházának fiókja.

SZABÓ ÉS TARSA

Most Budapest, V. Báthory utca 22. azelőtt Gyár utca. — Ajánlják úgy faszén, koksz, antracit és barnaszén tüzelésre alkalmas szivógáz telepeit.

Üzemköltség lóerőnkint körülbelül 1¹/₂—2 fillér. Legmesszebbmenő jótállás. Árjegyzék ingyen. — Olcsó árak részletfizetésre. 6591

Rendkívül nagy választékú **CIPŐK** minden kiviteiben szolid kiszolgálás mellett állandóan raktáron.

ELSŐRENDŰ
ARUHÁZ
CIPŐ
Kutányi J.
Arad,
Vörösmarty-u. 1.
Telefon 335.

ELSŐRENDŰ
GYERTYANFA TUSKÓKAT
VÁSÁROL NAGY MENNYISÉGBEN:
JOHANN WEISS & SOHN WERKZEUGFABRIK WIEN V.

Porosz Szén Koks

4138

legjobb minőségben, legolcsóbb árban

kapható:

Roth József

Arad, Ötvös-utca 3.

Telefon 63. sz.

Telefon 63. sz.

Használjon Nagysád Földes-téle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, áde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépitő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánózzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szirtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános leltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 120.

Gyárja:

Földes Kelemen laboratóriuma
ARADON.

361

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknek, stb. stb.

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete

Hajfestő

festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban **ARAD,**
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

a „MELOGEN”. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Szülők figyelmébe!

Koronás Áruház

Arad, Forray-utca.

Legolcsóbb bevásárlási forrása az alanti cikkeknek:

Fogkefe

Nyakkendő

Gyermek cipő

Gyermek ing

Fésűk

Ruhakefe

Harisnyak

Esőernyők

Gyermek kalap

Gyermek zsebkendők

Hajkefe

Zsebkések

Lábravalók

Galler és kézelők

Gyermeksapka

Iskola táska és könyvtartók

Nagy gramophon lemez, 2 oldalos K. 2'40.
Utazó kofferek. Gyermekkocsik.

Szives pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Eisele János

Koronás Áruház.

2485

A „PATRIA”

Nagykanizsai pótkávégyár

szakértő átalakítása után ismét rendszerbe van helyezve összes gyártmányait ma már

javitott minőségben

hozzaforgalomba, — amint azt a ládikákra és csomagokra felragasztott igazolja.

uj címke

Kérjük az igen tisztelt kereskedő urat és a fogyasztó közönséget, sziveskedjék ezen

uj gyártmányt

kipróbálni.

Kiváló tisztelettel

„PATRIA” nagykanizsai pótkávégyár.

ő csász. és Apóst. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékony célokra szánt

XL-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ez az Osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 20.738 kézpérez nyereményt tartalmaz, 620.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000 korona**

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezelszék.

A húzás visszavonhatatlanul 1910. évi december hó 15-én fog megtartatni.

— Egy sorsjegynek ára 4 korona. —

A sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékek, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvételkor részére ingyen adatkak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság

(Államsorsjátéki osztálya.)

6778

Minden drágul!

hangzik a házi asszonyok körében; — egyedül a

HUNGÁRIA RUM

nem lett drágább, habár annak jószágával egy hasonló árbeli Rum sem versenyezhet.

1 literes üveggel 2 kor.
fél „ „ 1 „

Egyedüli raktár

Vojtek és Weisz

drogueria és parfümeria nagykereskedése

ARADON.

ARADON.

A lehető leggyorsabban tisztít fáradság nélkül.

A világ legjobb tisztítószere.

Kapható Aradon: Braun N. A., Daimel Lajos, Dürr Gusztáv, Fejér Gyula, Guttmann Samu, Hánzu Nestor, Hegedüs Gyula, Lázár Gyula, Meer Mór, Nagy Farkas, Németh J., Szabó Albert, Steinitzer N., Weiss Dávid, Rothstein Mór. 3632

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.
Főraktár Aradon: LORENZ KÁROLY urnál,
Fray-utca, Nádasdy-palota. 6703

ROPS

Biztonsági gyerekszónak 1910-es modellje nemcsak tükö- leten ideális forraló, melyet semmilyen más meg nem közelet, de egyszerű mind remek dísz tárgy is. 6304

ROPS

MODELL 1910

Csakis ilyen tes- sék elfogadni...

mert a régi model nem lévén tökéletes, az 1910-es modellt óriási áldozatokkal tökéletesítve hoztuk forgalomba. Ennek alakja művészi külzine sötét galvanóbronz, — tökéletes minden részében, lapos alakú, erős az égője, mely intenzív lángot ad, erős alkatrészei szétszedhetők, tisztíthatók, cserélhetők.

Ezen tökéletes Ropsnak az ára is csak 4 kor.

Kapható minden szaküz- letben, hol pótrészeket is árúsítanak.

ROPS fémárugyár r. t.
Budapest, VII. ker. Váci-ut 74. sz. Prospek- tus ingyen és bérmentve küldetik.

Kovaszinc hegyközség

közhirre teszi, hogy folyó évi december hó 6-án d. e. 9 órakor

közgyűlést tart,

amelyre a szőlőbirtokosok ezen- nel meghivatnak.

Tárgy:

1. Az 1911. évi költség- előirányzat előterjesztése.
2. A hegybér adó hátra- lék mikénti behajtása, esetleg leírása.
3. Indítványok. 4323

Tisztelt

Hegyközség előjárósága

Hulló falevél 4301

Cigányszerelemből

Balkán hercegnőből

legújabb felvételű gramophon lemezek,

kaphatók:

Koch Dánielnél,

Deák Ferenc-u.

Fehér Kereszttel szemben.

12205—1910. kh.

Hirdetmény.

Arad város rendőrkapitánysága által közhirre tételik, hogy a földművelésügyi m. kir. miniszte- rium az országos selyemtenyész- tési felügyelőség útján az 1911. évi tenyésztésre ingyen ad sely- mérpétet, illetve selyemhernyot

mindazoknak, kik selyemtenyész- téssel foglalkozni kívánnak.

Akik selyemtenyészéssel fog- lalkozni szándékoznak, jelentke- zenek azon egyénnél, aki a köz- ségben a selymértépe kikeltésével meg van bízva, ki a tenyésztésre vonatkozó utasítást tartalmazó könyvecskét is ad.

Arad, 1910. évi november hó.

Sarlot,
főkapitány.

Horváth Flórián

új angol uri-szabó üzlete

Aradon, Deák Ferenc-utca 40.

(Dr. Winter-féle ház.)

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Aradon, Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt egy a mai kor igényeinek megfelelő

angol uri-szabó üzletet nyitottam,

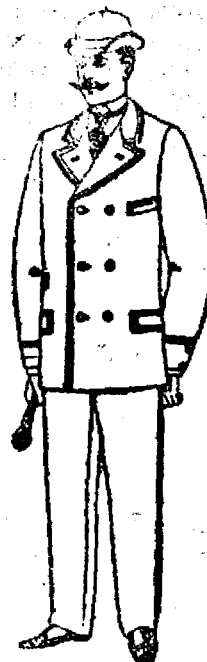
hol legdivatosabb szabású uri ruhákat a leg- finomabb szövetekből olcsó ár mellett ké- szítek.

Allandó nagy raktár bel- és külföldi szö- vet újdonságokból. Mután csak legnagyobb gyárosokkal állok szerződésben és készpénz- zel vásárolok, úgy abban a helyzetben va- gyok, hogy már 60 kor.-tól kezdve szép és divatos öltönyt vagy feldöltt készítek.

Pontos kiszolgálás. Olcsó szabott árak rész- letfizetésre is. Szíves partfogást kérve, ma- radtam

kitünő tisztelettel 3857

Horváth Flórián uri-szabó.

ÚJ ÜZLET ARADON.

November elsején Andrásy-ter 20. szám alatt a Központi szálloda mellett

Ékszerész és órásüzletet

nyitottam.

Dus raktárt tartok: drágakő, arany és ezüst ékszerekben, arany ezüst és acél óra különlegességekben, továbbá ezüst és prima china ezüst tárgyakban, úgy hogy a legkényesebb ízlésnek is teljes mértékben megfelelek.

JAVITÓMŰHELYEMBEN

mindennemű szakszavó munkák, óra és ékszerjavítás, továbbá átala- kítások a legnagyobb szakavatottsággal jó jótállás mellett végeztek.

Mint üzletembernek és iparosnak elveim: 4135

Szoliditás, olesóság és megbízhatóság

úgy árák mint a végzett munka tekintetében, a miről remélhetőleg módom lesz meggyőzni a tisztelt közönséget. — Tisztelettel

FELLNER SAMU,

órák és ékszerész.

Gőzmívelés

Nagyobb területek szántását kétgéprendszerű 20 névleges lóerejű új gőzokéjével, épügmélyrigolozásokat szőlő, spárga stb. telepítésekhez előhántós gőzrigolokéjével igen kedvező feltételek mellett elvállal **Ortutay Gyula** bélamajori gazdasága Mezőkovácsháza (Csanád-m.) 1371

A vas és fűszer szakmában teljesen jártas

segéd

azonnali belépésre alkalmazást nyer

Steiner Ferencz és Társa

Petrozsény.

4333

Alkalmi vételök és eladások ékszer- és tárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagobb óra és órásműveiben

Deutsch Izidor

írás és ékszerész
Waltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereleltetnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

5417—1910.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter ur 106732/IX. A. 3. sz. körrendelete folytán felhívom a gazdaközönség figyelmét a haltenyésztésre.

A haltenyésztést a földmívelésügyi kormány megfelelő támogatásban hajlandó részesíteni. A segélyezés részben a beruházások költségei 50 bizonyos hányad megtérítésében, részben pedig a népesítéshez szükséges halanyag 50—100%-ának több éven át díjtalan átengedésében áll.

Az érdeklődő gazdaközönség részére az országos halászati felügyelőség a tervek díjtalan elkészítése mellett szakzerű utmutatást ad.

Felhívom a haltenyésztéssel foglalkozni kívánó gazdaközönséget, hogy az államsegély iránti kérvényeiket nelyzetük részlet-s körülrásával az Ohajtott segélyezés mérvének megjelölésével a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter urhoz intézzék.
Arad, 1910. november 23 án.

A polgármester tavollétében
Kádas Kálmán,
főjegyző.

22824—1910. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 8382—228—1897 sz. a. alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott a „cselédmenedékhely” létesítéséről, a nő cselédek jutalmazásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében minden év végével is cselédjutalom címén 400 koronát tevő 3 díj és pedig I. 200 korona, II. 100 korona, III. 100 korona lesz, az arra érdemes cselédek részére kiadandó.

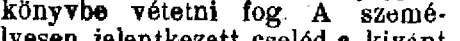
Ezen jutalomdíjak elnyerése iránt pályázhatnak 18 életévet betöltött jó és hűséges magaviseletű, havi vagy évi bér mellett szolgáló helybeli vagy idegen illetőségű nőcselédek, kik kizárólag, vagy főleg a házban vagy a család egyes tagjainak szolgálatában Arad szab. kir. város törvényhatósági területén egyfolytában legkevesebb 3 éven át gazdájuk megelégedésére szolgálnak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és a cseléd beiratási díjakat pontosan megfizették.

Azon cselédekre elneve, kik a beiratási díj fizetést elrendelő szabályrendelet életbe lépte előtti, vagyis 1882 év előtt léptek szolgálatba s azóta változatlanul mindig egy helyen szolgálnak, a beiratási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalomdíjban már részesült cselédnek újabb pályázata esetén a korábbi jutalmazást megelőző szolgálati idejében nem számítható. A szolgálati idő tartamában be számítható az az idő is, melyet a cseléd oly. szolgálatban töltött el, a mely szolgálat a cseléd tartó elhalálása miatt szűnt meg. A díjak kiosztásának alapjául a szolgálati idő nagysága vétetik, elsősorban azok része-ülnek tehát, kik egy helyben leghuzamosabb ideig szolgáltak. Egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve Aradon legrégebben szolgálnak. Jutalomdíj elnyerése végett december első napjától 15 napjáig tartozik a cseléd gazdája vagy gazdasszonya által kiállított bizonyítvány, cselédkönyv és születési anyakönyvi kivonata bemutatása mellett a kapitányi hivatalnál személyesen jelentkezni, ahol jelentkezése ebbeli kérelme jegyzőkönyvbe vétetni fog. A személyesen jelentkezett cseléd a kívánt okmányok mellékielével kérelmét írásban is benyújthatja. Később és idő előtt beérkezett kérvények visszautasítottatni fognak. Ha va amely éven a jutalmak egészben vagy részben pályázat hiá yában vagy egyéb okok miatt ki nem adhatók, a fennmaradt jutalomdíjak a következő éven kerülnek kiosztás alá.

Arad, 1910. november 22.

Kapitányi hivatal.

1910. P. v. 132/1. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött ezennel közhirre teszi, hogy a kisjenői kir. járásbírósnak 1910. P. v. 132/1. sz. kiküldő végzése folytán Roboz Ödön és társa bpesti hej. fakereskedő cég kérelmére Ágya közs. gben, a kisjenői Fatermelő részvénytársaság ágyai fatelepén mintegy 17755 korona értékű kőrifsa, nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek leendő megtartására 1910. évi december hó 2 ik napjának d. u. 2 órája kitűztetik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságkészpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Kelt Kisjenőn, 1910. november hó 26. 4846

Gottlieb Gyula
bírói kiküldött.

3078—1910 tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyhalmgyi kir. járásbírósnak mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy Potorán István táblabíró, debreceni lakos végrehajtónak, Pajk Nikuláe I. Petru, Pajk Miklós I. Sándor, Pajk Illés I. Sándor és öz. Pajk Sándorné által képviselt k. Pajk Ilka I. Sándor nagyhalmgyi lakos végrehajtást szenvedők elleni 120 korona tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folyán a nagyhalmgyi kir. járásbírósnak kerületében fekvő és a Nagyhalmgy községi 128. sz. tjkvben A. + 2—10. 12—14. sorsz. alatt foglalt ingatlanok; az u. o. 268. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. alatt foglalt ingatlanok B. 17—20. az u. o. 270. sz. tjkvben A. I. 1—2. sorsz. alatt felvett ingatlanok B. 3—6. alatti Pajk Nikuláe I. Petru, Pajk Miklós I. Sándor, Pajk Illés I. Sándor és kiskoru Pajk Ilka I. Sándor jutaléka, illetőleg a nagyhalmgyi 128. sz. tjkvben B. 9., 10. alatti kisk. Pajk Illés és Pajk Ilka mint Pajk Miklós I. Sándor jogutódainak jutaléka és az u. o. 53. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. a. foglalt ingatlan és pedig a nagyhalmgyi 128. sz. tjkvben foglalt ingatlanok megjelölt hányadai 758 korona, az u. o. 268. sz. tjkvben foglalt ingatlan megjelölt hányadai 10 koron, az u. o. 270. sz. tjkvben foglalt ingatlanok megjelölt hányadai 16 korona, az u. o. 538. sz. tjkvben foglalt ingatlan pedig 6 korona kikiáltási árban az 1910 évi december hó 14-én, d. e 10 órakor Nagyhalmgy községi házában megtartandó nyilvános árverés alá fog kerülni az alábbi feltételek mellett:

1. A nagyhalmgyi 128 sz. tjkvben C. alatt. az u. o. 268. sz. tjkvben C. 16. a att' és az u. o. 270. sz. tjkvben C. 1. alatt öz. Pajk Sándorné szül. Gója Mária javára bekebelezett özvegyi szolgalmi jogot az árverés az 1881. évi 61. t.-cz. 163. §-ának első bekezdése értelmében nem érinti.

2. Az ingatlanok a kikiáltási árban az 1908. XLI. t.-cz. 26. §-ában megjelölt hányadon alul el nem adhatók és vevő a bánatpénzt az 1908. évi XLI. t.-cz. 25. §. értelmében kiegészíteni köteles.

3. Árv. relni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át,

vagyis az ezuttal elárverelni rendelt a nagyhalmgyi 128. sz. tjkvben foglalt ingatlanokra vonatkozólag 75 korona 80 fillért. az u. o. 268. sz. tjkvben foglalt ingatlanra 1 koronát, az u. o. 270. sz. tjkvben foglalt ingatlanra 1 korona 60 fillért és az u. o. 538. sz. tjkvben foglalt ingatlanra 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 8333. sz. a. I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől szám tando 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 31 nap alatt, a harmadikat u. a. naptól számítandó 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt szabályszerű leteti kérvény kapcsán az 1881. évi december hó 6-án 39425. I. M. sz. a. kelt rendeletben előirt módon a buttyini kir. adóhivatalnál, mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

5. Vevő köteles az épületeket a birtokba vétel napjától a üzkar ellen biztosítani s a biztosítási bárcát u. a. naptól számítandó 15 nap alatt ezen bíróságnál bemutatni.

Az árverési hirdetmény és feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírósnak, mint tkvi hatóságnál és Nagyhalmgy, Kishalmgy, Czohezd, Popenár és Banesd községek előljárogóságainál megtekinthetők.

Nagyhalmgy, 1910. évi szeptember hó 29-én.

Gálffy,
kir. járásbíró.

4343

840—1910.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a gyermekkorházban 1911. évben szükséges liszt és főzelék szállítása iránt folyó év november hó 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 600 kg. különböző minőségű liszt, 150 kg. lencse á. 48 fill., 150 kg. korszó á. 0 59 fill., bab 180 kg. á. 24 fill., 1050 kg. burgonya á. 10 fill.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak a kkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1910. évi november hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

A gazdasági szék.

A K i n e k

ismerettség híján

házasárra, nevelésre, fiatalkorára, könyvelésre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinszellésre, körtészre,	kulcsárra, gazdaságyra, szakácsnőre, szobalányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedésre, házmesterre, stb.-re van szüksége.
--	---

A K i

bőrbeadni kíván

birtoztat, házat, vadászterületet,	koszt, lovat, halászatot, telket.
--	--

A K i

eladni kíván

ortot, szagorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	fiatalt, műhelyt, lakást, stb. vagy
---	--

A K i

mindenestét vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

A K i

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetései

rovátát használja.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad Farkas Streiber Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Bonne

magyar vagy német, egy három éves gyermek mellé kerestetik. Bővebbet a kiadóban. 4347

Piano

megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 4338

Veszek

jóforgalmu szatocs-üzletet, esetleg házzal együtt. Cim a kiadóban 4325

Kasszinger-utca

5. szám alatt egy 5 szobás külön zárt folyosóval, mellékhelyiségekkel, fürdőszobával ellátott uri lak minden órában kiadó. Bővebbet ugyanott. 4344

Női divat kereskedő segéd

kerestetik. Ajánlatok küldendők Lengyel Testvérekhez Aradon. 4345

Egy szolid urleány

pénztárnoki állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 4386

Több

egy és két szobás lakás azonnal kiadó. Verhovai lakásközvetítőiroda, Bercsényi-utca 1. sz. 4342

Fodrász-üzlet

jó forgalmu, könnyű feltételek mellett eladó. Verhovay adásvételi-iroda, Bercsényi-utca 1 sz. 4340

Háztelek

Wesselényi-utca 15. szám eladó. Tudakozódhatni ugyanott. 4337

Jó forgalmu

fűszerüzletek és vendéglők eladók. Verhovai adásvételi-iroda, Bercsényi-utca. 4341

Rum,

konyak, bor és egyéb üveg vignettként kaphatók ingusz 1. és Fia könyv és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. 671

Nőtlen raktáros.

Valamely gazdaságban használható mesterséghez értő nőtlen raktáros kerestetik gazdaságba, azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 4000

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható ingusz 1. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Waltzer János-utca. 1651

Fogtechnikát

legfinomabbat tisztességes jó családból való fiu ingyen elsajátíthat. Fogtechnika cím alatt a kiadóhivatalba. 4312

Fehérneműt

a legjutányosabb árban készít Klein Ignátné, Magyar-utca 20. szám. 4256

Könyvelő

több évi gyakorlattal, esti foglalkozást keres. Cim a kiadóhivatalban. 4264

Aki a Révai Nagy Lexikonát

megvenni óhajtja, attól átveszem a már elavult Pallas Lexikont. A Révai Lexikont részletfizetésre is szállítom. — Veszek legmagasabb árban egész könyvtarakat és hangjegyeket, 90,000 kötetes kölcsönkönyvtár és 80,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. üzleti könyvek gyári raktára. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése, Aradon. 525

Parison

az Öreg-hegyen levő két holdas szőlőben családostól alkalmaszást nyer. Bővebbet Arad, Teleky-utca 23. sz. a délutáni órákban, vagy levél útján. 4292

Jutarsia

festésre és égetésre új genredű fadiszműárak összes kellékekkel megérkeztek. Bájos újdonságok megtekintésére érdeklődőket szívesen látja vétel kötelezettsége nélkül, Krausz Paulin, Színházépület. Telefon 511. 511

Három jó barát

részére két butorozott szoba kiadó, teljes ellátással, az egyik utcái Heim Domokos-utca 2b. 4294

Abonnenseket

elfogadok házban és házon kívül. Kohn Adolfné, Eötvös-utca és Erzsébet királyné-köruton lévő újonnan épült sarokházban. — Ugyanott egy elegáns utcai szoba kiadó. 4255

English

lessons given in grammar and conversation, to children and adults, by a born English Lady. Apply Kerpel Izsó 4302

Házvezetői állást

esetleg mint kulcsárnő vagy gyermekek mellé elfogad közepkoru urinó jobb házaknál vagy plebánián, helyben ugy mint vidéken. A háztartás és a kézimunka minden nemében jártas, magyarul és németül beszélni perfect. Bővebb felvilágosítás kapható Schwartz F. urnál Witzler János-utca 2. szám, I. emelet, Minorita-palota. 4088

Övadákképes

pénzbeszedő ügynökök felvételnek a Singer Co varrógép részvénytársaságnál. — Jelentkezni csak személyesen lehet a József főherceg-ut 9. alatti üzlet helyiségben. 4327

Lakás

Rákóczy-utca 5 szám alatt két csinosan butorozott utcai szoba garcon lakásnak azonnal kiadó. 4324

Gyakornokot

50 korona kezdőfizetéssel azonnal főíveszek. Weber bizományi iroda Világos. 4331

Ki venne nőül

18 éves árvát 400000 kor. vagyonnal? Csak komoly szándéku urak, ha vagyontalanok is, kiknél gyors nősülés akadályba nem ütközik, irjanak e címre: L. Schlesinger Berlin 18. 4334

Értesítés.

Tisztelettel értesitem ügyfeleimet és a kölcsönt kereső közönséget, hogy irodámat november hó 1-től

Eötvös-utca és Erzsébet királyné-köruti sarok-házamba helyeztem át. 4180

Továbbra is kérem szives bizalmukat, tisztelettel

Klein József,

a nagyszabeni általános takarékpénztár egyedül képviselője.

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővesző és szőlőoltvány termelő Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtisza, dus gyökérezetű bor és csomogefaju

SZŐLŐOLTVÁNY

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővesző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

4101 Winkler József, Arad, Batthyány-u. 13.

Eladó száz háztelek.

Magyar áll. vasut fűtőház mellett elterülő Zimándi-utca és Almos-utca folytatását képező beltelkek, valamint Zsidótemető-utca kettő szám alatt

uj utca nyitás

által nyert házhelyek, melyek a Zimándi-utca felé vezetnek, végül a Zsidótemető-utca hatszám felosztott területet eladok, a telkek parcellázva 150-200□-él változó nagyságban. Értekezés délután

Sóltz Gyula, 2750

Arad, Zsidótemető utca 5.

Párisi

eredeti kalap-minták

méyen leszánított áron adának el óriási nagy választékban.

Trotteur, színházi és hangverseny kalapok.

Maison Ritscher-nél

Salacz-utca 1. sz., II. em.

Invitások elfogadtnak.

Valamint megrendelésre azonnal szállítunk gyászkalapokat is.

Urak figyelmébe!

Egy próbamegrendelés mindenkit meggyőz arról, hogy intézetem szakszerű berendezése folytán mi

gallérokat, kézelőket, ingeket, stb., stb., hófehérre tisztítjuk és tükröfényesre vasaljuk.

Teljes tisztelettel

Triebel M.-né

fényvasaló intézet

Booska-tér 8.

(Uj zsidóiskola mellett.)

Gyűjtőtelep: Karolina-utca 3. sz. (Tejcsarnokkal szemben) 4288

Karácsonyi

készülődések.

Városszerte szóbeszéd tárgyát képezi, hogy az idén különös fény és pompa között rendeztetik be

4329

FISCHER SIMON karácsonyi tárlata.

Még soha sem volt olyan nagyszabásu. Már naga a külső kép, melyet a tárlat naponta nyújt, egyszerűen lebilincselő és szemkápráztató. Tekintettel az előző években tapasztalt nagy érdeklődésre, a tárlat már december 1-én teljesen készen mutatkozik be a közönségnek. A cég számos kirakata is tul van halmozva érdekesnél érdekesebb ujdonságokkal. Aki a helyi viszonyokat ismeri, igazat ad nekünk abban, hogy Arad karácsonyi életének egyik legszinesebb és legelevenebb gyujpontja a Szabadságtéren van,

FISCHER SIMON nagyáruházában.